

ipse ueneret ad plagam orientalem. Fuerunt autem dies vite abrae centus septuaginta quinque anni et deficiens mortuus est in senectute bona prouectusque etatis et plenus dierum: congregatusque est ad populum suum. Et sepelierunt eum isaac et bismael filij sui in spelunca duplici, que sita est in agro ebron filij seor ethei e regione mabre: qua emerat a filiis beth. Ibi sepultus est ipse et fara uxor eius. Et post obitum illius benedixit deus isaac filio eius, qui habitabat iuxta puteum nomine uiuentis et uidentis. De sunt generationes bismael filij abrae quem peperit ei a gar egyptia famula sare, et hec nomina filiorum eius in uocabulis et generationibus suis: primogenitus bismaelis nabioth deinde cedar, et abdebel, et mabsan, masma quoque et Duma et massa adad et thema et iachur et nabis et cedma. Isti sunt filij bismael, et hec nomina per castella et oppida eorum duodecim principes tribuum suarum. Et facti sunt anni uite bismaelis centum triginta septem: deficiensque mortuus est: et appositus ad populum suum. Habitauit autem ab euila usque sur, que respicit egyptum introeuntibus assyrios. Et cunctis fratribus suis obiit. De quoque sunt generationes isaac filij abraam. Abraam genuit isaac. Qui cum quadraginta esset annorum, duxit uxorem rebecca filiam bachelis syri de mesopotamia sororem laban. De precatusque est isaac dominum pro uxore sua: eo quod esset sterilis. Qui exaudiuit eum et dedit conceptum rebecca, sed collidebant in utero eius paruuli. Que ait, Si sic mihi futurum erat quid necesse fuit concipere? Perrexitque rebecca ut consaleret dominum, qui respondens ait, Due gentes sunt in utero tuo et duo populi ex ventre tuo distendentur: populusque populum superabit et maior seruiet minori. Iam tempus partendi aduenerat, et ecce gemini in utero eius reperti sunt. Qui primus egressus est rufus erat et totus in morem pelles hispidus, uocatumque est nomen eius esau. Protinus alter egrediens, plantam fratris tenebat manu, et idcirco appellauit eum iacob. Sexagenarius erat isaac quando nati sunt paruuli. Quibus adultis factus est esau uir gnarus uentandi et homo agricola, iacob autem uir simplex habitabat in tabernaculis. Isaac amabat esau eo quod de uenationibus illius uesceretur: et rebecca diligebat iacob. Foris autem iacob pulmentum. Ad quem cum uenisset esau de agro lassus ait, Da mihi de coctione bacrufo: quia oppido lassus sum. Quam ob causam uocatum est nomen eius edom. Cui dixit iacob, Uende mihi primogenita tua. Ille respondit, En morior, quid mihi perderunt primogenita. Ait iacob, Iura ergo mihi. Iurauit et esau, et uendidit primogenita, et sic accepto pane et lentis edulio, comedit et bibit et abiit: paruipendens quod primogenita uendidisset.

De peregrinatione isaac in Beraris. De iurgio pro puteis, et de federe cum abimelech.

Capitulum, XXVI

O ista autem fame super terram post eam iterum rursusque accidit in diebus abraam, abiit isaac ad abimelech regem palestinorum in gerara. Apparuitque ei dominus et ait, Ne descendas in egyptum, sed quiesce in terra quam dixero tibi et peregrinare in ea, erogabo tibi et benedicam tibi. Tibi enim et semi tuo dabo uniuersas regiones has: complens iuramentum quod spondidi abraam patri tuo, et multiplicabo seminem tuum sicut stellas celi. Daboque posteris tuis uniuersas regiones has: et benedicent in semine tuo omnes gentes terre: eo quod obedierit abraam uoci mee, et custodierit precepta et mandata mea et ceremonias, legesque seruauerit. Misit itaque isaac in gerara. Qui cum interrogaretur a uiris loci illius super uxorem suam respondit, Soror mea est. Timuerat enim confiteri quod sibi esset sociata coniugio, reputans ne forte interficerent eum propter illius pulchritudinem. Cumque pertransissent dies plurimi et ibidem moraretur, prospiciens abimelech rex palestinorum per fenestram, uidit eum iocantem cum rebecca uxore sua, et accersito eo ait, Perspicuum est quod uxor tua sit. Cur mentitus es eas sororem tuam esse? Respondit, Timui ne morerer propter eas. Dixitque abimelech, Quare imposuisti nobis, potuit coire quispiam de populo cum uxore tua, et induceras super nos grande peccatum, precepitque omni populo dicens, Qui tetigerit hominis huius uxorem, morte morietur. Seuit autem isaac in terra illa, et inuenit in ipso anno centuplum, benedixitque ei deus et locupletatus est homo, et ibat proficiens atque succrescens donec magnus uebementer effectus est, habuitque possessiones ouium et armentorum et familie plurimum. Ob hoc inuidetes ei palestinii omnes puteos quos foderat serui patris illius abraam, illo tempore obstruerunt implentes humo, intantibus ut ipse abimelech diceret ad isaac, Recede a nobis quoniam potentior nobis factus es ualde. Et ille discedens ut ueniret ad torrentem gerare habitaretque ibi, rursum fodit alios puteos, quos foderant serui patris sui abraam, et quos illo mortuo olim obstruerant philistinii. Appellauitque eos eisdem nominibus quibus ante patrem uocauerat. Foderuntque in torrente et repperunt aquam uivam. Sed et ibi iurgium fuit pastorum gerare aduersus pastores isaac dicitur. Nostra est aqua, quoniam obrem nouem putei et eo quod acciderat uocauit caluntiam. Foderunt autem et alium: et pro illo quoque rixati sunt: appellauitque eum inimicitias. Profectus inde fodit alium puteum, pro quo non contenti derunt, itaque uocauit nomen eius latitudo, dicens, Nunc dilatauit nos dominus, et fecit crescere super terram. Ascendit autem isaac ex illo loco in bersabee, ubi apparuit ei dominus in ipsa nocte dicens, Ego sum deus abraam patris tui, noli timere, quia ego tecum sum. Benedicam tibi et multiplicabo semen tuum propter seruum meum abraam. Itaque edificauit ibi altare domino, et inuocato nomine domini extendit tabernaculum.

Roma. liij. b

B

E

D

E

b ij

B

lpa. i. b

E

Roma. ix. b

Roma. ix. c
Iosue. xxv. a
Osce. xij. a

D

Abdie. i. a

I. clviij. a
Hebre. xij. d

Genesis

S
s. xli. c.

Judi. xi. a

naculum. precepitque servis suis ut foderent puteum. Ad quem locum cum venissent de geraris abimelech et obozath amicus illius et phicol dur miltu locutus est ysaac. Quid venistis ad me hominem quem odistis: et expulstis a vobis? Qui responderunt. Vidimus tecum esse dominum. et idcirco nos districimus. Sit iuramentum inter nos. et ineamus fedus ut non facias nobis quicquam mali sicut et nos nihil tuorum attigimus: nec fecimus quod te lederet. sed cum pace dimisimus auctum benedictione domini. Fecit ergo eis consilium. et post cibum et potum surgentes mane iuraverunt sibi in mutuo. dimisitque eos ysaac pacifice in locum suum. Ecce autem venerunt in ipso die servi ysaac: annunciantes ei de puteo quem foderant: atque dicentes. Invenimus aquam. Unde appellavit eam abundantiam et nomen vrbis impositum est berfabee usque in presentem diem. Esau vero quadragenarius duxit uxores duas iudith filiam beeriethei. et basemath filiam elon eiusdem loci. que ambe offenderant animum ysaac et rebecca.

C. L. S. Pro esau benedicitur iacob mater monet fugere Jacob. deinde loqui patri. et fuit deceptus in sensibus excepto auditu. **XXXVII**

A.

Hebre. xi. d

Senuit autem ysaac: et caligaverunt oculi eius: et videre non poterat: vocavitque esau filium suum maiorem et dixit ei. Fili mi: Qui respondit. Adsum. Cui pater. Uides inquit quod senuerim. et ignorem diem mortis mee. Sume arma tua: et pharetram: et arcum: et egredere foras. Eiusque venatu aliquid apprehenderis fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti et affer ut comedam: et benedicat tibi anima mea antequam moriar. Quod cum audisset rebecca et ille abisset in agrum ut iussiones patris impletet. dixit filio suo iacob. Audisti patrem tuum loquentem cum esau fratre tuo: et dicentem ei. Affer mihi de venatione tua. et fac cibos ut comedam et benedicam tibi coram domino antequam moriar. Nunc ergo fili acquiesce pro filiis meis: et progens ad gregem affer mihi duos bedos optimos. ut facias ex eis escas patri tuo: quibus libenter vescitur: quas cum intuleris et comederit. benedicat tibi prius quam moriatur. Cui ille respondit. Nosti quod esau frater meus homo pilosus sit et ego lenis. Si attrectauerit me pater meus et senserit. timeo ne putet sibi voluisse me illud: et inducat super me maledictionem pro benedictione. Ad quem mater. In me sit autem ista maledictio filii mi: non audi vocem meam. et progens affer que dixi. Abiit et attulit dedecus matri. Paravit illa cibos sicut velle noverat. patrem illius et vestibus esau valde bonis: quas apud se habebat domi: induit eum. pelliculasque bedorum circumdedit manibus et colli nuda perterit. Deditque pulmentum. et panes quos comederat: tradiditque illis dicit. Pater mi. At ille respondit. Audis. Quis es tu fili mi? Dixitque iacob. Ego sum primogenitus tuus esau. Feci tibi sicut

B

E

precepisti mihi. Surge sede et comede de venatione mea ut benedicat mihi anima tua. Rursumque ysaac ad filium suum. Quid inquit tam cito invenire potuisti fili mi? Qui respondit. Voluntas dei fuit. ut cito occurreret mihi quod volebam. Dixitque ysaac. Accede huc ut tangam te fili mi. et probe verum tu sis filius meus esau: an non. Accessit ille ad patrem. et palpato eo dixit ysaac. Uxor quidem vox iacob est: sed manus: manus sunt esau. Et non cognovit eum: quia pilose manus similitudinem maioris expresserant. Benedicens ergo illi ait. Tu es filius meus esau. Respondit. Ego sum. At ille. Affer inquit mihi cibos de venatione tua fili mi. ut benedicat tibi anima mea. Quos cum oblatos comedisset obtulit ei etiam vinum. Quo hausto dixit ad eum. Accede ad me et da mihi osculum fili mi. Accessit et osculatus est eum. Statimque ut sensit vestimentorum eius fragrantiam. benedicens illi ait. Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni. Cui benedixit dominus. Det tibi deus de rore celi. et de pinguedine terre abundantiam frumenti vini et olei. et servent tibi populi: et adorent te tribus. Esto dominus fratrum tuorum. et incurvent ante te filii matris tue. Quis maledixerit tibi: sit ille maledictus: et qui benedixerit tibi: benedictionibus repleat. Vir ysaac sermonem impleverat. Et egresso iacob foras: venit esau coctosque de venatione cibos intulit patri: dicens. Surge pater mi et comede de venatione filii tui: ut benedicat mihi anima tua. Dixitque illi ysaac. Quis enim es tu? Qui respondit. Ego sum filius tuus primogenitus esau. Expavit ysaac stupore vehementi. et ultra quam credi potest ammirans ait. Quis igitur ille est qui dudum capram venationem attulit mihi: et comedit ex omnibus primitiis que tu venares? Benedixitque ei. et erit benedictus. Auditis esau sermonibus patris. et irruisset clamore magno et consternatus ait. Benedic etiam et mihi pater mi. Qui ait. Venit germanus tuus fraudulenter: et accepit benedictionem tuam. At ille subiunxit. Iuste vocatum est nomen eius iacob. Supplantavit enim me. in altera vice. Primogenita mea ante tulit: et nunc secundo surripuit benedictionem meam. Rursumque ad patrem: nunquid non reseruasti ait et mihi benedictiones? Respondit ysaac. Dominum tuum illum constitui: et omnes fratres suos servituti eius subiungavi. Frumento et vino et oleo stabiliui eum. et tibi post hec fili mi ultra quid faciam? Cui esau. Num unam inquit tantam benedictionem habes pater? Mihi quoque obsecro ut benedicas. Eiusque esulatu magno fieret. motus ysaac dixit ad eum. In pinguedine terre et in rore celi desuper erit benedictio tua. Vives in gladio. et fratrum tuorum fures. tempusque veniet cum excurias et solvas iugum eius de cervicibus tuis. Oderat ergo semper esau iacob pro benedictione qua benedixerat ei pater. Dixitque in corde suo. Venient dies luctus patris mei et occidam iacob fratrem meum. Nunquid sunt hec rebecca. Quetimens et

B

Hebre. xi. d

E

S

Hebre. xli. c

Abdic. i. a

B

vocans iacob filium suum. et dixit ad eum. Ecce esau frater tuus minatur ut occidat te. Nunc ergo filii audi vocem meam. et consurgens surge ad laban fratrem meum in aram. habitabis cum eo dies paucos donec requiescat furor fratris tui. et cesset indignatio eius obliuiscaturque eorum que fecisti in eum. postea mittam et adducam te inde huc. Cur utroque orabor filio in vno die? Dixitque rebecca ad isaac. Ledet me vite mee propter filias beba. Si acceperit iacob uxorem de stirpe huius terre nolo vivere.

¶ L. S. Jacob mittitur ad laban. videt scalam vouerorum. Ca. XXVIII

Quocumque itaque isaac iacob et benedixit eum. Precepitque ei dicens. Noli accipere coniugem de genere chanaan. sed vade et proficiscere in mesopotamiam syrie ad domum barbel patris matris tue. et accipe tibi inde uxorem de filiabus laban auunculi tui. Deus autem omnipotens benedicat tibi et crescere te faciat atque multiplicet ut sis in turbas populorum: et det tibi benedictiones abrae et semini tuo post te. ut possideas terram peregrinationis tue quam pollicitus est auo tuo. Cumque dimisisset eum isaac profectus peruenit in mesopotamiam syrie. ad laban filium barbel syri. fratrem rebecca matris sue. Videns autem esau quod benedixisset pater suus iacob. et misisset eum in mesopotamiam syrie: ut inde uxorem duceret. et post benedictionem precepisset ei dicens. non accipies uxorem de filiabus chanaan: quodque obediens iacob parentibus suis esset in syriam: probans quoque quod non libenter aspiceret filias chanaan pater suus. iuter ad bismaelem. et duxit uxorem absque his quas prius habebat. melech filiam bismael filij abraam sororem nabath. Igitur egressus iacob de berabee. pergebat aran. Cumque venisset ad quendam locum. et vellet in eo requiescere post solis occubitum tulit de lapidibus qui facebant: et supponens capiti suo dormiuit in eodem loco. Viditque in somnis scalam stantem super terram et cacumen illius tangens celum. angelos quoque dei ascendentes et descendentes per eam. et dominum innitum scale decentes sibi. Ego sum deus abraham patris tui et deus isaac. Terram in qua dormis tibi dabo et semini tuo: eritque semine tuum quasi puluis terre. Dilataberis ad orientem et occidentem et septentrionem: et meridie et benedicent in te et in semine tuo cuncte tribus terre. Et ero custos tuus quocumque preteris: et reducam te in terram hanc: nec dimittam nisi compleueris vniuersa que dixi. Cumque euigilasset iacob de somno ait. Vere dominus est in loco isto: et ego nesciebam. Pauensque quod terribilis est inquit locus iste. Non est hic aliud nisi domus dei: et porta celi. Surgens ergo iacob manet: tulit lapidem quem supposuerat capiti suo: et erexit

in titulum fundens oleum desuper. Appellauitque nomen vrbis betbel quod prius lusa vocabatur. Vocauit etiam vrbem dicens. Si fuerit dominus mecum. et custodierit me in via per quam ego ambulo. et dederit mihi panem ad vescendum et vestimentum ad induendum. reuersusque fuero prope ad domum patris mei. erit mihi dominus in deum et lapis iste quem erexi in titulum. vocabitur domus dei: cunctorumque que dederis mihi decimas offeram tibi.

¶ L. S. Venit iacob primo ad puteum et ad laban et seruit pro Rachel. supponitur lya. et iterum seruit pro Rachel. Lya quattuor filios peperit Rachel sterili. Ca. XXIX

Profectus ergo iacob venit in terram orientalem: et vidit puteum in agro: tres quoque greges ouium accubantes iuxta eum. Nam et illo adaquabantur pecora et os eius grandi lapide claudebatur. Quosque erat ut cunctis ouibus congregatis deuoluerent lapidem. et refectis gregibus rursus super os putei ponerent. Dixitque ad pastores. Fratres unde estis? Qui responderunt daron. Quos interrogans. numquid ait nostis laban filium nachor? Dixerunt. Nouimus. Sanus ne est inquit? Valet inquit: et ecce Rachel filia eius venit cum grege suo. Dixitque iacob. Adhuc multum diei superest. nec est tempus ut reducantur ad caulas greges. Date ante postibus ouibus et sic eas ad pastum reducite. Qui responderunt. Non possumus donec omnia pecora congregentur et amoueamus lapidem de ore putei ut adaquamus greges. Adhuc loquebantur et ecce Rachel veniebat cum ouibus patris sui. Nam gregem ipsa pascebat. Quam cum vidisset iacob et sciret consobrinam suam. ouesque laban auunculi sui amouit lapidem quo puteus claudebatur. et adaquato grege osculatus est eam. Et eleuata voce fleuit. et indicauit ei quod frater esset patris sui et filius rebecca. At illa festinans nunciauit patri suo. Qui cum audisset venisse iacob filium sororis sue. occurrit obviam ei. complectensque eum. et in oscula ruens: duxit in domum suam. Auditis autem causis frateris. respondit. Os meum es et caro mea. Et postquam impleti sunt dies mensis vnius: dixit ei. Num. quia frater meus es: gratis serues mihi? Dic quid mercedis accipias. Habebat vero duas filias. Nomen maioris lya: minor vero appellabatur Rachel. Sed lya lypitis erat oculis: Rachel decora facie et venusto aspectu. quam diligens iacob ait. Seruiam tibi pro Rachel filia tua minore septem annis. Respondit laban. Melius est ut tibi eandem quam alteri viro. Mane apud me. Seruiuit ergo iacob pro Rachel septem annis et videbantur illi pauci dies. amoris magnitudine. Dixitque ad laban. Da mihi uxorem meam. quoniam iam tempus impletum est ut ingrediar ad illam. Qui vocatis multis amicorum turbis ad puulum fecit nuptias: et vespere lyan filiam suam

Sap. 1.
Act. 17. b
1. 17. b

1. 17. f

B

L

D

E

introduxit ad eum: dans ancillam filie zelpba nomine
 Ad quam cum ex more iacob fuisset ingressus
 facto mane vidit lyam et dixit ad socerum suum
 Quid est quod facere voluisti? Nonne pro rachel
 seruiui tibi? Quare imposuisti mihi? Respondit
 laban. Non est in loco nostro consuetudinis ut
 minores ante tradamur ad nuptias. Implebe-
 domadam dierum huius copule. et hanc quoque
 dabo tibi pro ope quo seruiturus es mihi septem
 annis aliis. Acquisiuit placito et hebdomada
 transacta. rachel duxit viros. Cui pater seruam
 balam tradiderat. Tandem potius optatis nu-
 ptis amore sequentis prioris protulit. seruicem apud
 eum septem annis aliis. Videns autem dominus quod des-
 piceret lyam. aperuit vuluam eius. sorore ste-
 rili permanente. Que conceptum genuit filium
 vocauitque nomen eius ruben dicens. Vidisti dominus
 humilitatem meam? Nunc amabit me vir meus
 Rursumque concepit et peperit filium: et ait. Quia
 vidit me dominus haberi contemptum: dedit etiam istum
 mihi. Vocauitque nomen eius symeon. Concepit
 quoque tertio et genuit alium filium dixitque. Nunc
 quoque copulabitur mihi maritus meus eo quod pe-
 pererim ei tres filios. Et idcirco appellauit no-
 men eius leui. quarto concepit et peperit filium:
 et ait. Nunc confitebor domino. Et ob hoc vo-
 cauit eum iudam. Cesauitque parere.

Para. ij. a

C. S. Rachel ancillam dat marito. post hoc
 lyam facit similiter. lyam mandragoras accipit. ra-
 chel ioseph parit. Jacob reditus parat merces
 ei. promittitur pactum statuunt **Ca. XXX**

H

Cernens autem rachel quod infecunda esset
 inuidit sorori sue et ait marito suo.
 Da mihi liberos. alioquin moriar. Cui
 iratus respondit iacob. Num pro deo
 ego sum. qui priuauit te fructu ventris tui. At
 illa. Habeo inquit famulam balam ingredi
 ad illam ut pariat super genua mea et habeam
 et illa filios. Deditque illi balam in coniugium.
 Que ingressa ad se viro: concepit et peperit filium
 Dixitque rachel. Indicaui mihi dominus: et exaudi-
 uit vocem meam dans mihi filium. Et idcirco ap-
 pellauit nomen eius dan. Rursumque bala
 concipiens peperit alterum. pro quo ait rachel. Com-
 parauit me dominus cum sorore mea et inualui. Vo-
 cauitque eum neptalim. Sentiens lyam quod parere
 desisset zelpbam ancillam suam marito tradi-
 dit. Qua post conceptum edente filium dixit. Felici-
 ter. Et idcirco vocauit nomen eius gad. Pepe-
 rit quoque zelpba alterum. Dixitque lyam. Hoc pro
 beatitudine mea. Beatam quippe me dicent omnes
 mulieres. Propterea appellauit eum aser. Egres-
 sus autem ruben tempore messis triticee in agrum rep-
 perit mandragoras. quas matrem lye detulit. Dixit
 quoque rachel. Da mihi partem de mandragoris fili-
 i tui. Illa respondit. Parum ne tibi videtur quod peri-
 pueris maritum mihi. nisi etiam mandragoras fili-
 i mei tuleris. Ait rachel: dormiat tecum hac

B

nocte pro mandragora filii tui. Redemptaque ad-
 vesperam iacob de agro. egressa est in occursum
 eius lyam. et ait. Ad me inquit intrabis. quia mer-
 cede conduxi te pro mandragoris filii mei. Do-
 minusque cum ea nocte illa et exaudiuit deus preces
 eius. Concepitque et peperit filium quintum et ait
 Dedit deus mercedem mihi: quia dedi ancillam
 meam viro meo. Appellauitque nomen eius ysas-
 char. Rursum lyam concipiens peperit sextum fi-
 lium et ait. Dotauit me deus dote bona. Etiam
 hac vice mecum erit maritus meus. eo quod genu-
 erim ei sex filios. Et idcirco appellauit nomen
 eius zabulon. Postquam peperit filiam nomine dy-
 nam. Recordatusque dominus rachelis. exaudiuit eam
 et aperuit vuluam eius. que concepit et peperit
 filium dicens. Abstulit de opprobrium meum. Ervo-
 cauit nomen illius ioseph: dicens. Addat mihi
 dominus filium alterum. Nato autem ioseph dixit ia-
 cob socero suo. Dimitte me ut reuertar in pa-
 triam meam et ad terram meam. Da mihi viros
 et liberos meos. pro quibus seruiui tibi ut abeam
 Tu vero nosti seruitutem qua seruiui tibi. Ait
 illi laban. Inuentam gratiam in conspectu tuo. Ex-
 perimento didici: quia benedixit mihi deus
 propter te. Constitue mercedem tuam quam dem-
 tibi. At ille respondit. Tu nosti quomodo serui-
 erim tibi. et quanta in manibus meis fuerit pos-
 sessio: modicum habuisti antequam venire: ad te et nunc
 diues effectus es: benedixitque tibi deus ad in-
 troitum meum. Iustum est igitur ut aliquando pro
 uideam domui mee. Dixitque laban. Quid tibi da-
 bo? At ille ait. nihil volo. sed si feceris quod po-
 stulo iterum pascam et custodiam pecora tua.
 Byra omnes greges tuos: et separa cunctas oves
 varias et sparso vellere. et quodcumque fuluum et
 maculosum variis fuerit. tam in ouibus quam in
 capris: erit merces mea. Respondebitque mihi
 cras iusticia mea. quando placiti tempus adue-
 nerit coram te: et omnia que non fuerint varia et
 maculosa et fulua tam in ouibus quam in capris fur-
 ti me argues. Dixitque laban. Viratus habeo quod
 petis. Et separauit in die illa capras et oves et
 bircos et ardetes varios et maculosos. Cunctus
 autem gregem unicolorum. id est albi et nigri velleri
 tradidit in manu filiorum suorum. et posuit spacium
 itineris trium dierum inter se et generum. qui pasce-
 bat reliquos greges eius. Tollens ergo iacob
 virgas populeas virides et amygdalinas et ex-
 platanus. et parte decorticauit eas. Detractis
 quoque corticibus in his que spoliata fuerant can-
 dor apparuit. illa vero que integra fuerant vir-
 idia permanserunt. atque in hunc modum color
 effectus est varius. Posuitque eas in canalibus
 ubi effundebatur aqua: ut cum venissent gre-
 ges ad bibendum. ante oculos haberent virgas
 et in aspectu earum conciperent. Factumque
 est ut ipso calore coitus oves intuerentur vir-
 gas et parerent maculosa et varia et diuerso
 colore respersa. Diuisitque gregem iacob. et
 posuit virgas in canalibus ante oculos ardetum.
 Erant autem alba et nigra queque las-

E

D

ij. Reg. ii

E

S

B

ban. cetera vero iacob. separatis inter se gregibus. Igitur quando primo tempore ascendebantur oves ponebat iacob virgas in canalibus aquarum ante oculos arietum et ovium: ut in earum contemplatione conciperent. Quando vero serotina admissura erat. et conceptus extremus. non ponebat eas. Factaque sunt ea que erant serotina. laban. et qui primi temporis iacob. Diciturque est homo ultra modum et habuit greges multos. ancillas et seruos. camelos et asinos.

C. S. Fugit iacob cum suis laban insequitur. Rachel abscondit idola. iacob et laban fedus ineunt.

Ca. XXXI

Dicitur autem audiuit verba filiorum laban dicentium. tulit iacob omnia que fuerunt patris nostri. et de illius facultate ditatus. factus est inclitatus. animaduertit quod factum est laban quod non esset erga se sicut heri et nudius tertius: maxime dicente sibi domino: reuertere in terram patrum tuorum et ad generationem tuam eroque tecum: misit et vocauit Rachel et Leah in agrum ubi pascebat greges: dixitque eis. Uideo faciem patris vestri quod non sit erga me sicut heri et nudius tertius. De autem patris mei fuit mecum. et ipse nostis quod totis viribus meis seruiserim patri vestro. Sed et patre vestro circumuenit me. et mutauit mercedem meam decem vicibus. et tamen non dimisit eum deus ut noceret mihi. Si quando dicitur. varie erunt mercedes tue. pariebant omnes oves varios fetus quod vero e contrario ait: alba queque accipies pro mercede omnes greges alba pepererunt. Tulitque de substantia patris vestri et dedit mihi. Postquam enim conceptus ovium tempus aduenerat: leuauit oculos meos et vidi in somnis ascendentes mares super feminas varios et maculosos et diuersorum colorum. Dixitque angelus domini ad me in somnis iacob: Et ego respondi adsum. Qui ait. Leua oculos tuos et vide uniuersos masculos ascendentes super feminas varios maculosos atque resposos. Uidi enim omnia que fecit tibi laban. Ego sum deus Bethel. ubi uenisti lapide. et uotum uouisti mihi. Nunc ergo surge et egredere de terra hac: reuertens in terram nativitatis tue. Responderuntque Rachel et Leah. Numquid habemus residuum quicquid in facultatibus et hereditate domus patris nostri: Nonne quasi alienas reputauit nos et uendidit: comeditque precium nostrum? Sed deus tulit opes patris nostri. et eas tradidit nobis ac filiis nostris. Vnde omnia que precepit tibi dominus fac. Surrexit autem iacob et impositis liberis. ac coniugibus suis super camelos abiit: tulitque omnes substantiam suam et greges et quicquid in mesopotamia adquisierat pergens ad ysaac patrem suum in terram chanaan. Eo tempore serat laban ad tondendas oves: et Rachel furata est idola patris sui. noluitque iacob confiteri socero suo quod fugeret. Tunc abiisset tamen ipse quod omnia que furis sui erant et amne transmissio pergere contra montem galaad: nuntiaturum est laban die tertio quod fugeret iacob. Qui assumptis fratribus suis: persecutus est eum diebus septem. et comprehendit eum in monte galaad. Uiditque in

somnis dicentem sibi dominum. Laue ne quicquid aspexeris super iacob. Iamque iacob extenderat in monte tabernaculum. Tunc ille persecutus fuisset eum cum fratribus suis in eodem monte galaad. fixit tectorium. Et dixit ad iacob. Quare ita egisti ut clam me abigeres filias meas quasi captias gladio? Cur ignorate me fugere uoluisti: nec indicare mihi ut persequerer te cum gaudio et canticis et tympanis et cytharis. Non es passus ut oscularer filios meos et filias. Stulte operatus es. Et nunc quidem ualet manus mea reddere tibi malum. sed deus patris tui heri dixit mihi. Laue ne loqueris super iacob quicquid durius. Esto. Ad tuos ire cupiebas. et desiderio erat tibi domus patris tui. Cur furatus es deos meos? Respondit iacob. quod inscio te profectus sum: timui ne uolenter auferres filias tuas. quod autem furti me arguis. apud quemcumque inueneris deos tuos. necesse coram fratribus nostris. Scrutare. quicquid tuorum apud me inueneris aufer. hoc dicens ignorabat quod Rachel furata esset idola. Ingressus itaque laban tabernaculum iacob et Leah et ytriusque famule. non inuenit. Tunc intrasset tectorium Rachel. illa festinans abscondit idola sub ter stramenta cameli et sedit desuper. scrutantibus omne tentorium et nihil inuenientibus ait. Ne irascatur dominus meus quod coram te assurgere nequeo: quia furta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi. Sic delusa sollicitudo querentis est. Tunc iacob cum iurgio ait. Quam ob culpam meam et ob quod peccatum meum sic exarsistis post me et scrutati es omnem suppellectilem meam? Quid inuenisti de cuncta substantia domus tue. Pone hic coram fratribus meis et fratribus tuis. et iudicet inter me et te. Idcirco viginti annis fui tecum: oves tue et capre steriles non fuerunt. arietes gregis tui non comedi. nec captum a bestia ostendi tibi. Ego dum num omne reddebam. Quicquid furti peribat a me erigebas die noctuque: estu uigebam et gelu: fugiebatque somnus ab oculis meis. Sicque per viginti annos in domo tua fui tibi: quattuordecim pro filiabus. et set pro gregibus tuis. Immutasti que mercedem meam decem vicibus. Nisi deus patris mei abraham et timor isaac affuisset mihi: forsitan modo nudum me dimisisses. Afflictionem meam et laborem manuum mearum respexit dominus et arguit te heri. Respondit ei laban. Filie mee et filii et greges tui et omnia que cernis mea sunt. Quid possum facere filiis et nepotibus meis. Veni ergo et ineam fedus: ut sit testimonium inter me et te. Tulit itaque iacob lapidem: et erexit illum in titulum. Dixit fratribus suis. Afferte lapides. Qui congregantes fecerunt tumulum: comederuntque super eum. Quem uocauit laban tumulum testis: et iacob aceruum testimonii. uterque iuxta proprietatem lingue sue. Dixitque laban. Tumulus iste testis erit inter me et te hodie et idcirco appellatum est nomen eius galaad id est tumulus testis. Et adiecit laban. Intuear et iudicet dominus inter nos quando recesserimus a nobis si affixeris filias meas: et si introduxeris alias uxores super eas. Nullus simonis nostri testis est:

D

i. Reg. xlii. c
ii. Par. xvi. c

E

Exod. ii. cxx

F

s. xlii. d

B

E

D

Reg. ii

E

s. xlii. d
i. xlii. c

F

B

absq̄ deo qui presens respicit. Dixitq̄ rursus ad iacob. En tumulus hic et lapis que ereti. in ter me et te testis erit. Tumulus inquam iste et lapis sint in testimonium: si aut ego transiero illum. pergens ad te. aut tu p̄terieris malum mihi cogitans. De' abraam et de' nachor iudicet inter nos: de' patris eor. Jurauit ergo iacob p̄ timore patris sui ysaac: imolatisq̄ victimis in monte vocauit fratres suos vt ederent panem. Qui cu' comedissent manserunt ibi. Laban vero de nocte surgens osculatus est filios et filias suas et benedixit illis: reuersusq̄ est in locum suu.

¶ L. S. Jacob angelos obuia videt. ad Esau nuncios mittit: et cu' angelo luctat. XXXII

A Jacob autem abiit in itinere quo ceperat fueruntq̄ ei obuiam angeli dei. Quos cum vidisset ait. Castra dei sunt hec. Et appellauit nomen loci illi' manaim. i. castra. Misit autem et nuncios ante se ad esau fratrem suu in terra seyr in regione edo p̄cepitq̄ eis dicēs. sic loquimini dño meo esau. Hec dicit frater tuus iacob. Apud laban peregrinatus sum. et fui vsq̄ in p̄ntem diem. Ideo boues et asinos et oues et fuos et ancillas: mittoq̄ nunc legationem ad dñm meu vt inueniam gratiam in conspectu tuo. Reuersusq̄ sunt nunci ad iacob dicentes. Venim' ad esau fratrem tuu et ecce p̄perat in occursum tuu cu' quadringentis viris. Timuit iacob valde. et perterrit' diuisit populum q̄ secus erat: greges q̄ et oues et boues et camelos in duas turmas dicens. Si uenerit esau ad vna turma et percusserit eam: alia turma que reliqua est saluabit. Dixitq̄ iacob. Deus patris mei abraam. et de' patris mei ysaac. dñe qui dixisti mihi reuertere in terra tua: et in locum natiuitatis tue: et benefacia tibi: minor sum cunctis miserationibus tuis: et veritate tua quas explesti seruo tuo. In baculo meo transiui iordanem istum et nunc cu' duabus turmis regredior. Erue me de manu fratris mei esau q̄ valde eu' timeo: ne forte ueniēs pcutiat matrem cum filiis. Tu locutus es q̄ benefaceres mihi: et dilatares semē meuz sicut arenas maris. que pre multitudine numerari nō pōt. Cū q̄ dormisset ibi nocte illa: separauit de his que habebat munera esau fratri suo. capras ducetas. byrcos viginti. oues ducentas: et arietes viginti camelos fetas cum pullis suis triginta. vaccas quadraginta. et tauros viginti: asinas viginti et pullos earu decem. Et misit per manus seruorum suoz singulos seorsum greges. dixitq̄ pueris suis. Antecedite me. et sit spacium inter gregem et gregē. Et p̄cepit prior dicens. Si obuiū habueris fratrem meū esau et interrogauerit te: cui' es aut quo vadis: aut cuius sunt ista q̄ sequeris. r̄debis. Serui tui iacob. Munera misit dño suo esau. ipse q̄ post nos uenit. Similiter dedit mandata secundo et tertio. et cunctis q̄ sequebant' greges: dicens

Hisdem verbis loquim' ad esau cu' inueneritis eum: et addetis. Ipse q̄ seruus tuus iacob iter nostrum insequitur. Dixit enim. Placabo illuz munerib' q̄ precedunt. et postea videbo illum. Forsitan p̄piciabitur mihi. Precesserunt itaq̄ munera ante eu. ipse vero mansit nocte illa in castris. Cūq̄ mature surrexisset tulit duas viros suas et totidem famulas cu' vndecim filiis et transiuit vadum iacob. Traductisq̄ omnibus que ad se p̄tinebant. mansit solus et ecce vir luctabatur cu' eo vsq̄ mane. Qui cum uideret q̄ eum superare nō posset: tetigit neruum femoris eius et statim emarcuit. Dixitq̄ ad eu. Dimitte me. Jam enim ascendit auroa. Respondit. nō dimittam te nisi benedixeris mihi. Ait ergo. Quod est nomen tibi? Respondit iacob. Ait ille. Nequaquā inquit iacob appellabitur nomen tuum. sed israel. Quoniam si contra deum fortis fuisti. quantomagis contra homines preualebis. Interrogauit eum iacob. Dic mihi quo appellaris nomine. Respondit. Cur queris nomen meum quod est mirabile. Et benedixit ei in eodem loco. Vocauitq̄ iacob nomen loci illius p̄banuel dicens. Uidi dominum facie a faciem et salua facta est anima mea. Ortusq̄ est ei statim sol postq̄ transgressus est p̄banuel. Ipse vero claudicabat pede. Quā ob causas nō comedunt neruū filii israel qui emarcuit in femore iacob vsq̄ in presentem diem eo q̄ tetigerit neruus femoris eius et obstupuerit.

¶ L. S. Esau ad iacob peruenit osculatur munera vit accipit. Esau coact' a iacob procedit domū: et sic tandem diuiduntur. Ca. XXXIII

E Leuans autem iacob oculos. uidit uenientem esau. et cum eo quadringentos viros. diuisitq̄ filios iye et rachel ambarūq̄ famularum: et posuit vtraq̄ ancillam et liberos earum in principio: iyas vero et filios ei' i secundo loco: rachel autem et ioseph nouissimos. Et ipse progrediens adorauit pronus in terram septies. donec appropinquaret frater eius. Currrens itaq̄ Esau obuiam fratri suo amplexatus est eum. stringensq̄ collum eius et osculans fleuit leuat'q̄ oculis vidit mulieres et paruulos earum. et ait. Quid sibi volunt isti. et si ad te pertineāt. Respondit paruuli sunt quos donauit mihi deus seruo tuo. Et appropinquantes ancille et filii earum incuruati sunt. Accessit quoq̄ iya cum pueris suis et cum similiter adorassent. extrēmi ioseph et rachel adorauerunt. Dixitq̄ esau. Que nam sunt iste turme quas obuiam habui. Respondit. Ut inuenirem gratiam coram domino meo. Ait ille ait. Habeo plurima frater mihi sint tua tibi. Dixitq̄ iacob. Noli ita obsecro. si inueni gratiam in oculis tuis: accipe munusculum de manibus meis. Sic enim vidi faciem tuam. quasi viderim vultū dei. Esto mihi. Reg.

Wester
S
Osec.
I. xxx.
S
Judth.
ij. Reg.
A
B
ij. reg. tit.
Reg.

Deſter. xv. b

bi ppteris & ſuſcipe benedictionē quā attuli tibi: et quā donauit tibi de tribuē oīa. Vir fra- tre compellente ſuſcipiens ait. Gradiamur ſil- eroq; ſocius itineris tui. Dixitq; Jacob. Noſti dñe mi qd puulos habeā teneros & oues & bo- ues fetas mecū: quas ſi plus in ambulando fe- cero laborare morientur vna die cūcti greges. Pcedat dñs me ante ſeruū ſuū. & ego ſequar paulatim veſtigia ei: ſicut videro paruulos me- os poſſe. donec veniam ad dñm meū in ſeyr. Reſpondit eſau. Oro te vt de pplo qui mecū eſt: ſaltē ſocij remaneant vſe tue. Non eſt inqt neceſſe. hoc vno tñ indigeo: vt inuentā gratiā in cōſpectu tuo dñe mi. Reuerſus eſt itaq; illo die eſau itinere quo venerat in ſeyr: & iacob ve- nit in ſochor: vbi edificata domo et fixis tento- rijs appellauit nomē loci illius ſochor. i. taber- nacula. Tranſiuitq; in ſalem urbē ſichimoz q̄ eſt in terra chanaā. poſtq̄ reuerſus ē de meſo- potamia ſyrie. & habitauit iuxta oppidū. emiſ- ſq; partē agrī in qua fixerat tabernacula a filijs emor patris ſichez centū agnis. & erecto ibi al- tari inuocauit ſup illud fortiffimū deum iſrael.

¶ L. S. Dyna ad videndū mulieres egreditur opprimitur. Sichimite circūcidūtur. p quorūz occiſione iacob arguit filios. **XXXIII**

Egreſſa eſt autē dyna filia iſe. vt videret mulieres regionis illi. Quam cū vi- diſſet ſichem filiū emor: euei princeps ſre illi. adamauit eā et rapuit. et dor- miuit cū illa. vī opprīmēs & gine. Et cōglutina- ta eſt aīa ei: cū ea triſtemq; delinuit blādicijs & pgens ad emor patrē ſuum. accipe inqt mibi puellā hāc cōiugē. Quod cū audiſſet iacob ab- ſentibus filijs & in paſtu pecorū occupat. ſiluit donec redirēt. Egreſſo autē emor: p̄re ſichem vt loqueretur ad iacob. ecce filiū ei? veniebant de agro. auditoq; qd acciderat iratī ſūt valde. eo qd ſedā rem opatus eſſet i iſrael. & violata filia iacob rē illicitam ppetraſſet. Locutus eſt itaq; emor ad eos. Sichem filiū mei adheſit aīa filie vſe. Date eā illi vxorē & iungam viciſſim pnu- bīa. Filias veſtras tradite nobis. & filias nraſ accipite. & hīrate nobiſcū. Terra in ptāte vſa ē erercete. negociamini: & poſſidete eam. Sz et ſichem ad patrē et ad frēs eius: ait. Inuentam gratiā corā vob & q̄cunq; ſtatueritis dabo. Au- gete dotem & munera poſtulate: & libenter tri- buā qd petieritis tñ date mibi puellā hāc vxo- rem. Reſponderunt filiū iacob. ſichem & patrī ei? in dolo: ſeuſentes ob ſtuprū ſozorū. Non poſſum? facere qd petitis. nec dare ſozorē noſtrā boī in circūciſo qd illicitū & nephariū eſt apud nos. Sed in hoc valebimus federari. Si voluerit? eſſe ſimiles noſtri & circūdaſ in vobis oīs ma- ſculini ſerus. tñc dabimus & accipiem? mi. duo filias vſas ac nraſ et habitabimus vobiſcum. erimusq; vnus populus. Si autē circūcidi no-

lueritis: tollem? filiam noſtram & recedemus. Placuit oblatio eorum emor & ſichem filio ei?. diſtulit adoleſcens: quin ſtatim quod petebat expleret. Amabat em̄ puellā valde. & erat incli- tus in omī domo patris ſui. Ingreſſiq; portaz vrbis locuti ſunt ad populum. Viri iſti pacifici ſunt. & volunt habitare nobiſcum. Negocienſ i- terra et erercant eam: q̄ ſpaciōſa et lata cultu- ribus indiget. Filias eoz accipiemus vxores. et neſtras illis dabimus. Unum eſt quo differ- tur tñ bonū. Si circūcidamus maſculos no- ſtros ritum gentis imitātes. et ſubſtātia eoz & pecora & cuncta q̄ poſſident noſtra erūt. Tñ in hoc acquieſcamus. & habitantes ſimul: vnū efficiamus pplm. Aſſenſiq; ſunt omnes: circū- ciſis cunctis maſibus. Et ecce die tertio quan- do grauiffimus vulnerū dolor eſt. arreptis duo- filiū iacob ſymeon & leui fratres dyne: gladijs. ingreſſi ſunt urbem confidenter: interfectiſq; omibus maſculis emor & ſichem pariter neca- uerunt. tollentes dynam de domo ſichem ſo- rorem ſuam. Quibus egreſſis irruerūt ſup occi- ſos ceteri filiū iacob. et depopulati ſunt urbem in vltionē ſtupri. oues eoz & armenta & aſinos cunctaq; vaſtantes que in domibus & in agris erant. paruulos quoq; eoz et vxores dixerunt captiuas. Quibus perpetratis audacter iacob dixit ad ſymeon & leui. Turbaſtis me. et odio- ſum feciſtis me chananais & pberzeis habita- toribus terre huius. Nos pauci ſumus. illi con- gregati percuſſerunt me. et delebo: ego vdom? mea. Reſponderunt. Nunquid vt ſorto abuti debueret ſozore noſtra.

¶ L. S. Jacob idola info dit ſub terebintibus. Rachel moritur. Jacob iſrael vocatur. naciſ Benjamin. Ruben concupiſcentia in lectuſ pa- tris dormit. filiū iacob numerantur. **XXXV**

Interea locutus eſt deus ad iacob. Sur- ge et ascende betbel & habita ibi. fac- ſq; altare domino q̄ apparuit tibi quā- do fugiebas Eſau fratrem tuum. Ja- coc vero conuocata omni domo ſua: ait. Abūci- te deos alienos qui in medio veſtri ſunt. & mū- damini: ac mutate veſtimenta veſtra. Surgi- te et ascendamus in betbel: vt faciamus ibi al- tare domino qui exaudiuit me in die tribula- tionis mee: et ſocius fuit itineris mei. Dede- runt ergo ei omnes deos alienos quos habeb- ant: et in aures que erant in auribus eorum. At ille info dit eas ſubter terebintibus que eſt poſt urbem ſichem. Cūq; pfecti eſſent terror dei inuaſit omnes per circūitum ciuitates. et non ſunt auſi perſequi recedentes. Venit ſgit iacob luſan que eſt i terra chanaan cognōmē- to betbel. ipſe & omis populus cū eo. Edifica- uitq; ibi altare. & appellauit nomen loci illius dom? dei. Ibi enī apparuit ei deus cū fugeret fratrem ſuū. Eodē tpe mortua eſt delbora nutrit- rebecca: & ſepulta & ē ad radices betbel ſubter

S

Deſter.

D

.ccc.

Judith.

A

ij. Reg. c. ij. c

A

B

B

Reg. c. ij. c

Reg. c. ij. c

L

B

A

B

quercū. vocatūq; est nomē loci illius quercus
 tus. Apparuit autē iterū de iacob postq̄ reuer
 sus est de mesopotamia syrie: et venit in bethel
 s. xxxij. f. bñdixitq; ei dicēs. Nō vocaberis vltra iacob: s; is
 rael erit nomē tuū. Et appellauit eū israel. Dix
 itq; ei. Ego de' omps. Cresce et multiplicare:
 gentes et ppli nationū ex te erūt. Reges de lū
 bis tuis egredient: terrāq; quā dedi abraā et
 ysaac. dabo tibi et semini tuo post te et recessit
 ab eo. Ille p̄o erexit titulū lapideū: in loco quo
 locut' fuerat ei de': libās sup eū libamīa: et es
 fūdēs oleū vocāsq; nomē loci illi' betbel. Egres
 sus autē inde venit verno tēpore ad terrā q̄ duc
 cit effratā. In qua cū parturiret rachel ob dif
 ficultatem part' piclitari cepit. Dixitq; ei obste
 trit. Noli timere. q; et hunc hēbis filiū. Egrediē
 te autē aīa p̄ dolore et imminente iā morte: vocauit
 nomē filij sui bennoni id est: filius doloris mei
 Par' p̄o appellauit eū beniamin. i. filius dextre
 Mortua est ergo rachel: et sepulta est in via que
 ducit effratā. hec est betbleē. Erexitq; iacob ti
 tulū sup sepulchrū ei'. Hic est titul' monumēti
 rachel vsq; in p̄ntē diē. Egessus inde fixit tab
 naculū trans turrem gregis. Cūq; habitaret
 in illa regione: abiit rubē: et dormiuit cū bala
 cōcubina patris sui. Qd illi mīme latuit. Erāt
 autē filij iacob duodecim. Filij iye primogenit'
 ruben et symeon: et leui: iudas et ysachar et za
 bulon. Filij rachel ioseph et beniamin. Filij ba
 le ancille rachelis: dan et neptalij. Filij zelphe
 ancille iye: gad et aser. Hi sunt filij iacob: q̄ nati
 sunt ei in mesopotamia syrie. Venit etiam ad
 ysaac patrē suum in mābrie ciuitatē arbee. hec
 est bebron in qua pegrinatus est abraā et ysaac
 Et cōpleti sunt dies ysaac cētū octoginta anno
 rū consumptusq; etate mortuus est: et apposi
 tus est pplō suo senex et plenus dierū et sepeli
 erūt eū esau et iacob filij sui.

¶ C. S. Esau a fratre sepat generatōes. Esau
 diuersi duces nūerant. ¶ Cap. XXXVI

BE autē sunt generatōes esau. ipse est
 edom. Esau accepit vxores de fillab'
 cbanaan: ada filiā elom et beti: et ooli
 bama filiā ane filij sebeon euei. Base
 math q; filiā bismael sororē nabaiorb. Peperit
 autē ada eliphā. Basemath genuit rabuel. Oo
 libama genuit sebus et ibelon et chore. Hi filij
 esau qui nati sunt ei in terra cbanaan. Tulit au
 tem esau vxores suas et filios et filias et oēm
 animā dom' sue et substātiā et pecora: et cun
 cta que habere poterat in t̄ra cbanaan: et abiit
 in alteram regionem. recessitq; a fratre suo ia
 cob. Diuites enim erant valde: et simul habita
 re non poterant nec sustinebat eos terra pere
 grinatōis eorū p̄ multitudinē gregū. Habita
 uitq; esau in monte seyr: ipse est edom. De autē
 sunt generatōes esau patris edom in monte
 seyr: et hec noīa filioꝝ eius. Eliphas filius ada
 vxoris esau Rabuel q; filius basemath vxoris
 eius. Fueruntq; eliphas filij theman: omar: se
 pbua: et gatban: et cbenez et chore. Erat autem

tbamma concubina elipham filij esau. que pe
 perit ei amalech. Hi sunt filij ada vxoris esau.
 Filij autem rabuel. naath et zara: zemma et me
 za. Hi filij basemath vxoris esau. Isti quoq; es
 rant filij oolibama filie. Ane filij sebeon vxor
 esau. quos genuit ei. sebus et ibelon et chore. Hi
 duces filioꝝ esau. Filij elipham primogeniti
 esau. dur themā: dur omar. dur sepbua. dur che
 nem. dur chore. dur gatban. dur amalech. Hi fi
 lij elipham in terra edom. et hi filij ada. Hi quo
 q; filij rabuel filij esau. dur naath. dur zara dur
 zemma. dur meza. Hi autem duces rabuel. in
 terra edom. Isti filij basemath vxoris esau. Hi
 autem filij oolibama vxoris esau. Dur sebus.
 dur ibelon. dur chore. Hi duces oolibama filij
 ane vxoris Esau. Isti sunt filij esau. et hi duces
 eorū ipse est edom. Isti sunt filij seyr borei ba
 bitatoꝝ terre. lotban et sobal et sebeon et anā
 et dison et eser et disan. Hi duces borei filij
 seyr. in terra edom: Facti sunt autez filij lotbā
 borei et eman. Erat autem soror lotban tbāna
 Et isti filij sobal. aluban et maneeth. et ebal et
 sephi et onā. Et hi filij sebeon. achia et anan.
 Iste est anan qui inuenit aquas calidas in soli
 tudine: cum pasceret asinas sebeon patris sui.
 Habuitq; filium disan et filliam oolibama. Et
 isti filij disan: abdam et iesban et ietbran et cha
 ran. Hi quoq; filij eser: balaannan et zeuan et
 achan. Habuit autem filios disan: bus et aran.
 Hi duces boreoꝝ. dur lotban: dur sobal: dur
 sebeon. dur ana. dur dison. dur eser. dur disan.
 Isti duces boreoꝝ qui imperauerunt in ter
 ra seyr. Reges autem qui regnauerunt in ter
 ra edom. anteq̄ haberent reges filij israel: fue
 runt hi. Balach filius beor: nomenq; vrbis eius
 denaba. Mortuus est autem balach. et regna
 uit pro eo iobab filius zare de bosra. Eūq; mor
 tuus esset iobab: regnauit pro eo busan de ter
 ra themanorum. Hoc quoq; mortuo regnauit p
 eo adad filius badadi qui percussit madian in
 regione moab: et nomen vrbis eius auitb. Eūq;
 mortuus esset adad: regnauit pro eo semla
 de maserecha. Hoc quoq; mortuo: regnauit p
 eo saul de fluuio robotb. Eūq; et hic obisset: suc
 cessit in regnum balanan filius achoboz. Iste
 quoq; mortuo. regnauit pro eo adad. nomenq;
 vrbis eius pbou. Et appellabatur vxor eius me
 ezabel filia matreth. filie mizaab. Hec ergo no
 mina ducum asau in cognationibus et locis et
 vocabulis suis: dur tbanna. dur aluba. dur ietb
 tetb. dur oolibama. dur ela. dur pbinon. dur ce
 nem. dur themā. dur mabsar. dur mabdiel. dur
 biram. Hi duces edom habitantes in terra im
 perij sui. ipse est esau pater idumeoꝝ. Habi
 tauit autem iacob in terra cbanaan in qua pa
 ter suus peregrinatus est. et be sunt generatio
 nes eius.

¶ C. S. Ioseph fratres apud patrē accusat il
 li inuident Ioseph somnia videt fratribus nar
 rat: ismabelitis venditur. ¶ Cap. XXXVII

Ioseph cum sedecim esset annorum: pascebat gregem cum fratribus suis adhuc puer. Et erat cum filiis hale et zelphe vxor patris sui. accusauitque fratres suos apud patrem crimine pessimo. Israel autem diligebat ioseph super omnes filios: eo quod in senectute genuisset eum. Fecitque ei tunicam polymitam. Videntes autem fratres eius quod a patre plus caris filius amaretur. oderant eum. nec poterant ei quicquam pacifice loqui. Accidit quoque ut visum somnium referret fratribus suis quod causa maioris odij seminatum fuit. Dixitque ioseph fratribus suis. Audite sonum meum quod vidi. Putabam nos ligare manipulos in agro. et quasi consurgere manipulum meum et stare. vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum. Respondiderunt fratres eius. Nunquid rex noster eris? aut subiciemur dictioni tue? Hec ergo causa somniorum atque sermonum inuidie et odij fomitem ministravit. Aliud quoque vidit somnium quod narrans fratribus ait. Vidi per somnium quasi solem et lunam et stellas undecim adorare me. Quod cum patri suo et fratribus retulisset increpauit eum pater suus: et dixit. Quid sibi vult hoc somnium quod vidisti? Num ego et mater tua et fratres tui adorabimus te super terram? Inuidebant ei igitur fratres sui: pater vero res tacite considerabat. Cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in sicco. dixit ad eum israel. Fratres tui pascunt oves in sicchimis. veni mittam te ad eos. Quo respondente. presto sum: ait. Uade et vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos et pecora. et renuncia mihi quod agas. Dissus de valle bebron venit in sicchez. Inuenitque eum vir errantem in agro et interrogauit quod quereretur. At ille respondit. Fratres meos quero? Indica mihi ubi pascant greges. Dixitque ei vir. Reverserunt de loco isto. Audiuimus autem eos dicentes. Eamus in dothaim. Perrexit itaque ioseph post fratres suos et inuenit eos in dothaim. Qui cum vidissent eum. paulatim accederet ad eos cogitauerunt illum occidere. et mutuo loquebantur. Ecce somniator venit. Venite occidamus eum et mittamus in cisternam veterem. dicimusque: fera pessima deuorauit eum. et tunc apparebit quod illi per somnia sua. Audiens autem hec ruben. nitentur liberare eum de manibus eorum. et dicebat. Non interficiamus animam eius. nec effundamus sanguinem: sed percute eum in cisternam veterem que est in solitudine. manusque vestras seruate innoxias. Hoc autem dicebat volens ei ipere eum de manibus eorum. et reddere patri suo. Confestim igitur ut peruenit ad fratres suos. nudauerunt eum tunica talari et polymita. miseruntque eum in cisternam veterem que non habebat aquam. Et sedentes ut comederent panem viderunt himmaelitis viatores venire de galaad et camelos eorum portantes aromata et resinam et stactem in egyptum. Dixit ergo iudas fratribus suis. Quid nobis prodest si occideremus fratres nostrum. et celauerimus sanguinem ipsius? Melius est ut veniatur himmaelitis. et manus nostre non polluatur. Frater enim et caro nostra est. Acquieuerunt fratres sermonibus illius et pretereuntibus madianitis

negotiatoribus extrahentes eum de cisterna viderunt eum himmaelitis viginti argenteis. qui duxerunt eum in egyptum. Reuersusque ruben ad cisternam non inuenit puerum. et scissis vestibus pergens ad fratres suos ait. Puer non comparet: et ego quomodo habebam? Tulerunt autem tunicam eius. et in sanguinem bedii quem occiderant tinxerunt. mittentesque ferret ad patrem: et dicerent. Hanc inuenimus. vide vtrum tunica filij tui sit an non? Quam cum cognouisset pater: ait. Tunica filij mei est. Fera pessima comedit eum. bestia deuorauit ioseph. Scissisque vestibus indutus est cilicio. lugens filium suum multo tempore. Congregatis autem caris liberis eius ut lenirent dolorem patris noluit consolationes accipere: sed ait. Descendam ad filium meum lugens in infernum. Et illo perseuerante in fletu: madianite vendiderunt ioseph in egypto pharitari eunucho pharaonis magistro militum.

Gen. 37. De iuda et fratribus eius. et thamar nuru sua.

Cap. XXXVIII

Eodem tempore descendens iudas a fratribus suis diuertit ad virum odolamiten nomine hyrras. viditque ibi filiam hois thamanai vocabulo sue. Et accepta vxore ingressus est ad eam. Que concepit et peperit filium. et vocauit nomen eius ber. Rursumque concepto fetu natum filium vocauit onan. Tertiumque peperit quem appellauit sela. Quo nato. parere vltra cessauit. Dedit autem iudas vxorem primogenito suo ber nomine thamar. Fuitque ber primogenitus iude. nequam in conspectu domini. et ideo ab eo decessus est. Dixit ergo iudas ad onan filium suum. Ingredere ad vxorem fratris tui. et sociare illi ut suscites semen fratri tuo. Ille sciens non nasci sibi filios. introiens ad vxorem fratris sui. semen fundebat in terram. ne liberi fratris nomine nascerentur. Et idcirco percussit eum dominus. eo quod rem detestabilem faceret. Quamobrem dixit iudas thamar nuri sue. Esto vidua in domo patris tui. donec crescat sela filius meus. Timebat enim ne et ipse moreretur sicut fratres eius. Que abiit et habitauit in domo patris sui. Evolutus autem multis annis mortua est sue vxor iude. Qui post luctus consolatione suscepta ascendeat ad tonsorem omnium suarum ipse et hiras opilio gregis odolamitha in thanas. Nunciatusque est thamar quod socer illi ascenderet in thanas ad tondendas oves. Que depositis viduitatis vestibus assumpsit teristrum. et mutato habitu sedit in biuio itineris quod ducit thannam. eo quod creuisset sela: et non eum accepisset maritum. Quam cum vidisset iudas suspicatus est esse meretricem. Operuerat. n. vultum suum ne agnosceretur. Ingrediensque ad eam. ait. dimitte me ut coeam tecum. Nesciebat enim quod nura sua esset. Qua respondente. quod dabis mihi ut fruamur concubitu meo? dixit. Mittam tibi bedium de gregibus. Rursumque illa dicere patiar quod vis. si dederis mihi arrabonem donec mittas quod polliceris: ait iudas. Quid tibi vis pro arrabone dari. Responditque. Annulum tuum et armillam et baculum quem in manu tenes. Ad vnum igitur costum mulier percipit et surgens

infra eo.

B

B

E

D

E

1. Reg. 13. c

Mat. 23. d
Mat. 23.
Luce. 11. a
infra eo.

E

S

habuit. depositoque habitu quem sumpserat: induta
 est viduitatis vestibus. Misit autem iudas bedum
 pistorum suum odolamitem ut reciperet pignus quod
 dederat mulieri. Qui cum non inuenisset eam in
 interrogauit homines loci illius. Ubi est mulier que se
 debat in biuio. Respondentibus cunctis. non fuit in lo
 co isto meretrix. reuersus est ad iudam et dixit ei.
 Non inueni eam. Sed et homines loci illius dixerunt mi
 hi. nunquam sedisse tibi scortum. At iudas. Habeat
 sibi. Certe mendacium arguere nos non potest. Ego
 misi bedum quem promiseram: et tu non inuenisti eam.
 Ecce autem post tres menses nunciauerunt iude di
 centes. Fornicata est thamar nurus tua. et videtur
 vterus illius intumescere. Dixitque iudas. Produ
 cite eam ut probetur. Que cum duceret ad penas
 misit ad socerum suum dicens. De viro cuius hec sunt
 coepta. Cognosce cuius sit anulus et armilla et ba
 culus. Qui agnitis mulieribus ait. Justior me est.
 quia non tradidi eam scla filio meo. Attamen ultra non
 cognouit eam. Instante autem partu apparuerunt ge
 mini in vtero: atque in ipsa effusione infantium
 vnus protulit manum: in qua obstetrices ligauit coccinum
 dicens. Iste egredietur prior. Illo vero retrahente
 manum. egressus est alter. Dixitque mulier. Qua
 re diuisa est propter te maceria. Et ob hanc cau
 sam vocauit nomen eius phares. Postea egres
 sus est frater eius in cuius manu erat coccinum
 quem appellauit zaram.

De ioseph et phutifare domino suo eunu
 cho pharaonis. ioseph temptatus a domina sua per die
 bus plurimos nec consentit. reliquit pallium: tam
 dem incarceratur. **Ca. XXXIX**

Igitur ioseph ductus est in egyptum: emit
 tusque eum phutifar eunuchus pharaonis prin
 ceps exercitus sui vir egypti de manu
 hismabelitarum: a quibus productus erat.

Fuitque dominus cum eo. et erat vir in cunctis prospera
 gens. Habitauitque in domo domini sui qui optime
 nouerat dominum esse curam eo. et omnia que gereret ab
 eo dirigi in manu illius. Inuenitque ioseph gratiam
 coram domino suo et ministrabat ei. Ad quod propositum omni
 bus gubernabat creditam sibi domum et vniuersam
 que ei tradita fuerant. Benedixitque dominus domum egypti
 propter ioseph et multiplicauit eam in edibus
 que in agris cunctam eius substantiam. Nec quicquam aliud
 nouerat nisi panem quo vesceretur. Erat autem ioseph
 pulchra facie et decorus aspectu. Post mul
 tos itaque dies intecit domina sua oculos suos in ioseph
 et ait. Dormi mecum. Qui nequaquam acquiescens
 operi nefario: dixit ad eam. Ecce dominus mecum omni
 bus mihi traditis ignorat quid habeat in domo sua
 nec quicquam est quod non in mea sit potestate. vel non tradi
 derit mihi propter te que vxoris eius es. Quomodo ergo
 possum hoc malum facere: et peccare in domino meo
 um: Huiuscemodiis vobis per singulos dies loque
 bantur: et mulier molesta erat adolescenti: ille re
 cusabat stuprum. Accidit autem quadam die ut intra
 ret ioseph domum et opis quippiam absque arbitrio fa
 ceret. et illa apprehensa lacrima vestimenti eius dice
 ret dormi mecum. Qui relicto in manu eius pallio
 fugit et egressus est foras. Cumque vidisset mulier

vestem in manibus suis: se esse contemptam: vocauit
 ad se homines domus sue et ait ad eos. En intro
 duxit virum bebrum ut illuderet nobis. Ingressus
 est ad me ut coiret mecum. Cumque ego succlamas
 sem et audisset vocem meam reliquit pallium quod te
 nebam et fugit foras. In argumentum ergo fidei re
 tentum pallium ostendit marito reuertenti domum.
 et ait. Ingressus est ad me suus bebrus quem ad
 duxisti ut illuderet mihi. Cumque audisset me cla
 mare reliquit pallium quod tenebam et fugit foras.
 His auditis dominus et nimium credulus vobis iungis
 iratus est valde: tradiditque ioseph in carcerem vbi
 vinciti regis custodiebantur. et erat ibi clausus.
 Fuit autem dominus cum ioseph et ministrus est illius et
 dedit ei gratiam in conspectu principis carceris. Qui
 tradidit in manu illius vniuersos vincitos qui in
 custodia tenebantur: et quicquid fiebat sub ipso erat
 nec nouerat aliquid cunctis ei creditis. Dominus
 enim erat cum illo et omnia opera eius dirigebat.

De duobus eunuchis pharaonis et so
 nis eorum: et natalitio die pharaonis. **Ca. XL**

His itaque gestis accidit ut peccarent
 duo eunuchi: pincerna regis egypti et
 pistor domino suo. Iratusque contra eos
 pharaon: nam alter pincernis pererat al
 ter pistoribus. misit eos in carcerem principis militum in
 quo erat vincitus et ioseph. At custos carceris tra
 didit eos ioseph: qui et ministrabat eis. Aliquan
 tum temporis fluxerat: et illi in custodia tenebantur. U
 deruntque ambo somnium nocte vna. iuxta interpre
 tationem congruam sibi. Ad quos cum introisset ioseph
 mane et vidisset eos tristes sciscitauerunt est eos di
 cens. Cur tristior est hodie solito facies vestra
 Qui responderunt. Somnium vidimus. et non est que interpre
 tur nobis. Dixit ad eos ioseph. Numquid non dei est
 interpretatio. Referte mihi quid videritis. Narra
 uit prior propositus pincernarum somnium suum. Vide
 bam coram me vitum in quo erant tres pro pagines cresce
 re paulatim in gemas: et post flores vinas maturo
 rescere: calicemque pharaonis in manu mea. Tuli
 ergo vinas et expressi in calicem quem tenebam: et tra
 didi poculum pharaoni. Respondit ioseph. Hec est
 interpretatio somnii. Tres pro pagines tres adhuc
 dies sunt: post quas recordabitur pharaon misterium
 tuum. et restituet te in gradum pristinum. Dabisque ei cali
 cem iuxta officium tuum: sicut ante facere consueueras.
 Tamen memero mei cum tibi bene fuerit. et facies me
 cum misericordiam ut suggeras pharaoni ut educat me
 de isto carcere: quia furris sublati sumus de terra be
 breorum: et hic innocens in lacum missus sum. Videns pi
 stor magister que prudenter somnium dissoluisset:
 ait. Et ego vidi somnium que tria canistrum farine
 haberem super caput meum: et in vno canistro quod
 erat excelsum portare me putabas omnis cibos qui
 sunt arte pistoria: auesque comedere ex eo. Respondit
 ioseph. Hec est interpretatio somnii. Tria ca
 nistrum. tres adhuc dies sunt post quos auferet
 pharaon caput tuum. ac suspendet te in cruce: et lace
 rabant volucres carnes tuas. Exinde dies ter
 tius natalitius pharaonis erat. Qui faciens
 grande conuiuium pueris suis recordatus est inter

B
 Para. ij. a
 Dat. la.

B
 Reg. xvi. b

Infra eo.

E. eo.

epulas magistrorum pincernarum et piscorum principis. restituitque alterum in locum suum ut porrigeret ei poculum. alter suspendit in patibulo: ut predictor veritas probaret. Et tamen succedentibus prosperis. prepositus pincernarum oblitus est interpretis sui. **C. S.** Pharaon somniat ioseph exponit. Egypto preponit filii sibi nascuntur anni sterilitatis veniunt.

Capitulum. XLI

Dixit duos annos vidit pharaon somnium. Putabat se stare super fluvium de quo ascendebant septem boues pulchre et crasse nimis et pascebantur in locis pulcherrimis. Alie quae septem emergebant de flumine feda confectaeque macie: et pascebantur in ipsa annis ripa in locis virentibus. deuoraueruntque eas quorum mira species et habitudo corporum erat. Expergefactus pharaon rursus dormiuit et vidit alterum somnium. Septem spice pullulabant in culmo vno plene atque formosae: alie quae torides spice tenues: et percussae vredine oriebantur deuorantes omnes priorum pulchritudinem. Euigilans pharaon post quietem. Et facto mane pauore perterritus misit ad omnes predictores egypti cunctosque sapientes et accersitis narrauit somnium. nec erat qui interpretaretur. Tunc demum reminiscens magister pincernarum ait. Confitetur peccatum meum. Iratus rex suis suis me et magistrum piscorum retrudi iussit in carcerem principis militum. vbi vna nocte vterque vidimus somnium. presagium futurorum. Erat ibi puer breuis eiusdem ducis militum famulus cui narrantes somnia. audiuit quicquid postea rei probauit euentus. Ego enim reddidit sum officio meo. et ille suspensus est in cruce. Protinus ad regis imperium eductus de carcere ioseph totoderunt. ac veste mutata obtulerunt ei. cui ille ait. Uidi somnia nec est qui edisserat quae audiui te sapientissimi me conuincere. Respondit ioseph. Absque me deum ridebit prospera pharaoni. Narrauit ergo pharaon quae viderat. Putabat me stare super ripam fluminis. et septem boues de amne procedere pulchras nimis et obesitas carnibus: quae in pastu paludis virecta carpebant. Et ecce assequebantur alie septem boues itantum deformes et macilente ut nunquam tales in terra egypti viderim. Quae deuorat et sumptis poribus nullum saturitatis dedere vestigium: sed similes macie et squalore torpebant. Euigilans rursus sopore depressus vidi somnium. Septem spice pullulabant in culmo vno plene atque pulcherrime. Alie quae septem tenues et percussae vredine oriebantur estipula quae priorum pulchritudinem deuorauerunt. Narraui conuictoribus somnium et nemo est qui edisserat. Respondit ioseph. Somnium regis vnum est. Quae facturus est deus ostendit pharaoni. Septem boues pulchre: et septem spice plene: septem vbertatis anni sunt. eandemque vim somnii comprehedunt. Septemque boues tenues atque macilente quae ascenderunt post eas. et septem spice tenues et vredo vrente percussae. septem anniverture sunt famis quae hoc ordine conturbunt. Ecce septem anni venient fertilitatis magne in vniuersa terra egypti quos sequentur septem anni alii tante sterilitatis: ut obliuioni tradantur

cuncta retro abundantia. Consumptura est enim famis omnem terram et vbertatis magnitudine perditura est inopia magnitudo. Quod autem vidisti secundum do. ad eandem rem pertinet somnium firmitatis indicium est. eo quod fiat sermo dei et velocius impleatur. Nunc ergo provideat rex vix sapientem et industrium et proficiat cum terra egypti quae constituat prepositos per cunctas regiones et quantum partem fructuum per septem annos fertilitatis quae iam nunc futurae sunt congreget in horrea et omne frumentum sub pharaonis potestate condant: sicuturque in vrbibus et preparet future septem annorum fami quae oppressura est egyptum. et non consumat terra inopia. Placuit pharaoni consilium et cunctis ministris eius. Locutusque est ad eos. Num inuenire poterim tale virum qui spiritu dei plenus sit. Dixit ergo ad ioseph. Ostendit tibi deus omnia quae locutus es: nunquam sapientiorum et consimilem tui inuenire poteris. Tu eris super domum meam et ad tuum oris imperium cunctus populus obediet. Vno tamen regni solio precedam te. Dixitque rursus pharaon ad ioseph. Ecce constitui te super vniuersam terram egypti. Tulitque anulum de manu sua et dedit eum in manu eius: vestiuitque eum stola byssina: et collo torquem auream circumposuit. Fecitque eum ascendere super currum suum secundum clamorem procone. ut omnis coram eo genu flexerit: et prepositum esse scirent vniuersae terre egypti. Dixitque rex egypti ad ioseph. Ego sum pharaon. Absque tuo imperio non mouebit quisquam manum aut pedem in omni terra egypti. Vertitque nomen eius et vocauit eum lingua egyptiaca satorum mundi. Deditque illi uxorem assenem filiam putifarum sacerdotis eliopoleos. Egressus est itaque ioseph ad terram egypti. Tringenta annorum erat quando stetit in conspectu regis pharaonis et circumiuit omnes regiones egypti. Venitque fertilitas septem annorum: et in manipulos redacte segetes congregatae sunt in horrea egypti. Dis etiam frugum abundantia in singulis vrbibus condita est. Tantaque fuit abundantia tritici. ut arene maris coequeretur: et copia mensuram excederet. Nati sunt ioseph filii duo antequam veniret famis quos peperit ei assenem filiam putifarum sacerdotis eliopoleos. Vocauitque nomen primogeniti manasses dicens. Oblivisci me fecit deus omnium laborum meorum: et domus patris mei. Nomenque secundum appellauit ephraim: dicens. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igitur transactis septem vbertatis annis quae fuerant in egypto: ceperunt venire septem anni inopiae. quos praedixerat ioseph: et vniuerso orbe famis preualuit. In cuncta etiam terra egypti famis erat. Quae esuriente clamauit populus ad pharaonem alimena petens. Quibus ille respondit. Ite ad ioseph et quicquid ipse vobis dixerit facite. Crescebat autem quotidie famis in omni terra aperuitque ioseph vniuersa horrea et vendebat egyptiis. Nam et illos oppresserat famis. Omnesque prouinciae veniebant in egyptum ut emerent escas. et malum inopiae temperarent.

E

Danic. 10. 3

S

B

infra. xlv. c

aj

C. S. Frēs ioseph p frumēto veniūt dura loquitur. Symeon religatur. et ceteri redeūt in ore saccorū pecuniā reperūt. Beniamin petif. pater denegat.

Ca. XLII

Audiens aut iacob q alimēta vende-
rētur in egypto dixit filiis suis. Quare negligitis? Audini q triticū venū-
detur in egypto. Descendite et emite
nobis necessaria: vt possim viuere et nō consu-
mamur inopia. Descendentes igif frēs ioseph
deceē vt emerēt frumēta in egypto. beniamin
domi retento a iacob q dixerat fratribus eius
ne forte in itinere qcō patiat mali: ingressi sunt
terrā egypti cū alijs q pgebant ad emendum.
Erat aut fames in terra chanaan. et ioseph erat
pnceps in terra egypti: atq ad eius nutū fru-
mēta populis vendebant. Eūq adorassent eū
fratres sui et agnouisset eos: qsi ad alienos du-
rius loquebat. interrogans eos. Cū venistis?
Qui responderūt: de terra chanaan. vt emam
victuū necessaria. Et tū frēs ipse cognoscēs. nō
est cognitus ab eis. Recordatusq somniōū q
aliqū viderat ait ad eos. Exploratores estis. vt
videatis ifirmiora terre venistis. Qui dixerūt.
Non est ita dñe. sed serui tui venerunt vt eme-
rent cibos. Omēs filij vnus viri sumus. Paci-
fici venim⁹ nec qcō famuli tui machinant ma-
li. Quib⁹ ille respondit. Aliter est. Immunita
terre huius cōsiderare venistis. Ad illi dixerūt
duodecim inquit fratres serui tui sumus. filij
viri vnus in terra chanaan. Quinim⁹ cū patre
nostro est. alio nō est sup. Hoc est: ait qd locutus
sum. Exploratores estis. Jam nūc experimen-
tum vestri capiā. Per salutē pharaōis nō egre-
dimini hinc donec veniat frat⁹ vester minim⁹.
Mittite ex vobis vnū et adducat eū. vos autē
eritis in vinculis donec pbent⁹ q dixistis. vtrū
vera an falsa sint. Alioqū p salutē pharaonis
exploratores estis. Tradidit ergo illos custodie
tribus dieb⁹. Die aut tertio eductis de carcere
ait. Facite q dixi. et viuetis. Deū em̄ timeo. Si
pacifici estis frat⁹ v⁹ vnus liget⁹ in carcere. vos
aut abite. et ferte frumēta q emistis in domos
veltras et frēs vestrū minimū ad me adducite.
vt possim vestros pbare sermōes. et nō moria-
mini. Fecerūt vt dixerat. et locuti sūt adinuicē.
Merito hec patimur. qz peccauimus in fratre
nostrū vidētes angustias aie illius. dū depca-
retur nos et nō audiuim⁹. Idcirco venit super
nos tribulatio. Equib⁹ vnus rubē ait. Numqd
nō dixi vobis. nolite peccare in puerū. et nō au-
distis me? En sanguis ei⁹ exqritur. Nesciebant
em̄ q itelligeret ioseph. eo q per itēpretē loq-
ret⁹ ad eos. Auertitq se parūper. et fleuit. et re-
uersus locut⁹ ē ad eos. Tollēsq symeō: et ligās
illis pntibus iussit ministris vt iplerent eorū sac-
cos tritico. et reponerēt pecunias singulorū in
sacculis suis: datis supra cibarijs in via. Qui fe-
cerūt ita. At illi portātes frumēta in asinis suis
is pfecti sunt. Ap̄toq vnus sacco vt daret in-
mēto pabulū in diuersorio cōtēplatus pecuniā

in ore sacculi: dixit fratrib⁹ suis. Reddita ē mō-
bi pecuniā. En habet in sacco. Et obstupefacti
turbatiq; mutuo dixerūt. Quid nā ē hoc quod
fecit nob⁹ deus? Uenerūtq; ad iacob patrē suū i
terra chanaan: et narrauerūt ei oia q accidissent
sibi dicentes. Locut⁹ ē nobis dñs terre dure. et
putauit nos exploratores esse puincie. Cui rñs
dim⁹. Pacifici sum⁹: nec vllas molimur ifidias.
Duodecim frēs vno p̄e geniti sum⁹. vn⁹ nō est
sup minim⁹ cū p̄e nro ē in terra chanaā. Qui
ait nob⁹. Sic pbabo q pacifici sit⁹. Fratre v⁹ m
vnū dimittite apud me et cbaria domib⁹ v⁹ is
necessaria sumite et abite. Fratresq; v⁹ m minimū
adducite ad me. vt sciā q nō sitis exploratores
et istū q tenet in vinculis recipe possitis. ac de-
inceps q vultis emēdi habeat⁹ licentiā. His di-
ctis cū frumēta effunderēt: singuli reppererūt
in ore saccorū ligatas pecunias. exterritisq; si-
mul oibus dixit pat⁹ iacob. Absq; liber⁹ me es-
se fecistis. Ioseph nō est sup: symeō tenet in vin-
culis: et beniamin auferet⁹. An me hec oia ma-
la reciderūt. Cui rñdit rubē. Duos filios meos
iterfice. si nō redutero illū tibi. Trade illū i ma-
nu mea. et ego eū tibi restituā. At ille. Nō descē-
det inqt filij meus vobiscū. Frat⁹ ei⁹ mortu⁹ est
et ipse solus remāsit. Si qd ei aduersitatis acci-
derit in tra ad quā pgit⁹: deducetis canos me-
os cum dolore ad inferos.

C. S. Fratres redeunt euz beniamin simul
epulabantur.

Capitulum XLIII

Interim fames oēm terrā vebemēter
pmebat cōsumptisq; cibis q̄s et egypto
detulerāt: dixit iacob ad filios su-
os. Reuertimini et emite nob⁹ paurū
lū escarū. Rñdit iudas. Denūciauit nob⁹ vir il-
le sub attestatōne iusurādī dicēs. Nō videbitis
faciē meā. nisi frēm v⁹ m minimū adduxerit⁹
vobiscū. Si ergo vis eū mittere nobiscū pge-
mus p̄ter. et emem⁹ tibi necessaria. si aut non
vis: nō ibim⁹. Vir em̄ vt sepe dixim⁹. denuncia-
uit nobis: dicēs. Nō videbitis faciē meā absq;
fratre v⁹o mīmo. Dixit eis isrl. In meā hoc
fecistis miseriā: vt indicaret⁹ ei et aliū hie vos
frēm. At illi rñderunt. Interrogauit nos hō per
ordinē nram pgeniē: si pat⁹ viueret: si hie emus
frēm. Et nos rñdim⁹ ei cōsequēter iuxta id qd
fuerat scicitat⁹. Nūqd scire poteram⁹ q dictu-
rus esset: adducite frēs v⁹ m vobiscū. Iudas qz
dixit patri suo. Mitte puerū meū vt pficisca-
mur et possim viuere ne moriamur nos et par-
uuli nr̄i. Ego suscipio puerū de manu mea req-
re illū. Nisi redutero et reddidero eum tibi: ero
pcti re⁹ in oī tpe. Si nō intercessisset dilatio tā
vice altera venissem⁹. Agif isrl pat⁹ eorū dixit
ad eos. Si sic necesse ē: facite qd vult⁹. Sumite
de optimis terre frugib⁹ i vasis v⁹is: et defer-
te viro munera modicū refine et mellis et stora-
cis stactes et terebynthi et amygdalarū. Pecuniā
duplicē ferte vobiscū et illā quā inuenist⁹
in sacculis reportate: ne forte errore factus sit.
Et frēm v⁹ m tollite. et ite ad virū. Deus aut

infra co.

D

infra. clij. g

s. co.

s. clij. a

s. clij. a

infra. clij.

s. clij. e
et infra.

infra. clij.

E

meus oipotēs faciat vob eū placabilē. et remit-
 rat fratrem vestrum quē tenet in vinculis. et hunc
 bēiamī. Ego autē q̄si orbat' absq' liber' ero. Tu
 lerūt ergo viri mīera et pecuniā duplicē et bēia-
 mīn. descenderūt in egyptū et steterūt corā io-
 seph. Quos cum ille vidisset et bēiamīn simul.
 p̄cepit dispēsatori dom' sue dicēs. Introducvi-
 ros domū et occide victimas et instrue vintū.
 q̄si bodie mecū sunt p̄mesturi meridie. Fecit
 ille qd sibi fuerat imperatū et introduxit viros
 domū. Ibiq' exterriti dixerūt mutuo. Propter
 pecuniā quā retulim' p̄us in saccis n̄ris. intro-
 ducti sum'. vt deuoluat in nos calūniā et violē-
 ter subiiciat fuituti et nos et afinos n̄ros. Quā
 obrē in ip̄is forib' accedētes ad dispēsatorē lo-
 cuti sunt. **Q**uam' dñe vt audias nos. **I**n ante
 descēdim' vt emerem' escas: quib' empt' cū
 venissem' ad diuersorū. apuim' saccos n̄ros.
 et inuenim' pecuniā in ore saccor: quā nūc eo-
 dem pondere reportauim'. Sed et aliud attul-
 im' argentū. vt emam' q' nobis necessaria sūt
 Nō est in n̄ra p̄sciētia. quis posuerit eas i mar-
 sup̄is n̄ris. At ille r̄ndit. **P**at vobiscus. nolite
 timere. **D**e' vester et de' p̄ris v̄i dedit vob the-
 sauros in saccis vestris. Nā pecuniā quā dedi-
 stis mibi p̄batas ego habeo. **E**duritq' ad eos
 symeō. Et introductis domū. attulit aquā et la-
 uerūt pedes suos. deditq' pabulū afinis eorū.
Alli vero parabat munerā: donec ingrederef
 ioseph meridie. Audierāt enī q' ibi comesturi
 essent panē. **I**git' ingressus ē ioseph domū suā
 obtulerūtq' ei munera: tenētes in manib' su-
 is et adorauerūt p̄ni in terrā. At ille clementer
 resalutatis eis interrogauit eos dicēs. **S**an-
 ne est pater v̄i sener. de quo dixerat' mibi. **A**d-
 buciuit: **Q**ui r̄nderūt. **S**ospes ē seru' tu' pa-
 ter n̄r. **A**dbuc viuūt. Et incuruati adorauerūt eū
Attollēs autē ioseph oculos vidit bēiamīn fr̄s
 suū vterinū et ait. **I**ste ē frater vester puulus
 de quo dixerat' mibi. **E**t rursus. **D**e' inq̄t mi-
 sereaf tui fili mī. **F**estinauitq' i domū q' p̄mo-
 ta fuerāt viscera eius sup fratre suo et erumpe-
 bant lachryme: et introiēs cubiculū fleuit. **R**ur-
 sumq' lota facie egressus p̄tinuit se: et ait. **P**o-
 nite panes. **Q**uib' appositis seorsum ioseph. et
 seorsum fratrib'. egyptijs q' q̄vescebant siml'
 seorsum. **I**licitū ē em egyptijs comedere cū
 bebreis et p̄phanū putant huiuscemōi vintū
 sederūt coram eo p̄mogenit' iurta p̄mogeni-
 ta sua. et minim' iurta etatē suā. **E**t mirabant'
 nimis sumpt' p̄tib' q̄s ab eo acceperant. **M**aior
 q' ps venit beniamīn: ita vt q̄nq' p̄tib' exce-
 deret. **V**iberūtq' et inebriati sūt cum eo.

C. L. B. De cippo reposito et inuēto i sacco bē-
 iamīn. regressis fratribus iudas loquitur ad
 ioseph.

Capitulum XLIII

Recepit autē ioseph dispēsatori dom'
 sue dicēs. **I**mple saccos eor' frumēto
 quātū possunt capere et pone pecuni-
 am singulor' in sumitate sacci. **L**ipbū
 autē meū argenteū et p̄ciū qd dedit t̄fici: po-

ne in ore sacci iunioris. **F**actūq' est ita. **E**t orto
 mane dimissi sunt cū afinis suis. **I**aq' v̄bē et
 serāt et p̄cesserāt paululū. **T**ūc ioseph accersi-
 to dispēsatore dom' ait. **S**urge inq̄t et p̄seque
 reviros et app̄bēsis dicitō. **Q**uare reddistis ma-
 lū p̄ bono. **L**ipbus quē furati estis: ip̄e est in q'
 bibit dñs meus: et in quo augurari solet. **P**essi-
 mā rem fecistis. **F**ecit ille vt iusserat: et app̄bē-
 sis p̄ ordinē locutus est. **Q**ui r̄nderūt. **Q**uare
 sic loq̄tur dñs n̄r vt sui tui tantū flagitiū p̄mis-
 serint. **P**ecuniā quā inuenim' in sumitate sac-
 cor' reportauim' ad te de terra chanaā. **E**t quō
 cōsequens est vt furati simus de domo dñi tui
 aurū vel argentū. **A**pud quēcūq' fuerit inuētū
 fuorū tuor' qd queris mortaf. et nos erim' ser-
 uū dñi n̄ri. **Q**ui dixit eis. **F**iat iurta v̄i am sentē-
 tiam. **A**pud quēcūq' fuerit inuētū ip̄e sit su-
 meus. vos autē erit' inoq̄. **I**taq' festinato des-
 ponētes in trā saccos. appuerūt singuli. **Q**uos
 scrutat' incipiēs a maiore vsq' ad minimū. iue-
 nit ciphū in sacco bēiamīn. **A**t illi scissis vesti-
 bus oneratisq' rursus afinis: reuerfi sunt i op-
 pidū p̄musq' iudas cū fratrib': ingressus ē ad
 ioseph. **N**ecdū ei de loco abierat. **D**ēs q' atē eū
 parit' i terrā corruerūt. **Q**uib' ille ait. **E**ur sic a-
 gerg voluistis? **A**n ignoratis q' nō sit filis mei
 in augurādī sciētia. **E**ui iudas. **Q**uid r̄ndebis
 mus inq̄t dñs meo vel qd loq̄mur aut iuste po-
 terim' obtēdere. **D**e' inuenit iniq̄tatē seruorū
 tuor'. **E**n om̄s seru' sum' dñi mei et nos' apud
 quē inuent' est ciph'. **R**ndit ioseph. **A**bsit a me
 vt sic agā. **Q**ui furat' est ciphū. ip̄e sit seru' me-
 us: vos autē abite liberi ad patrē vestrū. **A**ccē-
 dens autē p̄p' iudas p̄fidēter ait. **D**io dñe au-
 di me: vt loq̄tur fuus tuus verbū in aurib' tu-
 is et ne irascar' famulo tuo. **T**u es enī post p̄ba-
 raonē dñs me'. **I**nterrogasti p̄p' seruos tuos
 bētis patrē aut fr̄m: et nos r̄ndim' tibi domi-
 no meo. **E**st nob' pat' sener: et puer puulus q' in
 senectute illius nat' ē: cui' vterim' frat' ē mor-
 tuus: et ip̄m solū habet m̄ sua: p̄ vero tenere
 diligit eū. **D**ixistiq' fuus tuus. **A**dducite eū ad
 me. et ponā oculos meos super illū. **S**uggestis-
 mus tibi dño meo nō potest puer relinq̄re pa-
 trē suū. **S**i enī illū dimiserit moriet'. **E**t dixisti
 seruus tuus. **N**isi venerit frat' v̄i: minim' vobis-
 cum nō videbit' ampli' faciē meā. **E**n ergo a-
 scendissim' ad famulū tuū patrē n̄m narraui
 mus ei oīa q' locut' est dñs me'. **E**t dixit pater
 noster. **R**euertim' et emite nob' paz' tritici. **E**ui
 dixim'. **N**ō possum' ire. **S**i frat' noster minimus
 descēderit nobiscū p̄ficiscemur simul: alioq̄n il-
 lo absente nō audem' videre faciē viri. **A**t ille
 r̄ndit. **V**os scitis q' duos genuerit mibi vroz
 mea. **E**gressus est vnus et dixistis. bestia deuor-
 auit eū et hucusq' nō cōparet. **S**i tuleritis et
 istum et aliqd ei in via cōrigerit: deducetis ca-
 nos meos cū merore ad inferos. **I**git' si intra-
 uero ad seruū tuū patrē nostrū et puer deuenerit
 cū aīa illius et huius aīa dependeat videritq'
 eum non esse nobiscū mouetur: et deducet

Gen. i. b

famuli tui canos eius cum dolore ad inferos. Ego prope seruus tuus sum: qui in mea hunc recepi fides et spopodi dicēs. Nisi redutero eum pecti reus ero in patre oī tēpore. Manebo itaq; suus tuus pro puero in mysterio dñi mei: et puer ascendat cum fratribus suis. Non est possus redire ad patre absente puero, nec calamitatis q̄ oppressura est patre meū testis assistā. **CL. S.** Joseph se fratribus manifestat: mādāt pro patre munera mittit. **Ca. XLV.**

A

Don se potat ultra cobibere. Joseph multis corā astātibus: vnde p̄cepit vt egredereñt cuncti foras et nullus intresset alienus agnitioni mutue. Ele-

Gen. i. c
Gen. ii. b

uauitq; vocē cum fletu quā audierēt egypti: oīsq; domus p̄baronis et dicit fratribus suis. Ego sum ioseph. Adhuc pater meus viuit. Nō poterant r̄sistere frēs nimio terrore p̄territi. Ad quos ille clementer: accedite inquit ad me. Et cum accessissent p̄pe. ego sum ait ioseph frater vester quā vēdidistis in egyptū. Nolite paue- re neq; vob durū eē videat q̄ vēdidistis me in his regionibus. Pro salute est v̄stra misit me deus ante vos in egyptū. Bienniu e est q̄ cepit fames in terra esse: et adhuc q̄nq; anni restant q̄ bus nec arari poterit nec meti. Premisitq; me deus vt reseruemini sup terrā et escas ad viuē dū habere possitis. Nō v̄o p̄silio. sed dei volū- tate huc missus sum q̄ fecit me quasi patre p̄baronis et dñm vniuerse domus eius ac p̄ncipes in oī terra egypti. Festinate et ascendite ad patre meū et dicetis ei. Hec mandat filius tuus ioseph. Deus fecit me dñm vniuerse terre egypti. Descēde ad me ne moreris: et habitabis in terra iessen. Erisq; iuxta me tu et filij tui et filij filioz tuoz oues tue et armēta tua et vniuersa q̄ possides ibiq; te pasca. Adhuc est q̄nq; anni residui sunt famis ne et tu peas: et oīs domus tua et oīa q̄ possides. En oculi vestri et oculi fratris mei bēiamin vidēt q̄ os meū loquat ad vos. Nun- ciate patri meo vniuersas gliam meā: et cūcta que vidistis in egypto. Festinate et adducite euz ad me. Cūq; āpleratus recidisset in collū benia- min sui fleuit. illo q; filij stēte sup collū ei. **D**scu- latusq; est ioseph omīs frēs suos et plorauit sup singulos. Postq; ausi sunt loq ad eū. Auditūq; est et celebris simone vulgatu in aula regis vene- rūt frēs ioseph. Et gauisus est p̄barao atq; oīs familia ei. **D**icitq; ad ioseph vt iparet frīb. suis dicēs. **D**nerātes iumēta. ite in terrā chanaā et tollite inde patre vestrū et cognatōem et venite ad me: et ego dabo vob oīa bona egypti vt co- medatis medullā fr̄e. **P**recipe etiam vt tollant plaustra de terra egypti: ad subiēctionē puuloz suoz ac p̄ingū. **E**t dicit. **T**ollite patre vestrum et p̄perate quātōtū venietes: nec dimittatis q̄c q̄ de suppellectili v̄ra: qz omīs opes egypti ve- stre erunt. **F**ecerūtq; filij isrl vt eis mādātū fu- erat. **Q**uib. dedit ioseph plaustra: s̄m p̄barao- nis imperiū et cibaria in itinere. **S**ingulis quoq; p̄ferri iussit bīnas stolas: beniamin vero de-

infra. l. c

E

D

E

F

dit trecentos argenteos cum q̄nq; stolis opti- mis. tantūde pecunie et vestius mittēs p̄ri suo: addens eis asinos decem. qui subueberēt ex oī- bus diuitijs egypti: et totidē asinas triticū in iti- nere panesq; portātes. **D**imisit ergo frēs suos et p̄ficiētib. ait: ne irascimini in via. **Q**ui as- cendētes ex egypto. venerūt in terrā chanaan ad patre suū iacob. et nūciauerūt ei dicētes. **J**oseph filius tuus viuit. et ipse dñatur in oī terra egypti. **Q**uo audito iacob: quasi de graui sono euigilās: tamē nō credebat eis. **I**lli ecōtra res- ferebāt omnē ordinē rei. **C**unq; vidisset plau- stra et vniuersa que miserat reuertit spūs ei et ait. **S**ufficit mihi si adhuc ioseph filius meus vi- uit: vadam et videbo illū ante q̄ moriar.

CL. S. Jacob cum filiis in egyptū descēdit et nepotib. ioseph p̄ri occurrit. **Ca. XLVI.**

Diofocutusq; isrl cū oīb. que habebat: venit ad puteū iuramēti et mactat ibi victimis dō p̄ris sui isaac: audiuit eū p̄ visionē nocte vocantē se: et dicentē sibi. **J**acob iacob. **E**ui r̄ndit. **E**cce adsum. **A**it illi deus. **E**go sum fortissim. deus patris tui. **N**oli timere sed descende in egyptū: qz in gentē ma- gnā faciā te ibi. **E**go descēdā tecū illuc: et ego inde adducā te reuertētē. **J**oseph q; ponet ma- nus suas sup oculos tuos. **S**urrexit iacob ma- ne a puteo iuramēti: tulerūtq; eū filij cū puulis et vxorib. suis in plaustris q̄ miserat p̄barao ad portandū senē. et oīa que possederat in terra cha- naan. **V**enitq; in egyptū cū oīni semine suo: fi- lij eius et nepotes filie et cuncta simul p̄genies. **H**ec sūt aut noīa filioz isrl qui ingressi sunt in egyptū ipse cum liberis suis. **P**rimogenitūs ru- ben. **F**ilij ruben enoch et p̄ballu et esrom et char- mi. **F**ilij symeon iamuel et iamin et iami et abod et iachim et saber et saul filius chananitidis. **F**ilij leui gerson et chaath et merari. **F**ilij iuda: ber et onan et sela et phares et zara. **M**ortui sunt au- tem ber et onan in tra chanaā. **N**aticq; sunt filij phares esrō et amul. **F**ilij ysachar. thola et pbua et iobab et semron. **F**ilij zabulon. sareth et belō et labelel. **H**i filij lye quos genuit in mesopota- mia syrie cū dyna filia sua. **O**mīs aīe filioz ei et filiaz trigintatres. **F**ilij gad. sephon et aggr: et esebon et sumi et beri et aridi et areli. **F**ilij aser. iemma et iesua et iesui et beria sara q; soroz eozuz. **F**ilij beria. beber et melchiel. **H**i filij zelphe quā dedit labā lye filie sue. et bos genuit iacob sede- cim aīas. **F**ilij racheael vxoris iacob. ioseph et bē iamin. **N**ati sunt ioseph filij in terra egypti q̄s genuit ei assenē filia p̄butifaris sacerdotis eli- opoleos: manasses et ephraim. **F**ilij beniamin bela et bechor et asbel et gera et naamā et iechri et iethros et resemophim et ophim et ared. **H**i filij rachel quos genuit iacob omnes aīe quattuor decz. **F**ilij dan vsan. **F**ilij neptalim. iasiel et gu- ni et ieser et salem. **H**i filij bale: quam dedit la- ban rachel filie sue: et bos genuit iacob: omnes anime septē. **C**uncteq; anime que igresse sunt cum iacob in egyptum: et egressē sunt de femoz

B

A

B

Exo. i. a
b. Num
xvi. a
ra. v. a

Gen. i. b

Deute. l. c

Deute. 1. d.

re illius absq̄ vtrouibus filioꝝ eius. setaginta /
 ser. Filij autē ioseph qui nati sunt ei in tra egypti
 pri aie due. Q̄s aie domus iacob que ingressē
 sunt in egyptum fuere septuaginta. Misit autē
 iacob iudam ante se ad ioseph in egyptū vt nū
 ciaret ei ⁊ ille occurreret in iessen. Quo cū perue
 nisset iūcto ioseph curru suo ascendit obuiā pa
 tri ad eundē locū. vidēsque eū irruit sup collū ei⁹
 ⁊ inter amplex⁹ fleuit. Dixitque pater ad ioseph
 Jam letus moriar. q̄z vidi faciē tuam. ⁊ supstite
 te relinquo. Et ille locutus est ad fratres suos.
 ⁊ ad oēm domū patris sui. Ascendam ⁊ nuncia
 bo pharaoni dicāque ei. Fratres mei ⁊ dom⁹ pa
 tris mei qui erāt in terra chanaan venerūt ad
 me ⁊ sunt viri pastores ouīū curāque habent alē
 dorū gregum. Pecora sua ⁊ armenta ⁊ oīa que
 habere potuerūt adduxerūt secum. Eūque voca
 uerit vos ⁊ dixerit qd̄ est opus vestrū. respōde
 bitis. Viri pastores sum⁹ serui tui. ab infantia
 nostra vsq̄ in p̄sens. ⁊ nos ⁊ patres nostri. Hec
 autē dicetis vt habitare possitis in terra iessen;
 q̄z detestantur egyptij oīis pastores ouīā.

C. L. S. Ioseph patrem ⁊ fr̄es ad pharaonē in
 trodūcit: dat eis terrā iessen. egyptij cibos pe
 tūt ⁊ pecora ⁊ terrā vendūt: quita pars fructu
 um fit regis israel: adiurat ioseph de sua sepul
 tura.

Capitulum XLVII

Ingressus ergo ioseph nunciavit pha
 raoni dicens. P̄f meus ⁊ fr̄es: oues eo
 rū ⁊ armēta ⁊ cuncta q̄ possident ve
 nerūt de terra chanaā: ⁊ ecce cōsistūt
 in tra iessen. Extremos que fratrū suoz q̄nq; vs
 ros p̄stituit coram rege. Quos ille interroga
 uit. Quid habetis opis. R̄sponderūt pastores ouī
 um sumus sui tui: ⁊ nos ⁊ patres n̄ri. Ad p̄gri
 nandū in terrā tuā venimus: qm̄ nō est herba
 gregib⁹ seruoꝝ tuoz ingrauescente fame in ter
 ra chanaan. Petimusque vt esse non iubeas ser
 uos tuos in terra iessen. Dixit itaque rex ad io
 seph. Pater tuus ⁊ fr̄es tui venerūt ad te. Ter
 ra egypti in cōspectu tuo est in optimo loco fac
 eos habitare ⁊ trade eis terrā iessen. Quod si
 nosti in eis esse viros industrios cōstitue illos
 magistros pecorū meoz. Post hec introdūcit
 ioseph patrē suū ad regē: ⁊ statuit eum corā eo.
 Qui benedicēs illi: ⁊ interrogat⁹ ab eo q̄t sūt
 dies annoꝝ vite tue. R̄spondit. Dies p̄grinatio
 nis vite mee cētūtriginta ānoꝝ sunt p̄uit ⁊ mali: ⁊
 non peruenerūt vsq̄ ad ptes patrum meoz q̄
 bus peregrinati sunt. Et benedicto rege egres
 sus est foras. Ioseph vero patri ⁊ fratribus su
 is dedit possessionem in egypto in optimo ter
 re loco ramesses. vt p̄ceperat pharaon: et ale
 bat eos oēmque domū patris sui. p̄bens ciba
 rīa singulis. In toto em̄ orbe panis deerat et
 opprēsserat fames terram marīme egypti et
 chanaan. Equibus omnem pecuniam congrega
 uit pro venditione frumenti ⁊ intulit eam in
 erarium regis. Eūque defecisset emptoribus
 pecūm venit cuncta egyptus ad ioseph dicēs
 Da nobis panes. Quare morimur coram te

deficiente pecunia. Quibus ille respondit. Ad
 ducite pecora vestra. et dabo vobis pro eis ci
 bos. si p̄cū nō habetis. Que cū adduxissent de
 dit eis alimēta p̄ equis et ouibus et bobus et
 asinis sustentauitque eos illo anno. p̄ cōmutatio
 ne pecorū. Venerunt que anno scdo et dixerūt ei
 Nō celam⁹ dño nostro q̄ deficiēte pecunia pe
 cora simul defecerūt nec clā te ē: q̄ absq̄ corpo
 ribus et terra n̄bil habeamus. Eū ergo mori
 mur te vidēte. Et nos et terra n̄ra tui erimus.
 Eū nos in seruitute regiā et p̄be semina. ne
 pereūte cultore redigat terra in solitudinem.
 Emit igitur ioseph oēs terrā egypti vendētib⁹
 singulis possessiones suas p̄ magnitudine fa
 mis. Subiecitque eam pharaoni. ⁊ cūctos popu
 los eius a nouissimis terminis egypti vsq̄ ad
 extremos fines eius p̄ter terrā sacerdotū que
 a rege tradita fuerat eis. q̄b⁹ et statuta cibaria
 et horreis publicis p̄bebatur et idcirco nō sunt
 cōpulsī v̄dere possessiones suas. Dixit ergo io
 seph ad ppl̄os. En vt cernitis et vos ⁊ terrā ve
 strā pharaon possidet. Accipite semina et serite
 agros vt fruges b̄re possitis. Quintā p̄tes regi
 dabitis. q̄tuor reliquas p̄mitto vobis in semē
 tē. et in cibū familijs et liberis vestris. Qui r̄n
 derūt. Salus nostra in manu tua ē. R̄spiciat
 nos tātū dñs noster ⁊ leti fuemus regi. Et co
 tpe vsq̄ in p̄ntē diē in vniuersa terra egypti re
 gibus q̄nta ps soluit: et factū ē quasi in legem
 absq̄ terra sacerdotali. q̄ libera ab hac conditio
 ne fuit. Habitauit ergo israel in egypto. i. in
 terra iessen. ⁊ possedit eam. auctusque ē ⁊ multi
 plicat⁹ nimis. et vixit in ea decē et septē ānis.
 Factique sunt oēs dies vite illius cētūquadragi
 taseptē ānoꝝ. Eūque appropinquare cerneret di
 em mori⁹ eius vocauit filiū suū ioseph. ⁊ dixit
 ad eū. Si inueni grām ī cōspectu tuo. pone ma
 nū tuā sub femore meo. et facies mihi mīam et
 veritatē. vt nō sepelias me in egypto. s; dormi
 am cū patrib⁹ meis ⁊ auferas me de terra hac
 condasque in sepulchro maiorū meorum. Cui r̄n
 dit ioseph. Ego faciam quod iussisti. Et ille. Tu
 ra ergo inquit mihi. Quo iurante adorauit isra
 el dñm cōuersus ad lectulī caput.

C. L. S. Jacob egrotat filijs ioseph benedicat
 ephraim ⁊ manasse p̄ponit. ioseph urbem si
 chem dat.

Capitulum XLVIII

Is itaque transactis nunciatum est io
 seph q̄ egrotaret pater suus. Qui as
 sumptis duobus filijs manasse et ef
 fraim ire p̄rerit. Dictumque est sen
 tē. Ecce filius tuus ioseph venit ad te. Qui con
 fortatus sedit in lectulo. Et ingresso ad se io
 seph ait. Deus omnipotens apparuit mihi in
 lusa: que est in terra chanaan benedixitque mi
 hi et ait. Ego te augebo et multiplicabo et fa
 ciam te in turbas populorum. Daboque tibi ter
 ram hanc. et semini tuo post te. in possessione
 sempiternā. Duo ergo filij tui qui nati sunt ti
 bi in terra egypti. anteq̄ huc venire ad te mei
 erūt ephraim et manasses. sicut ruben ⁊ symeō

B

D

E

F

A

B

S. xliij. a

B

cz. xv. d

E

A

reputabatur mihi. Reliquos aut quos genueris post eos tui erunt. et noie fratrum suorum vocabunt in possessionibus suis. **S**ibi enim qui veniebat de mesopotamia mortua est Rachel in frachana in ipso itinere. Eratque vernum tempus. Et in grediebar effratam. et sepelivi eam iuxta viam effrate que alio noie appellat betblee. Videns autem filios eius dixit ad eum. Qui sunt isti? **R**espondit. filii mei sunt. quos donavit mihi dominus in hoc loco. **A**dbuc inquit eos ad me. ut benedicat illis. **O**culi enim israel caligabant pro nimia senectute et clare videre non poterat. **A**pplicitosque ad se deosculatus et circumplexus eos. dixit ad filium suum. Non sum fraudatus aspectu tuo insuper ostendit mihi deus seminem tuum. **E**t cum tulisset eos Ioseph de gremio patris adoravit primum in terram et posuit effratim ad dexteram suam et ad sinistram israel. manassenque in sinistra sua ad dexteramque patris applicuitque abos ad eum. **Q**ui extendens manum dexteram posuit super caput effratim iunioris fratris. sinistram autem super caput manasse qui maior natus erat. commutans manum. **B**enedixitque iacob filiis Ioseph et ait. Deus in cuius conspectu ambulaverunt patres mei abraham et Isaac: deus qui pascit me ab adolescentia mea usque in presentem diem. angelus qui eruit me de cunctis malis benedicat pueris istis et innocens super eos nomen meum. noiaque patrum meorum abraham et Isaac. et crescant in multitudine super terram. **V**idens autem Ioseph quod posuisset pater suus dexteram manum super caput effratim graviter accepit. **E**t apprehensam manum patris levare conatus est de capite effratim. et transferre super caput manasse. **D**ixitque ad patrem. Non ita convenit pater quod hic est primogenitus. **P**one dexteram tuam super caput eius. **Q**ui renuens ait. Scio filii mei. scio. et iste quippe erit in populos et multiplicabit. sed frater eius iunior maior erit illo. et seminem illius crescat in gentes. **B**enedixitque eis in tempore illo. dicens. In te benedicet israel atque dices faciat tibi deus sicut effratim sicut manasse. **C**onstituitque effratim ahi manassen. **E**t ait ad Ioseph filium suum. En ego morior. et erit deus vobiscum: reducetque vos ad terram patrum vestrorum. **D**o tibi partem unam extra fratres tuos quam tuli de manu ammorei in gladio et arcu meo.

CL. S. Israel filios benedicit de sepultura mandata et moritur. **C**apitulum. XLIX

Quoniam autem Iacob filios suos: et ait eis. Congregamini ut annuncietur que ventura sunt vobis in diebus novissimis. **C**ongregamini et audite filii Iacob: audite te israel patrem vestrum. **R**ubem primogenitum meum. Tu fortitudo mea et principium doloris mei. **P**rius in donis. maior in imperio. Effusus es sicut aqua. **N**on crescas. quia ascendisti cubile patris tui et maculasti stratum eius. **S**imeon et levi fratres vasa iniquitatis bellatrix. **I**n consilium eorum non veniat anima mea. et in cetu illorum non sit gloria mea quia in furore suo occiderunt virum. et in voluntate sua suffoderunt murum. **M**aledictus furor eorum: quia perit et indignatio eorum quia dura. **D**ivida eos

in iacob et disperga eos in israel. **J**uda te laudabunt fratres tui. **M**anus tue in cervicibus inimicorum tuorum. adorabunt te filii patris tui. **L**atus leonis iuda. **A**d partem filii mei ascendisti recalescens accubisti ut leo. et quasi leena. **Q**uis suscitabit eum? **N**on auferet sceptrum de iuda et dux de femore eius. **D**onec veniat qui mittendus est et ipse erit expectatio gentium. **L**igabis ad vineam pullum suum. et ad vitem o filii mei asinam suam. **L**auabit in vino stolam suam et in sanguine vinee pallium suum. **P**ulchriores sunt oculi eius vino et dentes eius lacte candidiores. **B**abylon in litore maris habitabit. et in statore navium perstringens usque ad sydonem. **Y**sachar asinus fortis accubans inter terminos. **V**idit requiem quod esset bona et terram quod optima. et suppositus fuerit suum ad portandum. factusque est tributis fuens. **D**an iudicabit populum suum sicut et asina tribus in israel. **F**iat dan coluber in via cerastes in semita mordens ungulas equorum cadat ascensorem eius retro. **S**alutare tuum expectabo domine. **S**ad accinctus preliabitur enim eum. et ipse accingetur retrosum. **A**ser pinguis panis eius et prebebit delicias regibus. **N**eptalim ceruus emissus et dans eloquia pulchritudinis. **F**ilius accrescens Ioseph filius accrescens et decorus aspectu. **F**ilii discurrerunt super murum. sed et aspauerunt eum et iurgati sunt invideruntque illi benedictes iacula. **S**edit in forti arcus eius. et dissoluta sunt vincula brachiorum et manuum illius per manus potentis iacob. **I**nde pastor egressus est lapis israel. **D**eus patris tui erit adiutor tuus et omnipotens benedictio tibi benedictionibus celi desuper. benedictionibus abyssi iacentis deorsum. benedictionibus vberum et vulvae. **B**enedictiones patris tui confortate sunt benedictionibus patrum eius. donec veniret desiderium collium eternorum. **F**iant in capite Ioseph et in brachio nazarei inter fratres suos. **B**eniamin lupus rapax. mane coedet partem et vespere dividet spolia. **D**es beniamin in tribubus israel duodecim. **D**ec locutus est eis pater suus benedixitque singulis benedictionibus propriis et precepit eis dicens. **E**go congregor ad populum meum. **S**epelite me cum patribus meis in spelunca duplici que est in agro ebron et beith mare in terra chanaa quam emit abraham cum agro ab ebron etheo in possessionem sepulchri. **I**bi sepelierunt eum: et sarah uxorem eius. **I**bi sepulchrum est Isaac cum rebecca coniuge sua. **I**bi et lya condita iacet. **F**initisque mandatis quibus filios instruebat collegit pedes suos super lectulum et obiit. appositusque est ad populum suum.

CL. S. Ioseph patrem sepelivit in Ebron. Ioseph moritur in egypto adiurat fratres de ossibus asportandis. **C**apitulum. L.

Quod cernens Ioseph ruit super faciem patris flens et deosculans eum precepitque servis suis medicis ut aromatis condiret patrem. **Q**uibus iussa complentibus transferunt quadraginta dies. **I**ste quippe mos erat cadaverum conditorum. **F**levitque eum egyptus septuaginta diebus. **E**t expleto planctu tempore locutus est Ioseph ad fratrem suum pharaonis. **S**i inveni gratiam in conspectu

vestro loquimini in auribus pharaonis eo quod patet me
 us adiurauerit me dicens. En morior in sepulchro
 meo quod fodi mihi in terra chanaan sepelies me.
 Ascenda igitur et sepelia patrem meum ac reuertar. Di
 xitque ei pharaon. Ascende et sepeli patrem tuum sicut
 adiuratus es. Quo ascendente ierunt cum eo omnes se
 nes domus pharaonis. cunctisque maiores natu
 terre egypti. domus ioseph cum fratribus suis absque
 puulis et gregibus atque armamentis. que dereliquerunt in
 terra iessen. Habuit quoque in comitatu currus et
 equos. et facta est turba non modica. veneruntque ad
 aream achad. que sita est trans iordanem. ubi celebrantes
 erectas placu magno atque uehementi impleuerunt
 septem dies. Ad cuius uisum bitatores terre
 chanaan dixerunt. Placuit magnum est egyptus.
 Et idcirco uocatum est nomen loci illius placuit egyptus.
 Fecerunt ergo filii iacob sicut preceperat eis.
 et portantes eam in terra chanaan sepelierunt eam
 in spelunca duplici quam emerat abraham cum agro in
 possessione sepulchri ab ephraon et beo pro facie matris
 sue. Reuersusque est ioseph in egyptum cum fratribus
 suis et omni comitatu. sepulto patre. Quo mor
 tuo timentes fratres eius et mutuo colloquentes ne
 forte memor sit iniurie quam passus est. et reddat no
 bis omne malum quod fecimus. mandauerunt ei dicentes
 Pro tuum precepit nobis antequam moreretur ut si tibi probis
 illud dicerem. Obsecro ut obliuiscaris sceleris
 fratrum tuorum. et peccati atque malicie quam exercuerunt
 in te. Nos quoque oramus ut seruo dei patris tui dimittas
 iniquitatem hanc. Quibus audiens fleuit ioseph. uenerunt
 quoque ad eum fratres sui. et prostrati adorantes in terra. dixerunt
 Seruus tuus sum. Quibus ille respondit. Nolite timere.
 Nam dei possum resistere uoluntati. Nos cogi
 tasti de me malum. sed deus protulit illud in bonum. ut ex
 altaret me sicut in presentia cernitis: et saluos face
 ret multos populos. Nolite timere. Ego pascam
 uos et puulos uestros. Consolatusque est eos et benedi
 xit et locutus est. et habitauit in egypto cum omni
 domo patris sui. Uixitque centumdecem annis. et uidit
 effraim filios usque ad tertiam generationem. Filii quoque
 machir filii manasse nati sunt in genibus ioseph
 Quibus transfactis locutus est fratribus suis. Post mor
 tem meam deus uisitabit uos. et ascendere uos faciet
 de terra ista. ad terram quam iurauit abraham ysaac et
 iacob. Cumque adiurasset eos atque dixisset. deus uisi
 tabit uos asportate ossa mea uobiscum de loco isto
 mortuus est expletus centumdecem uite sue annis. et conditus
 aromatibus repositus est in loculo in egypto.
 Explicit liber Genesis. Incipit liber
 Hellesmoth. quem nos Exodus dicimus.
 Nomina filiorum israel qui egressi sunt
 egyptum.

Capitulum. I.

Hec sunt nomi

na filiorum israel qui egressi sunt
 in egyptum cum iacob. Singu
 li cum domibus suis introie
 runt. Ruben. symeon. leui. iu
 das. ysachar. zabulon et be
 lammin. dan et neptali. gad
 et aser. Erant igitur omnes ante eorum qui egressi sunt de

femore iacob septuaginta. Ioseph autem in egypto
 erat. Quo mortuo et uniuersis fratribus eius
 omnes cognatione sua: filii israel creuerunt et quasi ger
 minantes multiplicati sunt ac roborati nimis in
 pleuerunt terram. Surrexit interea rex nouus super
 egyptum qui ignorabat ioseph. Et ait ad populum
 suum. Ecce populus filiorum israel multus et fortior
 nobis est. Venite sapienter opprimamur eum: ne forte
 multiplicet et si ingruerit contra nos bellum
 addat inimicis nostris expugnatisque nobis ex
 grediat de terra. Preposuit itaque eis magistros op
 perum ut affligerent eos oneribus. Edificauerunt
 quoque urbes tabernaculorum pharaoni pithon et ra
 messes. Quoties opprimebant eos tanto magis
 multiplicabant et crescebant. Oderatque filios
 israel egypti et affligebat illudentes et inuiden
 tes eis atque ad amaritudinem perducebant uitam eo
 rum operibus duris luti et lateris. officii famulas
 tu quoque in terra operibus premebantur. Dixit autem rex
 egypti obstetricibus hebreorum quarum uocabatur
 sephora. altera phua. precipiens eis. Quomodo obste
 tricabitur et partus tempus aduenerit. si masculus fu
 erit interficite eum. si femina reseruate. Timue
 runt autem obstetrices deum et non fecerunt iuxta pre
 ceptum regis egypti sed reseruabant mares. Quibus
 accersitis. ad se rex ait. Quid nam est hoc quod facere
 uoluitis: ut pueros seruaretis. Que responderunt. Non
 sunt hebreae sicut egyptie mulieres. Ipse enim ob
 stetricandi bene sciam. et preueniam ad eas pa
 riunt. Bene ergo fecit deus obstetricibus et creuit
 populus: confortatusque est nimis. Et quia timuerunt obste
 trices deum: edificauit eis domos. Precepit ergo
 pharaon omni populo suo dicens. Quicumque masculini se
 xus natus fuerit in flumen proiciate quicumque fe
 mini reseruate.

Moyses nascitur occultus: in aqua pro
 cif. A filia pharaonis adoptatus. percussio egypto
 fugit ad terram madian. filii israel ad dominum
 clamant.

Capitulum. II.

Bressus est post hec uir de domo leui
 et accepit uxorem stirpis sue. que conce
 pit et peperit filium: et uidens eum eleganter
 abscondit tribus mensibus. Quia iam celare
 non posset sumpsit fascellam scirpeam. et linuit eam
 bitumine ac pice. posuitque in infantulum et ex
 posuit eum in charetero ripe fluminis stante pro
 cul forore eius: et considerate euentum rei. Ecce autem
 descendebar filia pharaonis ut lauaret in flumi
 ne. et puella eius gradiebatur per crepidinem alui
 que cum uidisset fascellam in papyrione misit uiam
 e famulabus suis. et allata aperies cernensque in
 ea paruulum uagientem. miserta eius ait. De infan
 tibus hebreorum est hic. Cui foror pueri. Uis inquit
 ut uadam et uocem tibi mulierem hebream que nutri
 re possit infantulum? Respondit. Uade. Perretit puel
 la. et uocauit matrem suam. Ad quam locuta filia pha
 raonis. accipe ait puerum istum. et nutri mihi
 ego dabo tibi mercedem tuam. Suscepit mu
 lier et nutriuit puerum. adultusque tradidit filie
 pharaonis. Quem illa adoptauit in locum filii
 uocauitque nomen eius moyses dicens quia de aqua

Gene. xlvj. d

vii. d

tuli eū. In dieb' illis postq̄ creuerat moyses
egressus est ad fratres suos viditq; afflictionē
eorū. et virū egyptiū p̄cutientē quēdā de hebre
is fratribus suis. Cūq; circūspiceret huc atq;
illuc et nullū adesse vidisset p̄cūsum egyptiū
abscondit sabulo. Et egressus die altero conspe
xit duos hebreos rixantes. dixitq; ei qui facie
bat iniuriam. Quare percutis proximum tuū
Qui respōdit. Quis cōstituit te p̄ncipem et iu
dicem sup nos? Nū occidere me tu vis sicut he
ri occidisti egyptiū? Timuit moyses et ait. Quo
modo palam factus est verbum istud? Audiuit
q; p̄barao sermonē hunc. et querebat occidere
moysen. Qui fugiens de cōspectu eius morat⁹
est in terra madian. et sedit iuxta puteū. Erāt
autē sacerdoti madian septē filie q̄ venerāt ad
hauriendā aquā. et impletis cannalib' adaq̄re
cupiebāt greges patrū sui. Superuenere pasto
res et eiecerūt eas. Surrexitq; moyses et de
fensis puellis adaquauit oues earū. Que cū re
uertissent ad raguel patrē suū dixit ad eas.
Cur veloci' venistis solito? R̄sponderūt. Vir egypti
us liberauit nos de manu pastoz. Insuper
et hausit aquā nobiscū. potūq; dedit ouib'. At il
le. Ubi est inquit? Quare dimisistis homines?
Tocate eas vt comedat panem. Jurauit ergo
moyses q̄ habitaret cū eo. Accepitq; sepborā
filia eius. vrozē que pepit ei filiū quem vocauit
gersan dicens. Aduena fui in terra aliena. Alte
rū vero peperit quē vocauit elyezer dicens. De
us est patris mei adiutor meus. et eripuit me
de manu p̄baraois. Post multū vero t̄pis mor
tuus est rex egypti. Et ingemiscētes filij israel
p̄pter op̄avociferati sunt. Ascēditq; clamor eo
rum ad deū ab opib': et audiuit gemitū eorum
ac recordat⁹ est federis quod pepigit cū abraā
isaac et iacob. Et respexit dñs filios israel et li
berauit eos.

¶ L. S. Dñs moyfi de rubo loquitur et in egyptum mittit. Capitulum. III.

Moyses autē pascebat oues ietro soceri
sui sacerdotis madiā. Cūq; minas
set gregē ad interiora deserti. vēit ad
mōtē dei oreb. Appuuitq; ei dñs in flā
ma ignis de medio rubi. et videbat q̄ rub⁹ ar
deret et nō cōbureref. Dixit ergo moyses. Ua
dā et videbo visionē hāc magnā quare nō p̄bu
ras rub⁹. Respondit autē dñs q̄ p̄geret ad vidēdū
vocauit eū de medio rubi. et ait. Moyses moy
ses. Qui r̄ndit adsum. At ille. Non appropies
inquit huc. Solue calciamentū de pedib' tuis
Locus em̄ in quo stas terra sancta ē. Et ait. E
go sum deus patris tui: deus abraaz de⁹ isaac
et deus iacob. Abscondit moyses faciē suā: non
em̄ audebat aspicerē p̄tra deū. Cui ait domin⁹
Uidi afflictionē populū mei in egypto. et clamo
rem eius audiui p̄pter duriciā eoz qui p̄sunt
opib'us. Et sciēs dolorē eius. descēdi vt liberes
eū de manibus egyptioz. et educā de terra il
la in terrā bonā et spaciosā. in terrā q̄ fluit la
cte et melle. ad loca chananei et etbei et amor⁹

rei et p̄berzei et euei et sebusi. Clamor ergo fi
lioz israel venit ad me viditq; afflictionē eoz q̄
ab egyptiis opprimūtur. Veni et mittā te ad
p̄barao. vt educas pplm meū filios israel de
egypto. Dixitq; moyses ad deū. Quis sum ego
vt vadā ad p̄barao. et educā filios israel de es
gypto. Qui dixit ei. Ego ero tecū. et hoc habebis
signū q̄ miserim te. Cū eduxeris pplm me
um de egypto. immolabis deo super mōtē istū
Ait moyses ad deū. Ecce ego vadā ad filios is
rael et dicā eis. Deus patrū vestroz misit me
ad vos. Si dixerint mibi qd est nomē eius qd
dicā eis? Dixit dñs ad moysen. Ego sum q̄ sum
Ait. Sic dices filiis israel. Quis est: misit me ad
vos. Dixitq; iterū deus ad moysen. Hec dices
filiis israel. Dñs deus patrū vestroz deus abra
am et de⁹ isaac et deus iacob misit me ad vos.
Hoc nomē mibi est in eternū. et hoc memoria
le meū in ḡnatione et ḡnationē. Uade cōgrega
seniores israel et dices ad eos. Dñs de⁹ patruz
vestroz apparuit mibi deus abraā et de⁹ isaac
et de⁹ iacob dicens. Uisitās visitauit vos et vidit
oīa q̄ acciderūt vobis in egypto. et dixi vt edu
cā vos de afflictione egypti in terrā chananei
et etbei et amorre: et p̄berzei et euei et sebusi
ad terrā fluētē lacte et melle. et audiet vocē
tuā. Ingredierisq; tu et seniores israel ad res
gē egypti et dices ad eū. Dñs de⁹ hebreoz vo
cauit nos. Ibimus viā triū dierū in solitudinē
vt imolem⁹ dño deo nostro. Sed ego scio q̄ non
dimittet vos rex egypti vt eatis nisi p̄ manū
validā. Extēdāq; manū meā et percutiā egyptū
in cūctis mirabilib' meis que factur⁹ sum i me
dio eoz. post hoc dimittet vos daboq; grām po
pulo huic corā egyptiis. Et cū egrediemini. nō
eribitis vacuū. s; postulabit mulier a vicina sua
et ab hospita sua vasa argentea et aurea ac ve
stes ponetisq; eas super filios et filias vestras
et spoliabitis egyptum.

¶ L. S. Dat deus moyfi signa de locutione aaron et dimittit retro moyses vrozem aaron occurrat loquitur ad filios israel. Cap. III.

Respondens moyses ait. Nō credēt mī
bi neq; audiet vocē meā: sed dicēt nō
apparuit tibi dñs. Dixit ergo ad eū
Quid ē qd tenes i manu tua? R̄spondit
Virga. Dixitq; dñs. Projice eā in terrā. Protes
cit. et versa ē in colubrā. ita vt fugeret moyses.
Dixitq; dñs. Extēde manū tuā et apprehē
de caudam eius. Extēdit et tenuit. versaq;
est in virgam. Ut credant inquit q̄ apparuerit
tibi dominus deus patrum tuorum. deus abra
am et deus isaac et deus iacob. Dixitq; domi
nus rursū. Mitte manū tuā in sinum tu
um. Quam cum misisset in sinum protulit le
prosam instar niuis. R̄trabe ait manū tu
am in sinum tuum. R̄traxit et protulit iterū
et erat similis carni relique. Si non credide
rūt inquit tibi. neq; audierint sermones signū
prioris. credent verbo signū sequentis. q̄ si nec
duobus qdē bis signis crediderint neq; audie

Actu. vij. d

D

infra. viij. a

H

B
Iosue. v. d
Actu. vij. d

E

D

E

F

B

infra. t. i.

infra. t. i.

H

B

runt vocē tuā: sūme aquā flumīs ⁊ effunde eas
super aridā. ⁊ quicquid haueris de flumīo ⁊ retur
in sanguinē. At moyses. Obsecro dñe nō sum
eloquens ab heri ⁊ nudius tertius. ⁊ et quo lo
cutus es ad seruū tuū impeditiōis ⁊ tardior
līngue sum. Dixit dñs ad eū. Quis fecit os ho
minis? Aut quis fabricat⁹ est mutū ⁊ surdū vi
dētē ⁊ cecū. Nōne ego. Perge igitur ⁊ ego ero i
ore tuo: doceboq; te qd loquaris. At ille. Obse
cro dñe inquit. mitte quē missurus es. Iratus
dñs in moysen ait. Aaron frater tuus leuites.
scio qd eloquēs sit. Ecce ipse egrediet⁹ in occur
sum tuū vidensq; te. letabit⁹ corde. Loquere ad
eū ⁊ pone vba mea in ore eius. et ego ero i ore
tuo ⁊ in ore illius. et ostendam vobis qd agere
debeat⁹. Et ipse loquet⁹ p te ad populū ⁊ erit
os tuū. tu autē eris ei in bis q ad deū p̄tinent.
Virgā q; hanc sūme in manu tua in qua factu
rus es signa. Abiit moyses ⁊ reuersus ē ad ie
tro socerū suū. Dixitq; ei. Nadā et reuertar ad
fratres meos in egyptum. vt videā si adhuc vi
uant. Eū ait ietro. Nade i pace. Dixit ergo do
minus ad moysen in madian. Nade ⁊ reuerte
re in egyptū. Mortui sunt em̄ oēs q; querebāt
aiam tuā. Tulit ergo moyses vxorē suā ⁊ filios
suos. et imposuit eos sup asinū. reuersusq; est i
egyptū. portās virgā dei in manu sua. Dixitq;
ei dñs reuertēti in egyptū. Vide. vt oīa ostēta
q; posui in manu tua facias corā pharaōe. Ego
indurabo cor eius et nō dimittet populum. Di
cesq; ad eū. Hec dicit dñs. Filius me⁹ p̄moge
nitus israel. Dixi tibi. Dimitte filiū meū vt ser
uiat mibi ⁊ nolūisti dimittere eū. Ecce ego inf
ficiā filiū tuū p̄mogenitū. Eūq; esset in itinere
in diuersorio occurrit ei dñs. ⁊ volebat occide
re eū. Tulit ilico sep̄hora acutissimā petrā ⁊ cir
cūcidit sp̄utiū filiū suū. Tetigitq; pedes eius et
ait. Sponsus sanguinū tu mibi es. Et dimisit
eū postq; dixerat. Sponsus sanguinū tu mibi es.
ob circūcisione. Dixitq; dñs ad aaron. Nade in
occursum moyse in desertū. Qui p̄rexit obuias
ei in montē dei. ⁊ osculatus est eū. Narrauitq;
moyses aaron oīa verba dñi p quib⁹ miserat
eū. ⁊ signa q; mandauerat. Uenerūtq; simul et
cōgregauerūt cūctos seniores filioꝝ israel. Lo
cutusq; est ad aaron omia verba q; dixerat do
minus ad moysen. ⁊ fecit signa corā pp̄lo. ⁊ cre
didit pp̄ls. Audierūtq; qd visitasset dñs filios
israel. et qd respectisset afflictioneꝝ illoꝝ. et p̄ni
adorauerunt.

¶ L. S. Moyses ⁊ aaron intrāt ad pharaonē
Pharaō iratus p̄hibet paleas affligūtur. Ro
gat moyses dñm p pp̄lo.

¶ La. V.
Post ingressi sunt moyses ⁊ aaron
et dixerunt pharaoni. Hec dicit domi
nus de⁹ israel. Dimitte pplm meū vt
sacrificat mibi in deserto. At ille re
spondit. Quis est dñs vt audiā vocē eius ⁊ di
mittam israel? Nescio dñm: et israel nō dimittit
tam. Dixerūtq;. De⁹ hebreoꝝ vocauit nos vt
eam⁹ viā triū dierū in solitudine. ⁊ sacrificem⁹

dño deo nostro ne forte accidat nob pestis aut
gladi⁹. At ad eos rex egypti. Quare moyses
et aaron sollicitatis pplm ab opibus suis. Ire
ad onera vestra. Dixitq; pharaō. Mult⁹ est po
pulus terre. Videtis qd turba succreuerit. q̄to
magis si dederitis eis requiē ab opibus. Pre
cepit ergo in die illo p̄fectis op̄erū ⁊ eractorib⁹
ppli dicens. Nequaquā vltra dabit⁹ paleas po
pulo ad cōficiendos lateres sicut prius: s; ipsi
vadant ⁊ colligant stipulas et mensurā laterū
quā p̄ faciebāt imponetis sup eos. nec minu
eris qcq;. Vacant em̄ ⁊ idcirco vociferantur di
centes. Eam⁹ ⁊ sacrificem⁹ deo nostro. Oppri
mant opib⁹ et expleāt ea vt nō acquiescāt ver
bis mendacib⁹. Igitur egressi p̄fecti operū et
eractores ad pplm dixerūt. Sic dicit pharaō.
Non do vobis paleas. Ire ⁊ colligite sicubi in
uenire poteritis. nec minuet⁹ qcq; de ope v̄ro.
Dispersusq; est ppl̄s in oēm terrā egypti ad col
ligēdas paleas. P̄fecti quoq; operū instabāt
dicētes. Complete opus vestrū quotidie vt pri
us facere solebatis qm̄ dabantur vobis palee.
Flagellatiq; sunt q; p̄cerāt opibus filioꝝ isrl
ab eractorib⁹ pharaonis dicētib⁹. Quare non
impletis mensurā laterū sicut p̄. nec heri nec
hodie. Uenerūtq; p̄positi filioꝝ israel ⁊ vocife
rati sunt ad pharaonē dicentes. Cur ita agis
cōtra seruos tuos? Palee nō dant nobis et la
teres similit̄er imperant. En famuli tui flagel
lis cedimur ⁊ iniuste agis cōtra pplm tuū. Qui
ait. Vacatis ocio. ⁊ idcirco dicitis. Eamus ⁊ sa
crificemus dño. Ire ergo ⁊ operamini. Palee
nō dabūtur vobis: ⁊ reddetis cōsuetū num̄erū
laterū. Videbantq; se p̄positi filioꝝ israel i ma
luz. eo qd diceret eis nō minuet⁹ quicq; opis de
laterib⁹ p singulos dies. Occurrerūtq; moyse
⁊ aaron q; stabāt et aduerso. egrediētes a pha
raone ⁊ dixerūt ad eos. Videat dñs et iudicet
qm̄ fetere fecistis odorē nostrū corā pharaone
⁊ seruis eius. ⁊ p̄buitis ei gladiū vt occideret
nos. Reuersusq; est moyses ad dñs: et ait. Do
mine. cur afflictisti pplm istum. Quare misisti
me? Et eo em̄ quo ingressus sum ad pharaonē
vt loquerer et noīe tuo. afflictit pplm tuum. et
non liberaisti eos.

¶ L. S. Dñs mandat qd eruet vos de manu
egyptioꝝ. ppl̄s non audit. Narratur generatio
nes ruben. Symeon leui vsq; ad Moysen et
aaron.

¶ La. VI
Dixit dñs ad moysen. Nūc videbis q
factur⁹ sūz pharaoni. Per manū ei for
tem dimittet eos. ⁊ in manu robusta
efficiet illos d̄tra sua. Locutusq; ē dñs ad moy
sen dicens. Ego dñs q; apparui abraā isaac ⁊ ia
cob in deo oipotēte ⁊ nomē meū adonai nō in
dicant eis. P̄p̄tigitq; fed⁹ cū eis vt darē eis ter
ram chanaā. terrā pegrinatōis eoz in qua fue
rūt aduene. Ego audiui gemitū filioꝝ isrl qd es
gypti opp̄slerūt eos. ⁊ recordat⁹ sūz pacti mei.
Ideo dic filijs israel. Ego dñs q; educā vos de
ergastulo egyptioꝝ. ⁊ eruā de p̄tute: ac redi

B

infra co.

L

s. co.

D

A

B mā vos mibi in populū. et ero vester deus. Et sci-
etis quia ego sum deus deus vester qui eduxerim
vos de ergastulo egyptiorum: et induxerim vos in
terra super quam leuavi manū meā ut dāres eam
abrahā isaac et iacob daboque illā possidendā vo-
bis. ego deus. Narrauit ergo moyses oīa filiis
israhel: qui nō acq̄uerūt ei propter angustia spūs et
opus durissimū. Locutusque est deus ad moysen
dicens. Ingredere et loquere ad pharaonē regem
egypti ut dimittat filios israhel de terra sua. Res-
pondit moyses coram dño: ecce filii israhel nō audiūt
me. et quō audiet pharao. presertim cū icircūci
sus sim labijs. Locutus est deus ad moysen et a-
aron: et dedit mādatū ad filios israhel et ad phara-
onē regē egypti ut educerent filios israhel de ter-
ra egypti. Isti sunt principes domorum per famili-
as suas. Filii ruben primogeniti israhelis enoch
et phallu esrom et charmi. De cognatione rubē
Filii symeō. iamuel et iamū et iamī et abod et
iachim et saber et saul filius chananitidis. De p-
genies symeon. Et hec nomina filiorum leui per cogna-
tiones suas: gerson et caath et merari. Anni
autē vite leui fuerūt centūtriginta septem. Filii
gerson lobin et semei per cognationes suas. Filii
caath amram et ysuar et bebiō et oriel. Anni que
vite caath centūtrigintatres. Filii merari: mo-
oli et musi. De cognatione leui per familias su-
as: Accepit autē amram uxorem iochaberb pa-
truelē suā que peperit ei aaron et moysen et ma-
riā. Fiteruntque anni vite amrā centūtriginta se-
ptē. Filii que ysuar. chore et napheg et zebri. Filii
que oriel misael et elisaphā et sechri. Accepit autē
aaron uxore elisaberb filiā aminadab. sorore
naalon: que peperit ei nadab et abiu et eleazar et
ythamar. Filii que chore. aser et belchana et abia
sab. De sunt cognationes choritay. At vero elea-
zar filius aarō accepit uxore de filiabus phuriel
que peperit ei phinees. Hi sunt principes familia-
rū leuiticay per cognationes suas. Iste est aarō et
moyses quibus precepit deus ut deducerēt filios is-
rahel de terra egypti per turmas suas. Hi sunt
qui loquuntur ad pharaonē regem egypti ut edu-
cant filios israhel de egypto. Iste est moyses et aar-
on in die que locutus est deus ad moysen in terra
egypti. Et locutus est deus ad moysen dicens.
Ego deus. Loquere ad pharaonē regē egypti: oīa
que loquor tibi. Et ait moyses corā dño. En circū-
cūsus labijs sum. Quomō audiet me pharao
C. L. S. Moyses deus pharaonis constituit. In-
trant ad pharaonē moyses et aarō: et uirga uertit
in colubrē aq̄ uirga percussit et factus sanguis. Ca. VII
Dixitque deus ad moysen. Ecce constitui-
te deū pharaonis et aarō frater tuus
erit propheta tuus. Tu loquere ei oīa que
mādo tibi: et ille loquetur ad pharaonē
ut dimittat filios israhel de terra sua. Sed ego in-
durabo cor eius et multiplicabo signa et ostēta
mea in terra egypti: et nō audiet vos. Immittē-
tāque manū meā super egyptū ut educam exerci-
tum et populum meū filios israhel de terra egy-
pti per iudicia maxima. Et scient egypti quia

ego sum deus deus qui extendērim manū meā super
egyptum et eduxerim filios israhel de medio eo-
rum. Fecit itaque moyses et aaron: sicut precepit
deus ita egerunt. Erat autē moyses octoginta
annorum. et aaron octogintatriū quā locuti sūt ad
pharaonē. Dixitque deus ad moysen et aaron. Eū
dixerit vobis pharao ostendite signa. Dices ad
aarō. Tolle uirgā tuā et percute eā corā pharaōe ac
stat in colubrē. Ingressi itaque moyses et aarō
ad pharaonē. fecerūt sicut preceperat deus. Tulit
que aarō uirgā corā pharaone et fuit eius: que
uersa est in colubrē. Uocauit autē pharao sapiē-
tes et maleficos. et fecerūt etiā ipsi per incantati-
ones egyptiacas et archana quādam similitē. Proie-
ceruntque singuli uirgas suas que uerse sunt in draco-
nes. Sed deuorauit uirga aarō uirgas eorum. In-
duratūque est cor pharaonis. et nō audiuit eos si-
cut precepit deus. Dixit autē deus ad moysen. In-
grauatum est cor pharaonis: et nō uult dimittē-
tere populum. Uade ad eū mane. Ecce egredietur
ad aq̄s. Et stabis in occursum eius super ripā flu-
minis et uirga que conuersa est in draconē. tolles in
manu tua dicesque ad eū. Deus deus hebreorum
misit me ad te dicens. Dimittite populum meū ut sa-
crificet mibi in deserto et uisus ad presens audire
noluisti. Hec igitur dicat deus. In hoc scies quod sum
deus. Ecce percussit uirga que in manu mea est aquā
flumis. et uertet in sanguinem. Pisces que sunt
in fluuio morientur: et putrescet aque. et affligē-
tur egypti bibētes aquā flumis. Dixit quoque
deus ad moysen. Dic ad aarō. Tolle uirgā tuā
et extēde manū tuā super aquas egypti et super flu-
uios eorum: et riuos et paludes: et oēs lacus aqua-
rum: ut uertantur in sanguinē: et sic cruor in omni
terra egypti. tam in ligneis uasis que in farris.
Feceruntque moyses et aarō sicut preceperat deus.
Et eleuās uirgā percussit aquā flumis corā pha-
raone et seruis eius que uersa est in sanguinē et pisces
qui erāt in flumine mortui sunt. Putrueruntque flu-
uius et non poterāt egypti bibere aquā flumi-
nis. et fuit sanguis in tota terra egypti. Feceruntque
similitē malefici egyptiorum incantatiōib⁹
suis. Et induratū est cor pharaonis: nec audi-
uit eos sicut preceperat deus. Auertitque se et igres-
sus est domū suā nec apposuit cor etiā hac vice
Foderunt autē omnes egypti per circuitū fluminis
aquā ut biberent. Nō enim poterāt bibere aquā
fluminis. Inpletique sunt septem dies postque per-
cussit dominus fluum.

C. L. S. Percussit egyptum. Rane sunt: cini-
fes et musca grauissima. Ca. VIII

Dixit quoque dominus ad moysen. In-
gredere ad pharaonē. et dices ad eum
hec dicat dominus. Dimittite populum
meum ut sacrificet mibi. Si autem
nolueris dimittere: ecce ego percussis omnes
terminos tuos ranis: et ebulliet flumius ranas
que ascendēt et ingredientur. Domum tu-
am et cubiculum lectulī tuī: et super stratum
tuum et in domos seruorum tuorum. et in po-
pulum tuum: et in furnos tuos: et in reliquias

Gene. lvi. b
Num. xvi. a
i. Para. v. b

i. pa. xvi. a

Num. xvi. g

D

H

D

D

B

ij. Tim.

infra ca.

infra. vi.

D

infra. it.

H

s. vi. c

ciborum tuorum. et ad te et ad populū tuū: et ad
 oēs seruos tuos intrabūt rane. Dixitq; dñs ad
 moysen. Dic ad aaron. Extende manū tuā sup
 flumios et sup riuos et paludes: et educ ranas
 super terrā egypti. Et tēdit aaron manū super
 aquas egypti. et ascēderūt rane opuerūtq; ter
 rā egypti. Fecerūt autē malefici per incātatio
 nes suas similit. eduxerūtq; ranas super terrā
 egypti. Vocauit autē pharao moysen et aarō. et
 dixit eis. Orate dñm vt auferat ranas a me et
 a populo meo: et dimittā populū vt sacrificet
 dño. Dixitq; moyses ad pharaonem. Constitue
 mibi qñ deprecet pro te et pro seruis tuis et p
 pplo tuo. vt abigātur rane a te. et a domo tua
 et a seruis tuis et a pplo tuo. et tñ in flumine
 remaneāt. Quid respōdit. Eras? At ille iurta
 inquit verbū tuū faciā. vt scias qm nō est sicut
 dñs deus noster. et recedent rane a te et a do
 mo tua. et a seruis tuis. et a populo tuo. et tñ
 in flumine remanebūt. Egressiq; sunt moyses
 et aarō a pharaone et clamauit moyses ad do
 minū p sponione ranarū quā cōdixerat pha
 raoni. Fecitq; dñs iurta verbū moysi. et mox
 tue sunt rane de domibus et de villis. et de a
 gris. Cōgregauerūtq; eas in immensos agge
 res et cōputruit terra. Videns autē pharao q
 data esset requies. ingrauauit cor suum et nō
 audiuit eos sicut p̄ceperat dñs. Dixitq; dñs ad
 moysen. Loquere ad aaron. Extende virgam
 tuā et percutite puluerem terre. et sint cinifes in
 vniuersa terra egypti. Fecerūtq; ita. Et exten
 dit aaron manū virgā tenēs. percussitq; pulue
 rem terre et facti sunt cinifes in boibus et in
 mētis. Omnis puluis terre versus est in cinifes
 per totā terrā egypti. Fecerūtq; similit. ma
 lefici incātationibus suis vt eduxerēt cinifes et
 nō potuerunt. Erantq; cinifes tā in boibus q
 in iumētis. Et diuerūt malefici ad pharaones.
 Digittus dei est hic. Induratusq; est cor phara
 onis et nō audiuit eos sicut p̄ceperat dñs. Dix
 it quoq; dñs ad moysen. Consurge diluculo et
 sta corā pharaone. Egrediet em ad aquas. Et
 dices ad eū. Hec dicit dñs. Dimitte pplm me
 um vt sacrificet mibi. q si nō dimiseris eū: ecce
 ego mittā in te et in seruos tuos et in populū
 tuum et in domos tuas: omne gen⁹ muscarum
 et implebunt oēs domus egyptiorū muscis di
 uersi generis et vniuersa terra in qua fuerint.
 Faciāq; mirabilē in die illa terrā iessen in qua
 populus meus est vt non sint ibi musce. et scias
 qm ego dñs in medio terre ponāq; diuisiones
 inter populū meū et pplm tuū. Eras erit si
 gnū istud. Fecitq; dñs ita. Et venit musca gra
 uissima in domos pharaonis et seruorū eius et
 in oēm terrā egypti: corruptaq; est terra ab hu
 iuscemodi muscis. Vocauitq; pharao moysen et
 aaron: et ait eis. Ite et sacrificate deo vestro
 in terra hac. Et ait moyses. Nō potest ita fieri
 Abominatōes em egyptiorū imolabim⁹ dño
 deo nro. q si mactauerimus ea q colūt egypti
 corā eis lapidib⁹ nos obuert. Uia triū dierū p

gemus in solitudine: et sacrificabim⁹ dño deo
 nostro sicut p̄cepit nobis. Dixitq; pharao. Ego
 dimittā vos et sacrificet⁹ dño deo vtro i deserto. ve
 rūtū lōgius ne abeat. Rogate pro me. Et ait
 moyses. Egressus a te orabo dñs: et recedet mu
 sca a pharaone et a seruis suis et a pplo et⁹ cras
 Verūtū noli vltra fallere. Et non dimittas po
 pulū sacrificare dño. Egressusq; moyses a pha
 raone: orauit dñm. Qui fecit iurta vbi illius et
 abstulit muscas a pharaone et a suis suis et a
 pplo eius. Nō supfuit nec vna quidē. Et ingra
 uatus ē cor pharaonis itavt nec hac qdē vice di
 mitteret populum.

¶ L. S. Moys pecudū vesice turgētes et grās
 do. Pharao pmittit dimittere populum. Moys
 es orat dñm. et tonitrua cessant. Pharao post
 ea nō vult dimittere populū. ¶ La. IX.

Dixit autem dñs moysen. Ingredere
 ad pharaonē et loquere ad eū. Hec dicit
 dñs deus hebreorū. Dimitte pplm me
 um vt sacrificet mibi. Qd si adhuc re

mus et retines eos. ecce manus mea erit super
 agros. et super equos et asinos. et camelos et
 oues et boues. vestis valde grauis. Et faciet do
 min⁹ mirabile inter possessiones israel et poss
 sessiones egyptiorū. vt nil oīno peat et his q p
 tinet ad filios israel. Constituitq; dñs tōs dices
 Eras faciet dñs vbi istud in terra. Fecit ergo
 dñs vbi hoc altera die et mortua sunt oīa ani
 mātia egyptiorū. De ai alibus vō filiorū israel ni
 hil oīno perijt. Et misit pharao ad vidēdū. nec
 erat qdē mortuū de his que possidebat israel.
 Ingrauatusq; ē cor pharaonis. et nō dimisit po
 pulū. Et dixit dñs ad moysen et aarō. Tolle ple
 nas manus cineris de camino: et spargat illuz
 moyses in celū corā pharaone. sitq; puluis sup
 oēm terrā egypti. Erūt em in boib⁹ et iumētis
 vlcera et vesice turgētes: in vniuersa terra egy
 pti. Tulerūtq; cinerē de camino et steterūt cor
 rā pharaone. et sparsit illū moyses in celū. Fas
 taq; sunt vlcera vesicarū turgētū in boibus et
 iumētis. nec poterāt malefici stare corā moyse
 potervlcerā q in illis erāt et in oī terra egypti
 Indurauitq; dñs cor pharaonis et nō audiuit
 eos sicut locutus ē dñs ad moysen. Dixitq; do
 min⁹ ad moysen. Mane consurge et sta corā
 pharaone. et dices ad eū. Hec dicit dñs de⁹ he
 breorū. Dimitte pplm meū vt sacrificet mibi. q
 in hac vice mittā oēs plagas meas sup cor tuū
 et sup seruos tuos et sup pplm tuū. vt scias q
 nō sit filius mei in oī terra. Nūc em extēdens
 manū pcutiā te et pplm tuū peste. veribiq; de
 terra. Idcirco aut posui te vt oīdā in te fortitu
 dinē meā et narret nomē meū in oī terra. Ad
 huc retines pplm meū. et non vis cum dimitte
 re? En pluam cras hac ipsa hora grandinē mul
 tā nimis. qualis nō fuit in egypto a die q funda
 ta ē vsq; in pñs tps. Mitte ergo iā nūc et cong
 grega iumēta tua. et oīa q babes i agro. Hoīes
 em et iumēta et vniuersa q inuēta fuerint foris
 nec cōgregata de agris cecideritq; sup ea grās

s. iij. f

H
infra. co.

L

s. viij. e

s. e.

D

Roma. fr. d

E do: morientur. Qui timuit verbū dñi de seruis pbaraonis fecit cōfugere seruos suos: et iumenta in domos. q̄ aut̄ neglexit sermonē dñi dimisit suos suos et iumenta in agris. Et dixit dñs ad moysen. Extende manū tuā in celū vt fiat grādo in vniuersa terra egypti. sup boies et sup iumenta. et sup oēm herbā agri in terra egypti. Et tēditq; moyses virgā in celū et dñs dedit tonitrua et grādinē ac discurrentia fulgura sup terrā. Pluitq; dñs grādinē sup terrā egypti: et grādo et ignis mixta p̄ter ferebant. Lateq; fuit magnitudinis q̄ta antenuq; apparuit in vniuersa terra egypti. Ex quo gēs illa cōdita ē. Et percussit grādo ex omī terra egypti cūcta q̄ fuerūt in agris ab hoiesq; ad iumentū. Euctaq; herbā agri percussit grādo et oē lignū regionis p̄fregit. Tm̄ in terra iessen vbi erant filij israel. grando nō cecidit. Misitq; pbarao et vocauit moysen et aaron dicēs ad eos. Peccaui etiā nunc. Dñs iustus. et ego et populus meus impij. Orate dñm vt defināt tonitrua dei et grādo. vt dimittā vos et neq; hic vltra maneat. At moyses. Eū egressus fuero de vrbe extēdā palmas meas ad dñm et cessabūt tonitrua et grādo nō erit. vt scias qz dñi ē terra. Noui aut̄ qz tu et serui tui nec dū timeatis dñz deū. Līnū ergo et bordenū lesus est. eo qz ordeū esset vīrēs. et līnū iam folliculos geminaret. Triticū aut̄ et far nō sunt lesa qz serotina erāt. Egressusq; moyses a pbaraone et vrbe. tēdit manus ad dñm et cessauerūt tonitrua et grādo nec vltra stillauit pluuia sup terrā. Vidēs aut̄ pbarao qz cessasset pluuia et grādo et tonitrua. aurit pctm̄. et ingratū est cor eius et seruoꝝ illi et induratū nimis. nec dimisit israel sicut p̄ceperat dñs per manū moysi.

CL. S. Post h̄ v̄it locusta postea tenebre. **X.**
E dixit dñs ad moysen. Ingredere ad pbaraonē. Ego em̄ indurauī cor ei et seruoꝝ illi vt faciāt signa mea bec in eo. et nares in aurib; filij tui et nepotū tuoz quoties p̄trueris egyptios et signa fecerim in eis. et sciatis qz ego dñs. Introierūt ergo moyses et aaron ad pbaraonē. et dixerūt ei. Hec dicit dñs deus hebreoz. Usq; quo non vis subijci mibi. Dimitte pplz meū vt sacrificet mibi. Sin autē resistis et nō vis dimittere eū. ecce ego inducā cras locustā in fines tuos q̄ opiet supficiē terre. ne q̄c; eius appeat. s; comedat qd̄ residuū fuerit grādinī. Corrodet em̄ oīa ligna q̄ gemināt in agris. et implebūt domos tuas et seruoꝝ tuoz et oīm egyptioꝝ: q̄ta nō viderūt patres tui et auī ex quo orti sunt sup terras vsq; in p̄ntē diē. Auertitq; se et egressus ē a pbarao. Dixerūt aut̄ serui pbaraonis ad eum. Usq; quo patiemur h̄ scādaliū. Dimitte boies vt sacrificet dño deo suo. Nōne vides qz perierit egyptus. Reuocauerūtq; moysen et aarō ad pbaraonē q̄ dixit eis. Ire sacrificate dño deo vestro. Qui nā sunt qui ituri sunt. At moyses. cum paruulis nr̄is et senioribus p̄genius. cum filiis et filiabus. cum ouibus et armētis. Est em̄ solēnitās dñi dei nr̄i

Et r̄ndit pbarao. Sic dñs fit vobiscū. Quō ego dimittā vos et paruulos vestros cui dubiū ē qz pessime cogiteris. Nō fiat ita: s; ite tm̄ viri et sacrificate dño. Hoc em̄ et ipsi petistis. Statimq; eieci sunt de p̄spectu pbaraonis. Dixit aut̄ dominus ad moysen. Extende manū tuā sup terrā egypti ad locustā vt descēdet sup terrā. et deuoret oēm herbā q̄ residua fuerit grādinī. Et extēdit moyses virgā sup terrā egypti. et dñs induxit ventū vrentē tota diē illa et nocte. Et mane facto: v̄t vrens leuauit locustas. Que ascenderūt sup vniuersam terrā egypti et sederūt in cūctis finib; egyptioꝝ innumerabiles. q̄les añ illd̄ tps nō fuerant nec postea future sunt. Operuerūtq; vniuersam supficiē terre vastātes omīa. Deuorata ē igit̄ herba terre et q̄c; pomoz in arboribus fuit que grando dimiserat. Nihil qz oīno vrens relictū ē in lignis et in herbis terre: in cūcta egypto. Quāob̄re festin̄ pbarao vocauit moysen et aaron: et dixit eis. Peccaui i dñz deū vestrū et i vos. S; nūc dimittite pctm̄ mibi etiā hac vice. et rogate dñm deū vestrum vt auferat a me mortem istam. Egressusq; ē moyses de cōspectu pbaraonis et orauit dñm. Qui flare fecit ventus ab occidente vebemētissimū et areptā locustā. picit in mare rubiū. Non remansit nec vna quide; in cunctis finibus egypti. Et indurauit dñs cor pbaraonis. nec dimisit filios israel. Dixit aut̄ dñs ad moysen. Extēde manū tuā in celū. et sint tenebre sup terrā egypti tā dense vt palpari queāt. Extēditq; moyses manū in celum. et facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egypti. Trib; diebus nemo vidit fratrem suū nec mouit se de loco in quo erat. Ubicūq; aut̄ habitabāt filij israel lux erat. Vocauitq; pbarao moysen et aaron: et dixit eis. Ire sacrificate dño. Oves tantū vestre et armenta remaneāt paruuli vestri eāt vobiscū. At moyses. Hostias quoq; et holocausta dabis nobis q̄ offeram; dño deo nostro. Eucti greges p̄gēt nobiscū. Nō remanebit ex eis vngula q̄ necessaria sunt in cultū dñi dei nostri. p̄fertim cū ignorem; quid debeat immolari: donec ad ip̄s locū pueniam;. Indurauit aut̄ dñs cor pbaraonis et noluit dimittere eos. Dixitq; pbarao ad moysen. Recede a me et caue ne vltra videas faciē meā. Quocūq; diē apparueris mibi morieris. R̄ndit moyses. Ita fiaryt locutus es. Nō videbo vltra faciē tuam.

CL. S. Adhuc vna plaga vt ppl̄s accōmodet iasa nondū permittit erire pplm̄. **Ca. XI.**
E dixit dñs ad moysen. Adhuc vna plaga tāgā pbaraonē et egyptū et post hoc dimittet vos et erire cōpellet. Dices ergo oī plebi vt postulet vir ab amico suo: et mulier a vicina sua vasa argētea et aurea et vestē dabit aut̄ domū grāam populo suo corā egyptiis. Fuitq; moyses vir magnus valde in terra egypti corā seruis pbaraonis et omni populo. Et ait. Hec dicit dominus. Media nocte ingrediar in egyptū: et moriet oē primo

ā. vii. c. vii. a et. ii. a

Apoc.

D

E

Sap. et. viii.

B

debe. et.

ā. iii. b i. xii. e

Ecdi.

B

genitū in terra egyptior. a primogenito pharaonis qui sedet in solio eius vsq; ad primogenitum alicille q̄ est ad molā. et oia primogenita iumentoz. Erūtq; clamor magn⁹ in vniuersa terra egypti q̄lis nec ante fuit nec postea futur⁹ ē. Apud oēs aut filios israel nō mutiet canis ab boie vsq; ad pecus vt sciatis quāto miraculo diuidat dñs egyptios et israel. Descēdētq; om̄s serui tui isti ad me et adorabunt me dicētes. Egredere tu et om̄s populus q̄ subiect⁹ est tibi. Post hec egrediemur. Et exiit a pharaone iratus nimis. Dixit aut dñs ad moysen. Nō audis et vos pharao vt multa signa fiat in terra egypti. Moyses aut et aarō fecerūt oia signa et oia que scripta sunt coram pharaone et indurauit dominus cor pharaonis. nec dimisit filios israel de terra sua.

¶ L. S. De esu agni. de sanguine sub postes. de fermēto. de exitu de egypto. de religione phase.

Dixit q; dñs ad moysen et aaron in terra egypti. **Ca. XII.** Dies ist⁹ vobis p̄ncipiū mensū. prim⁹ erit in mēsisibus āni. Loq̄mini ad vniuersos cetū filioz israel: et dicite eis. Decima die mēsis huius tollat vnusq; agnū p̄ familias et domos suas. Sin autē minor est numer⁹ vt sufficere possit ad vescendū agnū assumet v̄ cinū suū q̄ p̄iūctus est domui eius iurta nūerū aiarū q̄ sufficere p̄nt ad esum agni. Erat autē agnus absq; macula masculus āniculus. Iurta quez ritum tolletis et bedū. et seruabitis eū vsq; ad q̄rtā decimā diē mēsis huius. Immolabitq; eū vniuersa multitudo filioz israel ad vesp̄rā. et sumēt de sanguine eius acponēt super vtrūq; postem. et in superliminarib⁹ domoz in quib⁹ comedēt illū. Et edēt carnes nocte illa assas igni et azimos panes cū lactucis agrestib⁹. Nō comedetis ex eo crudū qd. nec coctū aq̄. sed assus tm̄ igni. Caput cū pedibus eius et intestinis vorabitis: nec remanebit quicq; ex eo vsq; mane. Si quid residuū fuerit. igne pburetis. Sic aut comedetis illū. Venes vestros accingetis et calciamenta habebitis in pedib⁹. tenētes baculos in manib⁹ et comedetis festināter. Est em̄ phasē. i. transitus dñi. Et trāsibo p̄ terrā egypti nocte illa: p̄cutiāq; oē primogenitū in terra egypti ab boie vsq; ad pecus. et in cunctis dijs egypti faciā iudicia. ego dñs. Erūt aut sanguis vobis in signū in edibus in quibus eritis. et videbo sanguinē et trāsibo vos: nec erit in vobis plaga disperdens. qm̄ p̄cussero terrā egypti. hēbitis aut hūc diē in monimētū et celebrabitis eā solēne dño in gnationib⁹ vestris cultu sempiterno. Septē diebus azima comedetis. In diē p̄mo nō erit fermētū in domib⁹ vestris. Quicūq; comederit fermētū p̄bit aia illa de israel a p̄mo die vsq; ad diē septimū. Dies p̄ma erit sancta ac solēnis. et dies septima eadē festiuitate venerabilis. Nihil operis faciet in eis exceptis his que ad vescendum p̄tinēt et obseruabitis azima. In eadē em̄ ipsa die educā exercitū ves-

trum de terra egypti. et custodietis diem istū in generatiōes vestras ritu p̄petuo. Primo mēse q̄rtadecima die mensis ad vesp̄ram. comedetis azima vsq; ad diē vicesimā primā eiusdē mēsis ad vesp̄ram. Septem diebus fermētātū nō inuenietur in domib⁹ vestris. Qui comederit fermētātū peribit anima eius de cetū israel. tā de aduenis q̄ de indigenis terre. Om̄e fermētātū nō comedetis. In cunctis habitaculis vestris edetis azima. Vocauit autē moyses omnes seniores filioz israel et dixit ad eos. Ite tollentes animal per familias vestras. et immolate phase. Fasciculumq; bysopi rigite in sanguine q̄ est in limine et aspergite ex eo super liminare et vtrūq; postē. Nullus vestrum egrediat ostium domus sucvsq; mane. Trāsibit enim dñs p̄cutiens egyptios. Quis viderit sanguinē in superliminari et in vtroq; poste trāscedet ostium domus. et nō finet percussorem ingredi domos vestras et ledere. Custodieribus istud legitimum. tibi et filiis tuis vsq; in eternum. Quis introierit in terrā quā dñs deus daturus est vobis vt pollicitus est: obseruabitis cerimonias istas. Et cū dixerint vobis filij vestri. que est ista religio dicetis eis. Victima trāsitus dñi est. qm̄ trāsiiit super domos filioz israel in egypto p̄cutiēs egyptios et domos nostras liberās. Incuruatusq; popul⁹ adorauit. Et egressi filij israel fecerunt sicut p̄ceperat dominus moysi et aaron. Factus est aut in noctis medio. percussit dñs oē primogenitū in terra egypti. a primogenito pharaonis qui in solio ei⁹ sedebat. vsq; ad primogenitū captiue que erat in carcere. et om̄e primogenitū iumentozū. Surrexitq; pharao nocte et om̄s serui eius cunctaq; egyptus. et ortus est clamor magnus in egypto. Neq; em̄ erat dom⁹ in qua nō iaceret mortuus. Vocatisq; pharao moyses et aarō nocte ait. Surgite. egredimini a p̄plo meo vos et filij israel. Ite et immolate dño sicut dicit. Quēs vras et armenta assumite vt petierat. et abeuntes b̄ndicite mibi. Urgebātq; egyptij pplz israel de terra exire velocit̄ dicētes. Dēs moriemur. Tulit igr̄ pplz p̄psam farinā añq; fermētaref. et ligans in pallijs posuit sup hūeros suos. Fecerūtq; filij isrl sicut p̄cepat dñs moysi et petierat ab egyptijs vasa argētea et aurea: vesteq; plimā. Dñs aut dedit gr̄as p̄plo corā egyptijs vt p̄modarēt eis et spoliauerunt egyptios. Profectiq; sunt filij isrl de ramesse i sohot sexcēta fere milia p̄ditū viroz absq; puulis et mulierib⁹. s; vulg⁹ p̄miscuū innūerabile ascēdit cū eis oues et armēta. et aiantia diuersi gn̄is multa nimis. Exertq; farinā quā dudū de egypto cōpersam tulerāt. et fecerūt subcinericios panes azimos. Neq; n. poterat fermētari cogētib⁹ exire egyptijs et nullā facere finētib⁹ morā. nec pulmenti q̄c q̄ occurrerat p̄parare. Habitatō aut filioz isrl q̄ māserat i egypto fuit q̄drigētoz trigita ānoz. Quib⁹ explet eadē die egressus ē ois exercit⁹ dñi de tra egypti. Non ē ista obf̄nabil⁹ dñi: qm̄

Leui. xvi. a
Nu. xxviii. e

D

Ps. lxxv. f.
et. cxxiii.
Sap. xviii. b

E

1. Reg. vi. b

S

1. Reg. a
7. co.

B

Apocal

D

E

Sap. xviii. b

B

Debr. xi. e

1. Reg. a
7. co.

Ecdi.

B

Exodus

eduxit eos de terra egypti. Hanc obſuare debet oēs filij iſrl i gnationib' ſuis. Dixitq; dñs ad moysen ⁊ aaron. Hec e religio pbaſe. Omis alienigena non comedet ex eo. Dis autē ſeru' emptiti' circūcidet. ⁊ ſic cōdet. Aduena ⁊ mercenarius non edet ex eo. In vno domo comedetur. nec efferet' de carnib' ei' foras. nec os illius pfringeris. Dis cetus filiorū iſrael facit et illud. q' ſi q's pegrinorū in v' am voluerit trāfire coloniā ⁊ facere pbaſe dñi. circūcidet pri' omē masculinū ei': ⁊ tūc rite celebrabit: eritq; ſicut indigena terre. Si q's autē circūciſus non fuerit nō veſcet ex eo. Eadē lex erit indigene ⁊ colono q' pegrinaſ apud vos. Feceruntq; omis filij iſrl ſicut pcepit dñs moysi ⁊ aaron. ⁊ eadem die eduxit dominus filios iſrael de terra egypti per turmas ſuas.

C. L. S. De ſanctificatione primogenitorū. de azimis. per viā deſerti pergūt. oſſa ioſeph deſerit. Colūna ignis ⁊ nubes comitat'. **Ca. XIII**

Dixitq; dñs ad moysen dicens. Sanctifica mihi oē primogenitū qd aperit vuluā in filiis iſrl tam de boibus q' de iumentis. Quia em ſūt omia. ⁊ ait moyses ad pplm. Memētote diei hui' in qua egreſſi eſtis de egypto de domo ſuitutis. qm i manu forti eduxit vos dñs de loco isto vt non comedatis fermētātū panē. Hodie egredimini mēſe nouar' frugū. Nunq; introduxerit te dñs in terrā chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei ⁊ euei ⁊ iebuſei quā iurauit p'ibus tuis vt daret tibi terrā fluentē lacte ⁊ melle: celebrabitis hunc morē ſacror' mēſe isto. Septē dieb' veſceris azimis: ⁊ in die ſeptimo erit ſolēnitās dñi. Azima comedet' ſeptē dieb'. Nō apparebit apud te aliqd fermētātū: nec in cūctis finibus tuis. Narrabiſq; filio tuo in die illo dicens. Hoc e qd fecit mihi dñs qm egreſſus ſum de egypto. Et erit quaſi ſignū in manu tua ⁊ qſi monimētus ante oculos tuos: ⁊ vt lex dñi ſemp ſit i ore tuo. In manu enim forti eduxit te dñs de egypto. Tuſtodies huiuscemōi cultū ſtatuto tpe a dieb' in dies. Nunq; introduxerit te dñs in terrā chananei ſicut iurauit tibi ⁊ patrib' tuis ⁊ dederit tibi eā: ſepab omē qd apit vuluā dño. ⁊ qd pmiſitū eſt in pecorib' tuis. Quicqd babuer' maſculinū ſeruus: ſecrabis dño. Primogenitū aſini mutabis oue. qd ſi nō redemeris inficies. Omē autē primogenitū homis de filiis tuis p'cio redimes. Nunq; interrogauerit te fili' tu' cras: dicens. qd eſt hoc? Rñdebis ei. In manu forti eduxit nos dñs de tra egypti de domo ſuitutis. Nā cū idurat' eſſet pharao ⁊ nollet nos dimittere occidit dñs omē primogenitū egypti a primogenito bovis vſq; ad primogenitū iumentorū. Adcirco imolo dño omē qd apit vuluā maſculinū ſeruus ⁊ omia primogenita filiorū meorū redimo. Erit igif qſi ſignū in manu tua ⁊ quaſi ap'penſum qd ob recordationē ante oculos tuos eo qd in manu forti eduxit vos dñs de egypto. Igif cū emiſſet pharao pplm nō eos duxit

dñs pviā tre philistijs q' vicina e reputas ne forte pēteret eū ſiuidiſſet aduerſū ſe bella ſurge ret reuenterent egyptū: ſ; circūduxit p viā deſerti q' e iurta mare rubrū. Et armati aſcēderūt filij iſrl de tra egypti. Tulit quoq; moyses oſſa ioſeph ſecū eo q' adiurasset filios iſrl dicens. Uſitabit vos deus: efferete oſſa mea hinc vobiſcū. Profectiq; de ſochoth caſtrametati ſūt in etbā in extremis finibus ſolitudinis. Dñs autē pcedebat eos ad oſtendendā viā per diē in colūna nubis ⁊ per noctē in colūna ignis vt dur eſſet itineris vtroq; tpe. Nunq; deſiuit colūna nubis p diē nec colūna ignis p noctē corā populo.

C. L. S. Inſequit pharao fugientes. Popul' maſit pharao ſubmergiſ ⁊ eqtat' eius. **XIII**

Dixitq; dñs ad moysen dicens. Loqre filiis iſrl. Reuerſi caſtrametetur e regione pbiairotb q' eſt iter magdalu ⁊ mare ptra beelſephō. In conſpectu ei' caſtra ponetis ſup mare. Dicturuſq; eſt pharao ſup filiis iſrael. Coartati ſunt in terra cōduſit eos deſertū. Et indurabo cor ei' ac pſequet vos ⁊ glificabor in pharaone et in oī exercitū eius. ſcientq; egyptij q' ego dñs. Fecerūtq; ita. Et nūciatū eſt regi egyptior' q' fuſgiſſet ppl's: imuratūq; e cor pharaonis ⁊ fuor' eius ſup pplm: ⁊ dixerūt. Quid volum' facere vt dimitterem' iſrl ne ſuīret nob? Junxit ergo currū ⁊ oēm pplm ſuū aſſumpſit ſecū. Tulitq; ſercetos currus electos: ⁊ qcquid i egypto curru ſuit ⁊ duces totius exercit'. Indurauitq; cor pharaonis regis egypti ⁊ pſecut' eſt filios iſrl. At illi egreſſi erāt in manu excelsa. Eūq; pſequerent' egyptij veſtigia pcedentiū reſpererūt eos in caſtris ſup mare: oīſq; equitat' ⁊ curruſ pharaonis ⁊ vniuerſus exercit' erāt in pbiairotb ptra beelſephon. Nunq; appropinquasset pharao leuātes filij iſrl oculos viderūt egyptios poſt ſe. ⁊ timuerunt valde. Lamauerūtq; ad dñm ⁊ dixerūt ad moysen. Forſitan non erant ſepulchra in egypto: ideo tulſti nos vt moreremur i ſolitudine. Quid hoc facere voluſti: vt eduxeres nos ex egypto? Nonne iſte e ſermo quē loquebamur ad te in egypto. dicentes recede a nobis vt ſuiamus egyptijs: multo em melius erat ſuīre eis q' mori in ſolitudine: ⁊ ait moyses ad pplm. Nolite timere. Sta te ⁊ videte magnalia dñi q' facturū eſt hodie egyptios em quos nūc videtis nequa q' vltra videbitis vſq; in ſempitnū. Dñs pugnabit pro vobis ⁊ vos tacebitis. Dixitq; dñs ad moysen. Quid clamas ad me? Loqre filiis iſrl vt proficiſcant. Tu autē eleua ſgam tuā ⁊ extende manū tuā ſup mare ⁊ diuide illud vt gradiant' filij iſrl in medio mari p ficcū. Ego autē indurabo cor egyptior' vt pſequant' vos ⁊ gloriabor i pharaone ⁊ in oī exercitū eius ⁊ in curribus atq; in eqtib' illius. Et ſcient egyptij q' ego ſum dñs cum glificat' fuero in pharaone ⁊ in currib' atq; in equitib' eius. Tollentq; ſe angelus dñi q' pcedebat caſtra iſrl abijt poſt eos: et

Nume. fr. g
Job. xix. g

A
Iſra. lxxviii. g
Nume. vii. c
Luce. ij. d
Pſ. cxiiij

B

C

D

Gene. l. b
Joſu. xxiij

Num. xiiij. c
i. Cor. x. a

Neemi. l. i

A

Cap. l.

Pſ. cv.
Eſaie. l. i

Joſ. xxiij
L

D

Infra. co.
Pſ. cv.
Eſaie. l. i

E

Neemi. l. i

mus. quia mutastis contra nos. Et ait moyses
 Dabit vobis dominus vespere carnes edere: et ma-
 ne panes in saturitate eo quod audierit murmu-
 rationes vestras quibus murmurati estis contra
 eum. Nos enim quid sumus? Nec contra nos est mur-
 mur vestrum sed contra dominus. Dixit quoque moyses
 ad aaron. Dic uniuerse congregationi filiorum israel
 Accedite coram domino. Audiuimus enim murmur vestrum
 Cunctique loquerentur aaron ad omnem cetum filiorum israel
 respicerent ad solitudinem. Et ecce gloria domini ap-
 paruit in nube. Locutus est autem dominus ad moysen
 dicens. Audiuimus murmurationes filiorum israel. Lo-
 quere ad eos. Vespere comedetis carnes. et ma-
 ne saturabimini panibus. scietisque quod ego sum dominus
 deus vester. Factum est ergo vespere et ascendens
 coturnix coopuit castra mane quoque ros iacuit per
 circuitum castrorum. Cunctique opulisset superficiem terre:
 appuit: in solitudine minutum et quasi pilo tusum
 in similitudinem pruinæ super terram. Quod cum vidis-
 sent filii israel. dixerunt ad inuicem. Manu. Quod si-
 gnificat. quid est hoc? Ignorabant enim quid esset.
 Quibus ait moyses. Iste est panis quem dominus de-
 dit vobis ad vescendum. Hic est sermo quem pre-
 cepit vobis dominus. Colligat unusquisque ex eo quan-
 tum sufficit ad vescendum gomor per singula capi-
 ta. iuxta numerum animarum vestrarum que habitant in ta-
 bernaculo sic tolletis. Feceruntque ita filii israel
 et collegerunt. alius plus: alius minus: et mensura sunt
 ad mensuram gomor. Nec quod plus collegerat ha-
 buit amplius. nec quod minus parauerat repperit mi-
 nus: sed singuli iuxta id quod edere poterant con-
 gregauerunt. Dixitque moyses ad eos. Nullus re-
 linquat ex eo in mane. Qui non audierunt eum sed
 dimiserunt quidem ex eis usque mane et scatere ce-
 pit vermibus atque putruit. Et iratus est contra eos
 moyses. Colligebant autem mane singuli quantum
 sufficere poterat ad vescendum. Cunctique incaluisse
 sol liquebat. In die autem sexta collegerunt cibos
 duplices. id est duo gomor per singulos boies. Uene-
 runt autem omnes principes multitudinis et narraue-
 runt moysi. Qui ait eis. Hoc est quod locutus est dominus.
 Requies sabbati factificata est domino. Cras quodcum-
 que operandum est: facite: et que coquenda sunt: co-
 quite. Quicquid autem reliquum fuerit: reponite usque
 in mane. Fecerunt ita ut preceperatque moyses et
 non putruit: neque vermibus inuentus est in eo. Dixit
 quoque moyses. Comedite illud hodie: quia sab-
 batum est domino. non inuenietis hodie in agro. Sex
 diebus colligite. in die autem septimo sabbatum est
 domino idcirco non inuenietis. Venitque septima die-
 es. et egressi de populo ut colligerent non inueniunt
 Dixit autem dominus ad moysen. Usquequo non vultis
 custodire mandata mea et leges meas. Videte quod
 dominus dederit vobis sabbatum: et propter hoc die se-
 pta tribuit vobis cibos duplices. Manet unus-
 quisque apud semetipsum et nullus egredietur de lo-
 co suo die septimo. Et sabbatisabit populus die se-
 ptimo. Appellauitque dominus israel nomen eius
 man. Quod erat quasi semen coriandri albus
 gustusque eius quasi simile cum melle. Dixit au-
 tem moyses. Iste est sermo quem precepit do-

minus. Imple gomor et eo et custodiat in fu-
 turas retro generationes ut nouerint. panem
 quo alui vos in solitudine quando educti estis
 de terra egypti. Dixitque moyses ad aaron. Su-
 me vas unum et mitte ibi man. quantum potest ca-
 pere gomor: et reponere coram domino ad seruandum in ge-
 nerationes vestras sicut preceperat dominus moysi.
 posuitque illud aaron in tabernaculo reseruandum.
 Filii autem israel comederunt man quadragin-
 ta annis donec veniret in terram habitabilem.
 Hoc cibo aliti sunt usquequo tangerent fines ter-
 re chanaan. Gomor autem decima pars est ephi.
 C. S. In Raphidim per aqua iurgant aqua
 dat petra pugnant contra amalech. Man moysi
 sustentantur. Capitulum. XVII.
Igitur perfecta omnis multitudo filiorum
 israel de deserto sin per mansiones suas
 iuxta sermonem domini castrametati sunt
 in raphidim ubi non erat aqua ad bi-
 bendum populo. Qui iurgatus contra moysen ait
 Da nobis aquam ut bibamus. Quibus respondit moy-
 ses. Quid iurgamini contra me? Cur temptatis
 dominus? Sitiuit ergo ibi populus pro aqua penuria
 et murmurauit contra moysen dicens. Cur fecisti
 nos exire de egypto: ut occideres nos et libe-
 ros nostros ac iumenta siti. Clamauit autem moy-
 ses ad dominum dicens. Quid faciam populo huic? Ad-
 buc paululum et lapidabit me. Et ait dominus ad
 moysen. Antecede populum et sume tecum de seni-
 oribus israel. et virgam qua percussisti flumina tol-
 le in manu tua: et vade. En ego stabo ibi coram
 te supra petram ore percussis petram et eribit ex
 ea aqua ut bibat populus. Fecit moyses ita coram seni-
 oribus israel. Et vocauit nomen loci illius tem-
 ptatio propter iurgium filiorum israel: et quia tem-
 ptauerunt dominum dicentes. Est ne deus in nobis
 an non? Venit autem amalech et pugnabat con-
 tra filios israel in raphidim. Dixitque moyses ad
 iosue. Elige viros et egressus pugna contra ama-
 lech cras. Ego stabo in vertice collis habes vir-
 gam dei in manu mea. Fecit iosue ut locutus
 erat moyses et pugnavit contra amalech. Moy-
 ses autem et aaron et hur ascenderunt super verti-
 cem collis. Cunctique leuaret moyses manus vin-
 cebat israel. Sin autem paululus remisisset su-
 perabat amalech. manus autem moysi erant
 graues. Sumentes igitur lapides posuerunt sub-
 ter eum in quo sedit. Aaron autem et hur sustenta-
 bant manus eius ex utraque parte. Et factum est ut
 manus illius non lassarent usque ad occasum so-
 lis. Fugauitque iosue amalech et populum eius in
 ore gladii. Dixit autem dominus ad moysen. Scribe
 hoc ob munimentum in libro et trade auribus iosue
 Delebo enim memoriam amalech sub celo. Edifi-
 cauitque moyses altare: et vocauit nomen eius.
 dominus et altatio mea dicens. Quia manus
 solius domini et bellum dei erit contra amalech
 a generatione in generationem.
 C. S. Jetro adduxit secum uxorem et filios
 moysi dat consilium de onere percipiendo et re-
 uertit. Capitulum. XVIII.

Pa. lxxij.
 Sap. xvi. c

Num. viii. c

S

Ezech. xi. b

B

Num. xi. b

Judic

a

Num.

Num.

Pa. lxxij.
 i. lxxij.

E

Deut. i. b

B

Judic
 Sap. xi.

Cum audisset ietro sacerdos madian cognatus moysi. omnia que fecerat dominus moysi et israel populo suo. et quod eduxisset dominus israel de egypto. tulit sephoram uxorem moysi quam remiserat. et duos filios eius quorum unus vocatur gersan. dicente patre. advena fui in terra aliena. alii vero elyfer deus enim ait patris mei adiutor meus: et eruit me de gladio pharaonis. Venit ergo ietro cognatus moysi et filii eius et uxor eius ad moysen in desertum. ubi erat. castrametatus iuxta montem dei et mandauit moysi dicentes. Ego ietro cognatus tuus venio ad te: uxor tua et duo filii tui cum ea. Qui egressus in occursum cognati sui adorauit. et osculatus est eum. Salutaruntque se mutuo uerbis pacificis. Cumque intrasset tabernaculum narrauit moyses cognato suo cuncta que fecerat dominus pharaoni et egyptiis propter israel. uniuersumque laborem quem accidisset eis in itinere: et quod liberauerat eos dominus. Letatusque est ietro super omnibus bonis que fecerat dominus israel. eo quod eruisset eum de manu egyptiorum. Et ait. Benedictus dominus qui liberauit uos de manu egyptiorum: et de manu pharaonis qui eruit populum suum de manu egypti. Nunc cognoui quia magnus dominus super omnes deos. eo quod superbe egerunt contra eos. Obtulit ergo ietro cognatus moysi holocausta et hostias domino. Ueneruntque aaron et omnes seniores filiorum israel ut comederent panem cum eo coram domino. Altera autem die sedit moyses ut iudicaret populum qui assistebat moysi a mane usque ad uesperam. Quod cum uidisset cognatus eius omnia. scilicet que agebat in populo: ait. Quid est quod facis in plebe? Cur solus sedes: et omnes populi prestolantur de mane usque ad uesperam? Cui respondit moyses. Uenit ad me populus querens sententiam dei. Cumque acciderit eis aliqua disceptatio ueniunt ad me ut iudicem inter eos et ostendam precepta dei. et leges eius. At ille. Non bona inquit rem facis. Stulto labore presumis: et tu et populus iste qui tecum est. Ultra vires tuas est negotium: solus illud non poteris sustinere: sed audi uerba mea atque consilia. et erit dominus tecum. Esto tu populo in his que ad eum pertinent ut referas que dicuntur ad deum. ostendasque populo ceremonias et ritus colendi. uiamque per quam ingredi debeant: et opera que facere debeant. Prouide autem de omni plebe viros sapientes et timentes deum in quibus sit ueritas et qui oderint auariciam. et constitue ex eis tribunos et centuriones: et quinquagenarios. et decanos. qui iudicent populum omni tempore. Quicquid autem maius fuerit referat ad te et ipsi minora tamen modo iudicent leuiusque sit tibi. preterito in alios onere. Si uero feceris implebis imperium domini: et precepta eius poteris sustentare et omnis hic populus reuertetur ad loca sua cum pace. Quibus auditis moyses fecit omnia que ille suggererat. Et electis uiris strenuis de cuncto israel constituit eos principes populi. tribunos et centuriones: et quinquagenarios. et decanos qui iudicaret plebem dominus omni tempore. Quicquid autem grauius erat referebant ad eum facilio: a tamen modo iudicantes. Dimisitque cognatum suum qui reuersus abiit in terram suam.

CL. S. Peruenerunt ad synai. sanctificat populus. et eo uidente descendit dominus super montem in igne loquens ut populus obediat. Prohibens uero in metum ne montem tangant. **Ca. XIX.**

Mense tertio egressus israel de terra egypti. in die hac uenerunt in solitudine synai. Nam profecti de raphidim et peruenientes usque in desertum synai castrametati sunt in eodem loco: ibique israel fixit tentoria e regione montis. Moyses autem ascendit in montem ad deum. Uocauitque eum dominus de monte et ait. Nec dices domui iacob et annuntiabis filiis israel. Uos ipsi uidistis que feceris egyptiis quomodo portauerim uos super alas aquilarum et assumpserim mibi. Si ergo audieritis uocem meam et custodieritis pactum meum: eritis mibi in peculium de cunctis populis. Mea est enim omnis terra: et uos eritis mibi in regnum sacerdotale: et gens sancta. Hec sunt uerba que loqueris ad filios israel. Uenit moyses et conuocatis maioribus natu populi exposuit omnes sermones quos mandauerat dominus. Responditque omnis populus simul. Cuncta que locutus est dominus: faciemus. Cumque retulisset moyses uerba populi ad dominum. ait ei dominus. Jam nunc ueniam ad te in caligine nubis: ut audias me populus loquens ad te et credat tibi in perpetuum. Nunciat ergo moyses uerba populi ad dominum. Qui dixit ei. Uade ad populum et sanctifica illos hodie et cras: lauantes uestimenta sua. et sint parati in die tertio. In die enim tertio descendet dominus coram omni plebe super montem synai. Constituesque terminos populo per circuitum. et dices ad eos. Cauete ne ascendatis in montem nec tangatis fines illius. Omnis qui tetigerit montem morte morietur. Manus non tanget eum. sed lapidibus opprimetur: aut confodietur iaculis. Si uero iumentum fuerit siue bestia: non uiuet. Cum ceperit clangere buccina: tunc ascendant in montem. Descenditque moyses de monte ad populum et sanctificauit eum. Cumque lauissent uestimenta sua ait ad eos. Estote parati in diem tertium et ne appropinquetis uxoribus uestris. Jamque aduenerat tertius dies: et mane inclinauerat. Et ecce ceperunt audiri tonitrua. ac micare fulgura et nubes densissima operire montem. Et agorque buccine uehementer perstrebat. et timuit populus qui erat in castris. Cumque edurisset eos moyses in occursum dei de loco castrorum. steterunt ad radices montis. Lotus autem mons synai fumabat eo quod descendisset dominus super eum in igne. et ascenderet fumus et eo quasi de fornace. Eratque omnis mons terribilis: et sonitus buccine paulatim crescebat in maius: et prolixius tendebatur. Moyses loquebatur: et dominus respondebat ei. Descenditque dominus super montem synai in ipso montis vertice. et uocauit moysen in cacumen eius. Quo cum ascendisset dixit ad eum. Descende et contestare populum: ne forte velit transcendere terminos ad uidendum dominum: et pereat ex eis plima mul-

titudo. Sacerdotes quoque qui accedunt ad dominum sacrificent ne percussat eos. Dixitque moyses ad dominum. Non poterit vulgus ascendere in monte synai. tu enim testificatus es. et iussisti dicens. Nonne terminos circa montem et sanctifica illum. Cui ait dominus. Uade descende ascendesque tu et aaron tecum. Sacerdotes autem et populus non transeant terminos. nec ascendant ad dominum. ne forte interficiat illos. Descenditque moyses ad populum: et omnia narrauit eis.

¶ De preceptis decalogi. de faciendo altari de terra. de non ascendendo per gradum. La. XX

Autem dicit dominus cunctos sermones hos. Ego sum dominus deus tuus. qui eduxi te de terra egypti de domo seruitutis. Non habebis deos alienos contra me.

Non facies tibi sculptile neque omnem similitudinem que est in celo desuper et que in terra deorsus. nec eorum que sunt in aquis sub terra. Non adorabis ea neque coles. Ego sum dominus deus tuus fortis zelosus. visitans iniquitatem patrum in filios. in tertiam et quartam generationem eorum qui oderunt me et faciens misericordiam in milia his que diligunt me et custodiunt precepta mea. Non assumes nomen domini dei tui in vanum. Nec enim habebit insonitum dominus eius: qui assumpserit nomen domini dei sui frustra. Memento ut diem sabbati sanctifices. Sex diebus operaberis: et facies omnia opera tua. Septimo autem die sabbatum domini dei tui est. Non facies omne opus in eo: tu et filius tuus. et filia tua. seruus tuus et ancilla tua. iumentum tuum. et aduena que est intra portas tuas. Sex enim diebus fecit deus celum et terram et mare et omnia que in eis sunt. et requieuit in die septimo. Idcirco benedixit dominus diei sabbati et sanctificauit eum.

Donoza patrem tuum et matrem tuam. ut sis longeuus super terram. quam dominus deus tuus dabit tibi. Non occides. Non mechaberis. Non furtum facis. Non loqueris contra primum tuum falsum testimonium. Non concupisces domum primum tuum. Nec desiderabis uxorem eius. non seruum. non ancillam. non bouem. non asinum. nec omnia que illius sunt. Cunctus autem populus videbat voces et lampades et sonitus buccine. montesque fumantes. et perterriti ac pauore concussi: steterunt. perculsi. dicentes moysi. Loquere tu nobis et audiemus. Non loquatur nobis dominus ne forte moriamur. Et ait moyses ad populum. Nolite timere. Ut enim probaret vos venit deus. et ut terror illius esset in vobis. et non peccaretis. Stetitque populus de longe. moyses autem accessit ad caliginem in qua erat deus. Dixitque propterea dominus ad moysen. Hec dices filiis israel. Vos vidistis quod de celo locutus sum vobis. Non facietis deos argenteos nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi. et offeretis super eo holocausta et pacifica vestra: oues vestras et boues in omni loco in quo moria fuerit nomen meum. Veniam ad te et benedicam tibi. Quod si altare lapideum feceris mihi non edificabis illud de sectis lapidibus. Si enim leuaueris cultum super eo polluetur. Non

ascendes per gradus ad altare meum ne reueletur turpitudine tua.

¶ De seruo hebreo empticio. de filia districta in concubina. De homicidio per casum vel industriam. de percussione et maledictione patris et matris et alijs iudicijs. La. XXI

Hec sunt iudicia que propones eis. Si emeris seruum hebreum: sex annis seruiet tibi. in septimo egredietur liber gratis. Cum quali veste intrauerit: cum tali eteat. Si habens uxorem. et uxor egredietur simul. Si autem dominus dederit illi uxorem et peperit filios et filias. mulier et liberi eius erunt domini sui. Ipse vero erit cum veste suo. quod si dixerit seruus. diligo dominum meum et uxorem ac liberos non egrediar liber. offerat enim dominus dominus et applicabit ad ostium et postes. perforabitque aurem eius subula: et erit eius seruus in seculum. Si quis vendiderit filiam suam in famulam: non egredietur sicut ancille et ire consueuerunt. Si displicuerit oculis domini sui cui tradita fuerit dimittet eam. prolo autem alieno vendendi non habebit partem si spreuerit eam. Si autem filio suo desponderit eam iuxta morem filiarum faciet illi. quod si alteram ei acceperit. prouidebit puella nuptias et vestimenta et pretium pudicitie non negabit. Si tria ista non fecerit. egredietur gratis absque pecunia. Qui percusserit hominem uolens occidere. morte moriatur. Qui autem non est insidiatus sed deus illum tradidit in manus eius. constituiam tibi locum in quo fugere debeat. Si quis per industriam occiderit primum suum et per insidias. ab altari meo euellat eum ut moriatur. Qui percusserit patrem suum aut matrem morte moriatur. Qui maledixerit patri suo vel matri morte moriatur. Qui furatus fuerit hominem et uiderit eum conuictus noxe. morte moriatur. Si rixati fuerint uiri et percusserit alter primum suum lapide vel pugno et ille mortuus non fuerit sed iacuerit in lectulo. si surrexerit et ambulauerit foris super baculum suum. innocens erit qui percusserit. ita tamen ut opas eius et impensas in medicos restituat. Qui percusserit seruum suum vel ancillam uirga et mortuus fuerit in manibus eius criminis reus erit. Si autem uno die vel duobus superuerit. non subiacebit pene. quia pecunia illius est. Si rixati fuerint uiri et percusserit quis mulierem pregnantem et abortiuum quidem fecerit. sed ipsa uixerit subiacebit damno quantum maritus mulieris expecterit et arbitrii iudicauerint. Si autem mors eius fuerit subsequuta. reddet animam pro anima. oculus pro oculo. dentes pro dente. manum pro manu. pedem pro pede. adustionem pro adustione. vulnus pro vulnere. lino rem pro lino. Si percusserit quispiam oculum sui sui aut ancille. et luscus eos fecerit. dimittet eos liberos pro oculo quem eruit. Dentem quoque si excusserit seruo vel ancille sue. similiter dimittet eos liberos. Si bos cornu percusserit uirum aut mulierem et mortui fuerint. lapidibus obuertatur et non comedentur carnes eius. dominus quoque bouis innocens erit. Quod si bos cornupeta fuerit ab heri et nudus

Deute. v. a. Ps. lxx.

infra. rri. c. Ezech. xi. b

Bene. ij. a

Deute. v. b. Math. xv. a. Mar. vii. b. Ephe. liij.

Rom. xij. b

Deute. viij. e. Debre. xij. a

Deute. viij. a. Josue. viij. f

Deuter. bier. xxx

Leuit. m

Leuit. m. Prouer. Qar. m

Leuit. Deute. Qar. m

Luce. vi. e

ustertius. et cōrestati sunt dñm et nec reduse-
rit cum occideritq; virum aut mulierem et bos
lapidib; obuetur et dñm eius occidēt. q; si pre-
cium fuerit ei impositū dabit. p aia sua q; quid
fuerit postulat. filiū q; et filiā si cornu percussit
simili sentētie subiacebit. Si hūi ancillāq; in-
serit. triginta sidos argenti dño dabit. bos ve-
ro lapidib; oppmet. Si q; aperuerit cisternā
et foderit et nō operuerit eā cecideritq; bos aut
asinus in eā: reddet dñs cisterne precii iumēs
torū: quod aut mortuū est. ipius erit. Si bos a
lienus bouē alteri vulnerauerit: et ille mortu-
fuerit. vendēt bouē viuū et diuidēt precii. cada-
uer autē mortui inter se disparciēt. Si autē scī-
ebat q; bos cornupeta eēt: ab heri et nudius ter-
tius: et nō custodiuit eū dñs suus. reddet bouē
pro boue. et cadauer integrum accipiet.

Cap. XXII.
De fure. de damno facto. de comoda-
to. De virgine seducta. de maleficijs. de idola-
tris. de pupillo. de vidua. de aduena. de usura
pignore. Nō detrahes dñs. de decimis pmitijs
sunt cū matre septē diebus.

S quis furatus fuerit bouē aut oues
et occiderit vel vēdiderit q; boues
p vna boue restituet. et quattuor oues
p vna oue. Si efringēs fur domū si-
ue suffodiēs fuerit inuētus: et accepto vulnere
mortu; fuerit: percussor nō erit re; sanguis. q; si
orto sole hoc fecerit homicidiū ppetrauit et ipe
moriat. Si non habuerit qd pro furto reddat:
ipe veniā dabitur. Si inuentū fuerit apud eum
qd furatus est viuens siue bos siue asinus siue
ouis: duplū restituet. Si leserit q; spā agrū vel
vineā et dimiserit iumētū suū vt depascat alie-
na. q; quid optimū habuerit in agro suo vel in
vineā p dāni estimatione restituet. Si egres-
sus ignis inuenerit spicas et pprehēderit acer-
uos frugū siue stātes segetes in agris. reddet
dānū qui ignē succēderit. Si q; commendauerit
amico pecuniā aut vas in custodia: et ab eo qui
susceperat furto ablata fuerint: si inuenit fur
duplū reddet. Si latet fur dñs dom; applica-
bitur ad deos et iurabit q; nō extēderit manus
in rem primī sui ad ppelandū fraudē. tam in
boue q; in asino et oue ac vestimento. et q; quid
dānū inferre potest ad deos vtriusq; causa p-
ueniet et si illi iudicauerint: duplū restituet. pri-
mo suo. Si q; cōmendauerit primo suo bouē
asinū. ouē. et omne iumentū ad custodiā et mortu-
um fuerit aut debilitatū vel captū ab hostib;
nullusq; hoc viderit iusturandū erit in medio
q; nō extēderit manū ad rem primī sui: susci-
pietq; dñs iuramentū et ille reddere nō cogē
q; si furto ablatū fuerit restituet dānū dño
Si comestū a bestia: deferat ad eū qd occisū ē
et nō restituet. Aut a primo suo q; quid horum
mutuo postulauerit. et debilitatū aut mortuū
fuerit dño nō presente reddere cōpellit q; si in
presentiā dñs fuerit: non restituet: maxime si
cōductū venerat pro mercede opis sui. Si se-
durerit q; virgine necdum desponsatā. dormi-

eritq; cum ea. dotabit eā. et habebit eā vxo-
rem
Si pater virginitis dare noluerit: reddet pecu-
nias iuxta modū dotis quā virgines accipere
cōsuerūt. Maleficos nō pariet; viuere. Qui
colerit cū iumēto: morte moriat. Qui immolat
dñs occidet: pter dño soli. Aduenā nō cōtrista-
bis neq; affliges eū. Aduene em et ipi fuistis i
terra egypti. Vidue et pupillo nō nocebit;. Si
leseritis eos vociferabunt ad me et ego audia
clamorē eoz. et indignabit furo: meus. pcuti
amq; vos gladio et erunt vxores vestre vidue.
et filij vestri pupilli. Si pecuniā mutuā dederit
populo meo paup; q; habitat tecū. nō vrgebit
eū quasi exactor: nec vsuris oppmet. Si pigri-
a primo tuo acceperis vestimētū ante solis oc-
casum reddes ei. Ipem em est solū quo opitur
indumentū carnis eius: nec habet aliud i quo
dormiat. Si clamauerit ad me et audia eum:
q; misericors sus. Dñs nō detrahes et pncipi pos-
tuli tui nō maledices: Decimas et pmitias tus-
as non tardabis offerre. Primogenitū filiorū
tuoz dabis mihi. De bob; q; et ouib; similis fa-
cies. Septē dieb; sit cū matre sua die octaua
reddes eum mihi. Viri sancti eritis mihi. Car-
nē que a bestijs fuerit preguistata nō comedetis.
sed proicietis canibus.

Cap. XXIII.
De equitate iudicij. de asino odientis
subleuando. de muneribus: de misericordia pe-
grini. de quiete septimi anni et septimi diei.
de tribus solēnitatibus. de vedo nō coquēdo.
de angelo precedēte sterillis nō erit. de hostib;
eiciēdis paulatim. et tractat. q; terras ifideliū
possidere deberēt. sed non eoz deos colerent
aut sedus inirent.

Non suscipies voce mendacij. nec iun-
ges manū tuā vt pro impio dicas fal-
sum testimoniū. Non sequeris turbā
ad faciendum malum. nec in iudicio
plurimoz acquiesces sentētie vt avero deues.
Pauperis quoq; nō misereberis i iudicio. Si
occureris boui inimici tui aut asino errati res-
duc ad eum. Si videris asinū odientis te iace-
re sub onere nō pertranabis: sed subleuab euz
eo. Non declinabis in iudiciū paup;. Mēda-
ciū fugies. Infontē et iustū non occides. q; ad-
uersor impii. Nec accipies munera q; etiaz ex-
cecant prudētes et subuertūt verba iustoz. Pe-
grino molestus nō eris. Scit; em aduenaz
aias q; et ipi pegrini fuistis in fra egypti. Sex
annis seminab terrā tuā et pgregabis fruges
eius. Anno autē septimo dimittes eā et requie-
scere facies. vt comedat paupes ppli tui: et q;
quid reliquū fuerit: edat bestie agri. ita facies
in vinea et in oliueto tuo. Sex dieb; operaber-
is. septima die cessabis. vt requiescat bos et a-
sinus tuus: et refrigeretur filius ancille tue. et
aduena. Omnia que dixi vobis custo dite: et p
nomen externozum deozum non iurabitis: neq;
audietur ex ore vestro. Tribus vicibus per
singulos annos mihi festa celebrabitis. Solē-
nitatem quoq; azymozum cu. todies. Septem

Leui. xii. g

Zacha. vii. c

Act. xxi. a

Leui. xii. b

Ezec. xlii. g

Deute. xxi. b

Dan. xii. f

Deut. xvi. d

Ecc. x. d

diebus comedetis asyria. sicut precepi tibi tempore mensis nouorum quando egressus est de egypto. Non apparebis in conspectu meo vacuus et solennitate mensis primitiuorum operis tui quoniam cum seminaueris in agro. solennitate quoque in exitu anni quando congregaueris omnes fruges tuas de agro. Ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram domino deo tuo. Non immolabis super fermento sanguinem victimae tuae. nec remanebit ad seps solennitatis mee usque mane. Primitias frugum terrae tuae deferes in domum domini dei tui. Non coques bedum in lacte matris suae. Ecce ego mittam angelum meum qui praecedat te et custodiat in via: et introducat in locum quem praeparauimus tibi. Obserua eum et audi uocem eius. nec contemnendum putes: quia non dimittet cum peccaueris: et est nomen meum in illo quod si audieris uocem eius et feceris omnia que loquor. inimicus ero inimicis tuis. et affligam affligentes te. Praecedet quoque te angelus meus. et introducet te ad amorem et etheum et perezecum chananeumque et eueum et iebuseum. quos ego proteram. Non aderabis deos eorum. neque coles eos. Non facies opera eorum. sed destrues eos. et confringes statuas eorum. Seruietis quoque domino deo uero: ut benedicam panibus tuis et aquis: et auferam infirmitatem de medio tui. Non erit infecunda nec sterilis terra tua. Numerus dierum tuorum implebo. Errorum meum mittam in praecursum tuum et occidam omnem populum ad quem ingressus dieris. Luctuorum quoque inimicorum tuorum coram te terga praeterea emittens scabrones prius qui fugabunt eueum et chananeum et etheum ante quem introeas. Non eiciam eos a facie tua anonyne terra in solitudinem redigam. et crescant pro te bestiae. paulatim erpellam eos de conspectu tuo donec argearis et possideas terram. Pona autem terminos tuos a mari rubro usque ad mare palestino. et a deserto usque ad fluum. Tradam in manibus uestris habitatores terre. et eiciam eos de conspectu uestro. Non inibis cum eis fedus. nec cum dijs eorum habitent in terra tua ne forte peccare te faciant in mensi seruietis dijs eorum quo tibi certe erit in scandalum.

infra. xxxij. d
Deute. xvi. d
Ecdi. xxxv. a

infra. xxxij. s
Deu. xiiij. d

I. xxxij. s

D
Deute. viij. c

Deute. viij. a

¶ De ascensu moysi. de monte. de uoluntate et sanguine federis. de tabulis lapideis. de mora in monte quadraginta diebus et noctibus. **Capitulum. CXXIII.**

Moysi quoque dixit. Ascende ad dominum tuum et aaron: nadab et abiu. et septuaginta senes et israel. et adorabis per uel. Solus quoque moyses ascendet ad dominum. et illi non appropinquabunt. nec populus ascendet cum eo. Venit ergo moyses et narrauit plebi omnia uerba domini atque iudicia. Respondit quoque omnis populus una uoce. Omnia uerba domini que locutus est faciemus. Scripsit autem moyses uniuersos sermones domini et mane consurgens edificauit altare domino ad radices montis et duodecim titulos per duodecim tribus israel. Misit quoque iuuenes de filiis israel: et obtulerunt bo-

s. it. b
infra. co.

locusta. immolaueruntque victimas pacificas domino uirulos duodecim. Tulit itaque moyses dimidiam partem sanguinis et misit in crateras. partem autem residuam fudit super altare. Assumensque uolumen federis legit audiente populo. Qui dixerunt. Omnia que locutus est dominus faciemus et erimus obediens. Ille uero sumptum sanguinem resperxit in populum. Et ait. Hic est sanguis federis quod pepigit dominus uobiscum super cunctis sermonibus his. Ascenderunt quoque moyses et aaron: nadab et abiu et septuaginta de senioribus israel. et uiderunt deum israel. Sub pedibus eius quasi opus lapidis saphirini: et quasi celum cum serenum est. Nec non super eos qui procul recesserant de filiis israel misit manum suam. Uideruntque deum et comederunt ac biberunt. Dixit autem dominus ad moysen. Ascende ad me in montem et esto ibi. daboque tibi tabulas lapideas et legem ac mandata que scripsit doceas filios israel. Surrexerunt moyses et iosue ministri eius. ascendentes moyses in montem dei: senioribus ait. Expectate hic donec reuertamur ad uos. Habetis aaron et hur uobiscum. si quid natum fuerit questionis referetis ad eos. Cumque ascendisset moyses operuit nubes montem: et habitauit gloria domini super synai tegens illum nube sex diebus. Septimo autem die uocauit eum dominus de medio caliginis. Erat autem species gloriae domini quasi ignis ardens super verticem montis in conspectu filiorum israel. Ingressusque moyses medium nebulae: ascendit in montem. et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus.

s. co.
Debe
E
infra
et. p.
D
I. m.

¶ De primitiis firmamentis. de arca et que ad illam pertinent. de mensa et ei pertinentibus de candelabro et ei pertinentibus. **Ca. XXV.**

Locutusque est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel ut tollant mihi primitias. Ab omni bonie qui offert ultroneus accipiet eas. Nec sunt autem que accipere debetis. Aurum et argentum et es et hyacinthum et purpuram coccumque bis tinctum et byssum et pilos caprarum et pelles arietum rubricatas pellesque hyacinthinas et ligna sethim oleum ad luminaria concinnanda. aromata inuentum et thymiamata boni odoris lapides onychinos et gemas ad ornatum ephod et rationale. Facientque mihi sanctuarium et habitabo in medio eorum iuxta omnem similitudinem tabernaculi quod ostendam tibi et omnium uasorum in cultum eius. Sicque facietis illud. Arcam de lignis sethim compungite: cuius longitudo habeat duos et semis cubitos: latitudo cubitum et dimidium: altitudo cubitum similiter ac semissem: et deaurabis eam auro mundissimo intus et foris. Faciesque supra coronam auream per circumitum et quatuor circulos aureos quos pones per quatuor arce angulos. Duo circuli sunt in latere uno et

Debe. vii.
Ictu. vii.

duo in altero. Facies quoque vectes de lignis sethim et operies eos auro. Inducesque per circuitos qui sunt in arce lateribus ut portetur in eis. Qui semper erunt in circuitis nec unquam extrahentur ab eis. Ponesque in arca testificationes quas dabo tibi. Facies et propitiatorium de auro mundissimo. Duos cubitos et dimidium tenebit longitudo eius. et cubitum ac semissem latitudo. Duos quoque cherubin aureos et productiles facies ex utraque parte oraculi. Cherubynus sit in latere vno et alter in altero. Utrunque lateris propitiatorium tegant expendentibus alas et operientes oraculum: respiciantque se mutuo veriusculibus in propitiatorium quo operienda est arca in qua pones testimonium quod dabo tibi. Inde precipias et loquar ad te supra propitiatorium scilicet ac de medio duorum cherubin qui erunt supra arcam testimonii cuncta que mandabo per te filiis israel. Facies et mensam de lignis sethim habentem duos cubitos longitudinis. et in latitudine cubitum in altitudine cubitus ac semissem: et inaurabis eam auro purissimo. Faciesque illi labium aureum per circuitum. et ipsi labio coronam interrasilem altam quattuor digitis. et super illam alteram coronam aureolam. Quattuor quoque circulos aureos prepabis. et pones eos in quattuor angulis eiusdem mensae per singulos pedes. Subter coronam erunt circuli aurei ut mittant vectes per eos et possit mensa portari. Ipsos quoque vectes facies de lignis sethim. et circumdabis auro ad subuehendam mensam. Parabis et acetabula ac phialas thuribula et cyathos in quibus offerenda sunt libamina et auro purissimo. et pones super mensam panes propositionis in conspectu meo semper. Facies et candelabrum ductile de auro mundissimo bastile eius et calamos cyphos et spherulas ac lilia ex ipso procedentia. Sex calami egredientur de lateribus: tres ex vno latere: et tres ex altero. Tres cyphi quasi in nucis modum per calamos singulos spheruleque simul et lilia: et tres similiter cyphi in nucis in calamo altero. spheruleque simul et lilia. Hoc erit opus sex calamorum: qui producenti sunt de bastili. In ipso autem candelabro erunt quattuor cyphi in nucis modum spheruleque per singulos et lilia. Spherule sub duobus calamis per tria loca qui simul sex fiunt procedentes de bastili vno. Et spherule igitur et calami ex ipso erunt vniuersa ductilia et auro purissimo. Facies et lucernas septem: et pones eas super candelabrum ut luceant ex aduerso. Emunctoria quoque et vbi ea que emuncta sunt extinguantur: fiant de auro purissimo. Omne pondus candelabri cum vniuersis vasis suis habebit talentum auri purissimi. Inspice et fac exemplar quod tibi in monte monstratum est.

C L. S. De quattuor optimis tabernaculi de tabulis et vectibus et duobus velis de basibus et quattuor columnis. XX. VI. Tabernaculum vero ita facies. Decem

cortinas de bysso retorta. et hyacinto ac purpura. coccisque bis tincto. variatas ope plumario facies. Longitudo cortine vniuersa habebit vigintiocto cubitos. latitudo quattuor cubitorum erit. Vniuersa mensura fient vniuersa tentoria. Quinque cortine sibi iungentur mutuo. et alie quinque neru simili cohererunt. Anfulas hyacinthinas in lateribus ac summis partibus facies cortinarum: ut possint inuicem copulari. Quinquagenas anfulas cortina habebit in utraque parte ita insertas. ut ansa contra ansam veniat. et altera alteri possit aptari. Facies et quinquaginta circulos auresos quibus cortinarum vela iungenda sunt ut vnum tabernaculum fiat. Facies et saga cilicina vndecim: ad operiendum rectum tabernaculi. Longitudo sagi vniuersa habebit triginta cubitos et latitudo quattuor. Equa erit mensura sagorum omnium. Ex quibus quinque iunges seorsum. et sex sibi mutuo copulabis. ita ut sextum sagum in fronte tecti duplex. Facies et quinquaginta ansas in ora sagi vniuersa: ut copulari cum altero queant. et quinquaginta ansas in ora sagi alterius ut cum altero copulet. Facies et quinquaginta fibulas eneas quibus iungantur ansae: ut vnum ex omnibus operimentum fiat. Quod autem superfuerit in sagis que parantur tecto: id est vnum sagum quod amplius est. ex medietate eius operies tabernaculi posteriora: et cubitus ex vna parte pendebit: et alter ex altera qui plus est in sagorum longitudine: utrumque latitudo tabernaculi protegēs. Facies et operimentum aliud tecto de pellibus arietum rubricatis: et super hoc rursus aliud operimentum de hyacinthinis pellibus. Facies et tabulas stantes tabernaculi de lignis sethim que singule denos cubitos in longitudine habeant: et in latitudine singulos cubitos ac semissem. In lateribus tabule due incalstrature fiant quibus tabula alteri tabule connectatur. Atque in hunc modum cuncte tabule parabuntur. Quarum viginti erunt in latere meridiano quod vergit ad austrum quibus quadraginta bases argenteas fundes ut bine bases singulis tabulis per duos angulos subiiciantur. In latere quoque secundo tabernaculi quod vergit ad aquilonem: viginti tabule erunt: quadraginta habentes bases argenteas. Bine bases singulis tabulis supponentur. Ad occidentalem vero plagam tabernaculi facies sex tabulas et rursus alias duas que in angulis erigantur post tergum tabernaculi. Eruntque sibi coniuncte a deorsum usque ad sursum et vna omnes compago retinebit. Duabus quoque tabulis que in angulis ponende sunt: similis iunctura seruabitur. Et erunt simul tabule octo bases earum argenteae sedecim. duabus basibus per vnam tabulam supputatis. Facies et vectes de lignis sethim quinque ad continendas tabulas tabulas in vno latere tabernaculi. et quinque alios in altero et eiusdem numeri ad occidentalem plagam que mittentur per medias tabulas a summo

usque ad summum. Ipsas quoque tabulas deaurabis: et fundes in eis anulos aureos per quos vectes tabulata contineant quos operies laminis aureis. Et eriges tabernaculum iuxta exemplar quod tibi in monte monstratum est. Facies et velum de byacinto et purpura: coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumario et pulchra varietate contextum: quod appendes ante quattuor columnas de lignis setim que ipse quidem deaurate erunt. et habebunt capita aurea et bases argenteas. Insuperetur autem velum per circulos: intra quod pones arcam testamenti quo et sanctuarii et sanctuarii sanctuarium dividuntur. Pones et propitiatorium super arcam testamenti in sancta sanctorum: mensamque extra velum et contra mensam candelabri in latere tabernaculi meridiano. Mensa enim stabit in parte aquilonis. Facies et tentorium in introitu tabernaculi de byacinto et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumario. et quinque columnas deaurabis lignorum setim. ante quas ducetur tentorium. quarum erunt capita aurea et bases enee.

¶ C. S. De altari tabernaculi. et atrio tabernaculi. et oleo lucerne. Cap. XXVII

Facies et altare de lignis setim quod habebit quinque cubitos in longitudine et totidem in latitudine id est quadratum et tres cubitos in altitudine. Columna autem per quattuor angulos et ipse erunt. et operies illud ere. Faciesque in usus eius lebetes ad suscipiendos cineres et forcipes atque fuscinulas et ignium receptacula. Omnia vasa et ere fabricabis. Craticulamque in modum retis eneam per cuius quattuor angulos erunt quattuor anguli enei quos pones subter arcam altaris. Eruntque craticula usque ad altaris medium. Facies et vectes altaris de lignis setim duos quos operies laminis eneis. et induces per circulum. eruntque et utroque latere altaris ad portandum. Non solidum sed inane et cauum intrinsecus facies illud sicut tibi in monte monstratum est. Facies et atrium tabernaculi in cuius australi plaga contra meridiem erunt tentoria de bysso retorta. Centum cubitos unum latus tenebit in longitudine et columnas viginti cum basibus totidem eneis que capita cum celaturis suis habebunt argentea. Sicut et in latere aquilonis per longum erunt tentoria centum cubitorum columne viginti. et bases enee eiusdem numeri. et capita earum cum celaturis suis argentea. In latitudine vero atrii quod respicit ad occidentem erunt tentoria per quinquaginta cubitos. et columne decem basesque totidem. In ea quoque atrii latitudine que respicit ad orientem quinquaginta cubiti erunt. in quibus quindecim cubitorum tentoria lateri uno deputabuntur. columneque tres et bases totidem et in latere altero erunt tentoria cubitos obtrinita quindecim. columne tres et bases totidem. In introitu vero atrii fiet tentorium cubitorum viginti ex byacinto et purpura coccoque

bis tincto et bysso retorta opere plumario. Columnas habebit quattuor: cum basibus totidem. Omnes columne atrii per circumvestite erunt argenteis laminis. capitibus argenteis et basibus eneis. In longitudine occupabit atrium cubitos centum. in latitudine quinquaginta. altitudo quinque cubitorum erit. Fietque de bysso retorta et habebit bases eneas. Cuncta vasa tabernaculi in omnes usus et ceremonias taparillos eius que atrii et ere facietis. Precipe filiis israel ut auferant tibi oleum de arboribus oliuarum purissimum. piloque contusus ut ardeat lucerna semper in tabernaculo testimonii extra velum. quod oppositum est testimonio et collocabunt eam aaron et filii eius et usque mane luceat coram domino. Perpetuus erit cultus per successiones eorum coram filiis israel.

¶ C. S. De vestibus pontificalibus et sacerdotibus de consecratione et oblatione et observantia eorum. Cap. XXVIII.

Applica quoque ad te aaron fratrem tuum cum filiis suis de medio filiorum israel ut sacerdotio fungantur mihi aaron. nadab et abiu eleazar. et ythamar. faciesque vestem sanctam aaron fratri tuo in gloriam et decorem. Et loqueris cunctis sapientibus corde quos replevi spiritu prudentie ut faciant vestes aaron fratri tuo in gloriam et decorem in quibus sanctificatus ministrat mihi. Nec autem erunt vestimenta que facient. Rationale et superbumerale tunicam et lineam strictam. cidarium et baltheum. Facient fratri tuo aaron et filii eius vestimenta sancta ut sacerdotio fungantur mihi. Accipientque aurum et byacintum et purpuram. coccoque bis tinctum et byssum. Facient autem superbumerale de auro et byacinto et purpura. coccoque bis tincto et bysso retorta opere polymito. Duas oras unum cras habebit in utroque latere summitatum ut in unum redeant. Ipsa quoque textura et cuncta operis varietas erit ex auro et byacinto et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta. Sumesque duos lapides onychinos. et sculpes in eis nomina filiorum israel sex nomina in latere uno. et sex reliqua in altero iuxta ordinem natiuitatis eorum. Opere sculptoris et celatura gemmarum. sculpes eos nominibus filiorum israel. inclusos auro atque circumdatos. et pones in utroque latere superbumeralis: memoriale filii israel. Portabitque aaron nomina eorum coram domino super utrumque humerum ob recordationem. Facies et vincinos ex auro et duas catenulas auri purissimi sibi inuicem coherentes quas inferes vincinis. Rationale quoque iudicii facies opere polymito iuxta texturam superbumeralis ex auro byacinto et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta. Quadrangulum erit et duplex. mensura palmi habebit tam in longitudine quam in latitudine. ponesque in eo quattuor ordines lapidum. In primo situ erit lapis sardius et topazius et smaragdus. In secundo carbunculus et saphyrus et iaspis. In tertio

D liguribus achates et amethystis. In quarto chrysolitus onychinus et berillus. Includi auro erunt per ordines suos. Habebuntque nomina filiorum israel. Duodecim nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus singulorum per duodecim tribus. Facies in rationali catbenas si bi inuicem coherentes et auro purissimo et duos annulos aureos quos pones in utraque rationalis summitate catbenasque aureas iunges annulis qui sunt in marginibus eius, et ipsarum catbenarum extrema duobus copulabisyncinis in utroque latere superbumeralis quod rationale respicit. Facies et duos annulos aureos quos pones in summitatibus rationalis, et in oris que regione sunt superbumeralis et posteriora eius aspiciunt. necnon et alios duos annulos aureos qui ponendi sunt in utroque latere superbumeralis deorsum, quod respicit contra faciem iuncture inferioris ut aptari possit cum superbumerali, et stringatur rationale annulis suis cum annulis superbumeralis: vitra hyacinthina ut maneat iunctura fabricata et a se inuicem rationale et superbumerale nequeant separari. Portabitque aaron nomina filiorum israel in rationali iudicii super pectus suam quando ingredietur sanctuarium memoriale coram domino in eternum. Pones autem in rationali iudicii doctrinam et veritatem que erunt in pectore aaron quando ingredietur coram domino et gestabit iudicium filiorum israel in pectore suo in conspectu domini semper. Facies et tunicam superbumeralem totam hyacinthinam, in cuius medio supra erit capitulum et ora per gyrum eius textilis sicut solent fieri in extremis vestium partibus ne facile rupantur. Deorsum vero ad pedes eiusdem tunice per circuitum quasi malapunica facies et hyacintho et purpura et cocco bis tincto et byssore torta: mirtis in medio tintinnabulis ita ut tintinnabulum sit aureum et malapunicum, rursusque tintinnabulum aliud aureum et malapunicum. Et vestietur ea aaron in officio ministerii ut audiat sonitus quando ingredietur et egredietur sanctuarium in conspectu domini et non morietur. Facies et laminam de auro purissimo in qua sculpes ope celatoris sanctus domino. Ligabisque eam vitra hyacinthina et erit super thyaram imanes fronte pontificis. Portabitque aaron iniquitates eorum que obtulerunt et sanctificauerunt filii israel in cunctis muneribus et donariis suis. Erunt autem lyncei semper in fronte eius ut placatus sit ei dominus. Stringesque tunicam bysso et thyaram byssinam facies et balthem ope plumarii. Pono filijs aaron tunicas lineas pabis et balthes ac thyaras in gloria et decoro: vestiesque his omnibus aaron fratrem tuum et filios eius cum eo, et cunctorum consecras manus sanctificabisque illos ut sacerdotio fungantur mihi. Facies et femoralia linea ut operiant carnem turpitudinis sue a renibus usque ad femora et vertetur eis aaron et filij eius quando ingredientur tabernaculum testimonij vel quando appropinquant ad altare ut ministrant in sanctuario ne iniquitatis rei moriantur. Legistimum sempiternum erit aaron et semini eius post eum.

C. S. De consecratione, oblatione et obseruatione eorum.

Capitulum XXIX

Sed et hoc facies ut mihi in sacerdotio consecrentur. Tolle vitulum de armento et arietes duos immaculatos, panesque azymos et crustulam absque fermento que conspersa sint oleo, laganaque azyma oleo lita. De simila triticea cuncta facies, et posita in canistro offeres. vitulum autem et duos arietes et aaron ac filios eius applicabis ad ostium tabernaculi testimonij. Cumque laueris patrem cum filiis suis aqua vides aaron vestimentis suis id est linea et tunica et superbumerali et rationali quod constringes balthem, et pones thyaram in capite eius et laminam sanctam super thyaram et oleum unctiois fundes super caput eius, atque hoc ritu consecrabis. Filioque illius applicabis et indues tunicis lineis, cingensque balthem aaron scilicet et liberos eius, et ipones eis mitras eruntque sacerdotes mihi religione perpetua. Postquam iniunctaueris manus eorum applicabis et vitulum coram tabernaculo testimonij. Imponetque aaron et filij eius manus super caput illius, et mactabis eum in conspectu domini iuxta ostium tabernaculi testimonij: sumptusque de sanguine vituli ponens super cornua altaris digito tuo, reliquum autem sanguinem fundes iuxta basim eius. Sumes et adipem totum qui operit intestina et reticulum iecoris ac duos renes, et adipem qui super eos est et offeres incensum super altare: carnes vero vituli et corium et simum combures foris extra castra eo quod pro peccato sit. Unumque arietem sumes super cuius caput ponent aaron et filij eius manus: quem cum mactaueris: tolles de sanguine eius et fundes circa altare: ipsum autem arietem secabis in frustra lotasque intestina eius: et pedes pones super cocidas carnes: et super caput illius: et offeres totum arietem in incensum super altare. oblatio est domino odor suauissimus victimae domini. Tollesque arietem alterum super cuius caput aaron et filij eius ponent manus. Quem cum imolaueris: sumes de sanguine eius, et pones super extremum auricule dextre aaron, et filiorum eius, et super pollices manus eorum ac pedis dextri fundesque sanguinem super altare per circuitum. Cumque tuleris de sanguine qui est super altare: et de oleo unctiois asperges aaron et vestes eius: filios et vestimenta eorum. Consecratisque ipsis et vestibus tolles adipem, de ariete et cauda, et aruinam que operit vitalia ac reticulum iecoris et duos renes atque adipem qui super eos est armisque dextrum eo quod sit aries consecratus totamque panis unius crustulam conspersam oleo: laganaum de canistro azymorum quod positum est in conspectu domini: ponensque omnia super manus aaron et filiorum eius et sanctificabis eos eleuans coram domino. Suscipiesque vniuersa de manibus eorum et incendes super altare in holocaustum: odorem suauissimum sit in conspectu domini: quia oblatio eius est. Sumes quoque pectusculum de ariete quo iniunctus est aaron, sanctificabisque illud eleuatum coram domino: et sedet in partem suam. Sanctificas

B

B

Leui. i. b

Leui. iij. a

C

D

E

Ecdi. iij. b

ap. l.

bisq; & pectusculum consecratū & armū quem de arte separasti. quo initiatus est aaron & filij eius. cedentq; in partem aaron et filioꝝ eius iure perpetuo a filiis israel. quia primitiua sunt et mitia de victimis eorum pacificis q̄ offerunt domino. Vestem autem sanctā qua vteſtur aaron. habebūt filij eius post eum vt vngātur in ea: et consecrētur manus eorum. Septē diebus vretur illa qui pontifer pro eo fuerit cōstitur de filiis eius: & qui ingreditur tabernaculū testimonij vt ministrēt in sanctuario. Arietem autem consecratōis tolles: et coques carnes eius in loco sancto. quibus vescetur aaron et filij eius. Panes quoq; qui sunt in canistro. in vestibulo tabernaculi testimonij comedent vt sit placabile sacrificiū et sanctificent offerētium manus. Alienigena non vescetur ex eis: q; sancti sunt q; si remanserit de carnibus consecratis siue de panibus vsq; mane. & bures reliquias igni. Non comedent: quia sanctificata sunt. Omnia que precepti tibi facies super aaron et filijs eius. Septem diebus consecrabis manus eorum et vitulum pro peccato offeres per singulos dies. ad expiandum. Mundabisq; altare cum immolaueris expiationis hostiā & vnges illud in sanctificationem. Septem diebus expiabis altare et sanctificabis. et erit sanctus sanctorū. Omnis qui tetigerit illud sanctificabitur. Hoc ē quod facies in altari. Agnos annulos duos per singulos dies ingiterynū agnū mane et alterum vespere. decimā partē simile consperse oleo tuso quod habeat mensurā q̄r tam partem bin. et vinum ad libandū eiusdem mensure in agno vno. Alterū vero agnū offeres ad vespērā iuxta ritum matutine oblationis. iuxta ea que diximus in odorem suauitatis. Sacrificium est domino deo oblatione perpetua in generationes vestras: ad ostium tabernaculi testimonij corā dño vbi constituam vt loquar ad te. Ibiq; p̄cipiam filiis israel: et sanctificabitur altare in gloria mea. Sanctificabo et tabernaculū testimonij cū altari et aarō cū filiis suis: vt sacerdotio fungant mibi. Et habitabo in medio filioꝝ israel. eroq; eis deus. & scient quia ego dñs deus eorum: qui eduxi eos de terra egypti. vt maneret inter illos: ego dominus deus ipsorum.

¶ De altari de ppli mādato. de labio et neo de confectione vnctionis & thymiamatis.

Facies q̄ altare ad adolēdū. XXX thymiamata de lignis setibz: bñs cubitum lōgitudinis & alterū latitudinis id est. quadrāgulum et duos cubitos in altitudine. Cornua ex ipso procedent vesties q̄ illud auro purissimo tam craticulam eius q̄ parietes per circuitū et cornua. Faciesq; ei coronā aureolam per gyrum. & duos annulos aureos sub corona per singula latera vt mittant in eos vectes et altare portet. Ipsos quoq; vectes facies de lignis setim et inaurabis. Ponesq; altare & velū añ qd arcā p̄det testimonij

corā propitiatorio quo regitur testimoniū: vbi loquar tibi. et adolebit incensum super eo aaron. suauē fragrans. Mane qñ cōponet lucernas incēdet illud et qñ collocat eas ad vespērū vret thymiamata sempiternum corā dño in gñationes vestras. Nō offeretis super eo thymiamata compositionis alteri: nec oblationē et victimā. nec libabitis. Et deprecabitur aarō super cornua eius semel per annum in sanguine qd oblatū est p peccato. et placabit sup eo in gñationibus vestris. Sanctum sanctorum erit domino. Locutusq; est dñs ad moysen: dicens. Quā tuleris summā filioꝝ israel iuxta numerū. dabunt singuli p̄ciū pro animabus suis dño. & nō erit plaga in eis cum fuerint recēsitī. Hoc aut dabit omnis qui transit ad nomen dimidiū sicti iuxta mensuram templi. Siclus viginti obolos habz. Media pars sicti offeretur dño. Qui habetur in numero a viginti annis et supra dabit p̄ciū. Diues non addet ad medium sicti: et paup nihil minuet. Susceptaq; pecuniā q̄ collata est a filiis israel trades in vsus tabernaculi testimonij. vt sit monimētū eoz coram dño. & p̄pitiatur animabus eorum. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Facies et labiū eneu cuius basi sua ad lauandū. ponesq; illud inter tabernaculū testimonij et altare. Et missa aqua lauabūt in ea aaron et filij eius manus suas ac pedes: qñ ingressuri sunt tabernaculum testimonij et quando accessuri sunt ad altare vt offerāt i eo. thymiamata dño: ne forte moriantur. Legitimus sempiternum erit ipsi et semini eius p successiones. Locutusq; est dñs ad moysen: dicens. Sume tibi aromata prime mirrbe et electe q̄ngētos siclos et cinamomi mediū: id est. ducentos quinquaginta siclos calami filr: ducētos quāginta siclos casie aut quingētos siclos in pondere sanctuarij: oleū de oliuetis mensurā bin. Faciesq; vnctionis oleum sanctū. vnguētū cōpositū ope vnguētarij. & vnges ex eo tabernaculū testimonij et arcā testamēti. mēsamq; cū vasis suis: candelabrū et vtēfalia eius altaria thymiamatis et holocausti. et vniuersas suppellectiles q̄ ad cultū eoz p̄tinet. sanctificabisq; oia: & erunt sancta sanctorū. Qui tetigerit ea sanctificabitur. Aaron et filios eius vnges. sanctificabisq; eos vt sacerdotio fungant mibi. Filij q; isrl dices. Hoc oleū vnctionis sc̄m erit mibi in gñatōes vestras. Caro boīs nō vnges ex eo et iuxta cōpositionē eius nō facietis aliud: q; sanctificatū est: & sc̄m erit vobis. Nō q̄cūq; tale cōposuerit et dederit ex eo alieno exterminabit de pplo suo. Dixitq; dñs ad moysen. Sume tibi aromata. stactē et onychā. galbanē boni odoris: et thus lucidissimum. equalis ponderis erūt oia. Faciesq; thymiamata cōpositū ope vnguētarij mixturā diligēnt et purū & sanctificatōe dignissimū. Cūq; in tenuissimū puluerē vniuersa cōtuderis: pones ex eo corā tabernaculo testimonij. in quo loco apparebo tibi. Sanctum sanctorum erit vobis thymiamata. Talem com

Nu. 1. a
 Gen. 1. 1
 Nu. 1. 1. 8
 Ezec. 1. 1
 infra. 1. 1
 Bene. 1. 1
 s. 1. 1. 1
 1. 1. 1. 1
 Act. 1. 1

positionem non facietis in usus vestros. quia sanctū est dño. Homo q̄cuq; fecerit simile vt odore illius persruatur: peribit de pplis suis.

¶ De enocatione Beseleel magistri tabernaculi. et ooliab socij eius obseruantia sabbati dantur tabernacule. **¶** Cap. XXXI

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Ecce vocavi et nomine beseleel filij buri filij bur de tribu iuda. et impleui eum spiritu dei: sapientia et intelligētia et scientia in omni ope ad excogitandus q̄s quid fabre fieri potest ex auro et argento et ere marmore et gemis et diuersitate lignorū. dedi q; ei socius ooliab filium achisamech de tribu dan. Et in corde hois eruditi posui sapientiam vt faciant cūcta q̄ p̄cepi tibi. tabernaculum felderis et arcā testimonij. et pp̄tatorij qd̄ super eam est: et cūcta vasa tabernaculi mensamq; et vasa eius candelabrum purissimū cū vasib; suis. et altaria thymiamatis et holocausti et omnia vasa eoz. labiū cū basi sua. vestes sanctas i ministerio aaron sacerdoti et filij eius vt fungantur officio suo in sacris. oleum vnctionis et thymia ma aromatū in sanctuario. Omnia q̄ p̄cepi tibi facient. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israel. et dices ad eos. Videte vt sabbatū meū custodiatis. q; signū est inter me et vos in generationibus vestris vt sciatis q̄a ego dñs qui sanctifico vos. Custodite sabbatū meū. Sanctū est em̄ vobis. Qui p̄liuerit illud morte moriat. Qui fecerit in eo opus peribit a nima illius de medio ppli sui. Sed diebus facietis opus. in die septimo sabbatū ē requies sancta dño. Omnis qui fecerit opus in hac die morietur. Custodiant filij israel sabbatū: et celebrent illud in generationibus suis. Pactū est sempiternū inter me et filios israel signumq; perpetuū. Sed em̄ diebus fecit dñs celū et terram. et in septimo ab omni opere cessauit. Deditq; dñs moysi cōpletis huiusmodi sermonibus in mōte synai duas tabulas testimonij lapideas scriptas digito dei.

¶ De adoratione vituli et ira dei. de fractione tabularū. de cōtritione et occisione. **¶** Cap. XXXII

Uidens autē pplus q̄ moram faceret moyses descendit de monte. cōgregatus aduersus aaron dixit. Surge fac nobis deos qui nos p̄cedant. Moysi em̄ hūc viro qui nos eduxit de terra egypti ignoramus qd̄ acciderit. Dixitq; ad eos aaron. Tollite in aures aureas de vrorum filiorumq; et filiarū vestrarum auribus et afferte ad me. Fecit pplis q̄ iusserat deserēs iures ad aarō. Quas cū ille accepisset. formauit ope fusorio et fecit ex eis vitulū cōflatilē. Dixerūtq;. Hi sunt dii tui israel q̄ te eduxerūt de terra egypti. Ad cū vidisset aaron edificauit altare corā eo: et p̄conis voce clamauit dicens. Cras solēntas dñi est. Surgentesq; mane obtulerūt holocausta

et hostias pacificas. et sedit pplis manducare et bibere. et surrexerūt ludere. Locutus est autē dñs ad moysen dicens. Uade et descende: peccauit pplus tuus quē eduxisti de terra egypti: recesserunt cito de via quā ostendisti eis. Feceruntq; sibi vitulū cōflatilem et adorauerūt atq; imolantes ei hostias dixerunt. Isti sunt dii tui israel: qui te eduxerūt de terra egypti. Rursumq; ait dñs ad moysen. Eerno q̄ pplus iste dure cervicis sit. Dimitte me vt irascat furor meus cōtra eos et deleam eos faciāq; te in gētem magnam. Moyses autē orabat dñm deus suū dicens. Cur dñe irascatur furor tuus cōtra populum tuū quē eduxisti de terra egypti in fortitudine magna et in manu robusta? Ne queso dicant egyptij callide eduxit eos vt interficeret in montibus et deleret e terra. quiescat ira tua et esto placabilis sup nequitias populi tui. Recordare abraam et isaac et israel seruoꝝ tuorū: q̄ bus iurasti per te metip̄m dicens. Multiplicabo semen vestrū sicut stellas celi et vnīuersam terram hanc de qua locutus sum dabo semini vestro et possidebitis eas semp. Placatusq; est dñs ne faceret malū qd̄ locutus fuerat aduersus pplm suū. Et reuersus est moyses de monte portās duas tabulas testimonij i manu sua scriptas ex vtraq; pte et factas ope dñi. Scriptura q̄ dei erat sculpta in tabulis. Audies autem ioseph tumultū populi vociferantis. dixit ad moysen. Ululatus pugne audis i castris. Qui r̄dit. Non est clamor adhortantiū ad pugnas neq; vociferatio cōpellentiū ad fugam. sed vocem cantantiū ego audio. Cūq; appropinquasset ad castra vidit vitulū et choros: iratusq; valde p̄iecit de manu tabulas et cōfregit eas ad radicem montis. Arripiensq; vitulū quē fecerat cōbussit et cōstrinxit vsq; ad puluerē quē sparsit i aquam. et dedit ex eo potū filijs israel. Dixitq; ad aaron. Quid tibi fecit hic populus vt induceres super eum pctm̄ maximū? Qui ille r̄dit. Ne indignes dominus meus. Tu em̄ nosti populum istū q̄ p̄nus sit ad malum. Dixerūt mibi. Fac nobis deos qui nos p̄cedant. Huic enī moysi qui nos eduxit de terra egypti. nescim⁹ quid acciderit. Quibus ego dixi. Quis vestrus habet aurum? Tulerunt et dederunt mibi et p̄fecit illud in ignē. egressusq; est hic vitulus. Videns ergo moyses populum q̄ esset nudatus. spoliauerat enim eum aaron p̄pter ignominiam sordis et inter hostes nudus constituerat et stans in porta castrorū ait. Si quis est dñi iugatur mibi. Congregatiq; sunt ad eus omnes filij leui. Quib; ait. Hec dicit dñs deus israel. Ponat vir gladium super fenuꝝ suum. Ite et redite de porta vsq; ad portam per medius castrorum. et occidat vnusquisq; fratrem suum et amicum et primū suū. Feceruntq; filij leui iuxta sermonē moysi: ceciderūtq; in die illa quasi viginti tria milia hoim. Et ait moyses. Cōsecrastis manus v̄as hodie dño. vnusquisq; in fratre suo et i fratre suo: vt des vobis b̄dictio. Facto autē

i. Cor. xi. b

Deute. ix. b

ij. Kg. cā. g

Numer. xiiij. c

D

E

5. co.

F

Nume. xvi. a

B

H
[. . . . .]

B

E

[. . . . .]

D

Gene. i. d

[. . . . .]

[. . . . .]

A

Actu. vij. c

B

tem altero die locutus est moyses ad populum: Peccastis peccatum maximum. Ascendā ad dñm. si quo modo quero eū deprecari. p scelere vestro. Reuersusq; ad dñm ait. Obsecro peccauit populus iste peccatū maximum: feceruntq; sibi deos aureos. Aut dimitte eis hanc notā: aut si nō facis dele me de libro tuo quem scripsisti. Cui respondit dñs. Qui peccauerit mihi delebo eum de libro meo. Tu autē vade et duc populū istum quo locutus sum tibi. Angelus me⁹ pcedet te. Ego autē in die vltiōis visitabo et hoc peccatū eorum: Percussit autē dñs populum p reatu vituli: quem fecerat aaron.

CL. S. Populus ornatum ponit tabernaculū extra castra terendit. dñs in columna loquitur moysi: faciē dñi petit videre. **Ca. XXXIII**

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Vade ascende de loco isto: tu et populus tuus quem eduxisti de terra egypti in terrā quā iurauī abraā isaac et iacob: dicens. Semini tuo dabo eā. et mittā pcursores tuos angelū vt efficiam chananeū et amorreū et etheum et pberzeum et eueū et iebuseum. et in tres in terrā fluentem lacte et melle. Non enim ascendam tecum. q; populus dure cervicis est. ne forte disperdam te in via. Audiensq; populus sermōnem hunc pessimus iurit et nullus ex more indutus est cultu suo. Dixitq; dñs ad moysen. Loquere filiis israel. Populus dure cervicis es. semel ascendam in medio tuo et delebo te. Nunc deponere ornatū tuū vt sciam quid faciam tibi. Deposuerunt ergo filii israel ornatum suū a monte oreb. Moyses quoq; tollēs tabernaculum tetendit extra castra. pcul vocauitq; nomen eius tabernaculum federis. Et omnis populus qui habebat aliquā questionē: egrediebatur ad tabernaculū federis extra castra. Cūq; egredieretur moyses ad tabernaculum surgebat vniuersa plebs. et stabat vnusquisq; in ostio papilionis suū: respiciebantq; tergū moysi donec ingrederetur tentoriū. Ingresso autē illo tabernaculū federis: descendebat columna nubis et stabat ad ostiū. loquebaturq; dominus cū moyse cernētibus vniuersis q; columna nubis stare ad ostiū tabernaculi. Stabantq; et ipsi et adorabant per fores tabernaculorum suorum. Loquebatur autē dñs ad moysen facie ad faciem sicut solet loqui homo ad amicum suum. Cūq; ille reuerteretur in castra: minister eius ioseph filius Nun puer nō recedebat de tabernaculo. Dixit autē moyses ad dñm. Precipis vt educam populum istum et nō indicas mihi quem missurus sis mecum. psertim cū dixeris noui te ex nomine. et inuenisti gratiam corā me. Si ergo inueni gratiā in cōspectu tuo ostende mihi faciem tuam vt sciam te et inueniam gratiā ante oculos tuos. Respice populū tuū gentē hanc. Dixitq; dñs. Facies mea pcedet te. et requiem dabo tibi. Et ait moyses. Si nō tu ipse pcedas ne educas nos de loco isto. In quo enim scire poterimus ego et populus tu⁹ inuenisse nos grām in

cōspectu tuo nisi ambulaueris nobiscum vt glorificemur ab oibus pplis q; habitant sup terrā. Dixit autē dñs ad moysen. Et verbum istud quod locutus es faciā. Inuenisti enim grām corā me. et te ipsum noui ex nomine. Qui ait. ostende mihi gloriam tuā. Rñdit. Ego ostendam omne bonum tibi. et vocabor in nomine dñi corā te. et misererebo: cui voluerō: et clemens ero in quibus mihi placuerit. Rñsumq; ait. Non poteris videre faciē meā. Non ei videbit me homo et viuet. Et iterū. Ecce inquit est locus apud me et stabis supra petrā. Cūq; transibit gloria mea posnam te in foramine petre. et protegam dextera mea donec transeam. Tollāq; manū meam. et videbis posteriora mea: faciē autē meā videre non poteris.

CL. S. De renouatione tabularū dñs coram moyse transit de nō habenda societate gentiū. Repetitio de p̄mogenitis redimendis. de sabato. de tribus tēporibus anni. de fermēto. de victimis. de bedo non coquendo. aquam nō bibit. descendit de monte conutus velat facies.

Ca. XXXIII
Ait tibi duas tabulas lapideas iutar priorum et scribam super eas verba quae habuerunt tabule quas fregisti. Esto paratus mane vt ascendas statim in montē synai stabisq; mecum sup verticē montis. Nullus ascendat tecū nec videat quāspiam p totū montem. boues q; et oues nō pascant ecōtra. Erat ergo duas tabulas lapideas quales antea fuerant et de nocte cōsurgēs ascendit in montē synai sicut preceperat ei dñs portās secū tabulas. Cūq; descendisset dñs p nubē stetit moyses cū eo inuocans nomē dñi. Quo transeūte corā eo: ait. Dñator dñe deus. misericors et clemens patiens et multe miserationis ac verax. qui custodis mias in milia. q; aufers iniquitatē et scelera atq; peccatā. nullusq; apud te p se innocēs ē. q; reddis iniquitatē patrū filiis ac nepotib⁹ in tertiam et quartā pgeniē. Festinusq; moyses curuatus est p̄nus in terrā: et adorans ait. Si inueni grām in cōspectu tuo dñe: obsecro vt gradiaris nobiscū. populus enim dure cervicis est vt auferas iniquitates n̄ras atq; peccatā nosq; possideas. Rñdit dñs. Ego inibo pactū videntib⁹ cum ceteris: signa faciam q; nunq; visa sunt sup terrā: nec in vllis gentibus vt cernat populus iste in cuius es medio: opus dñi terribile quod factur⁹ suz. Obserua cūcta q; bodie mandauī tibi. Ego ipse efficiā añ faciē tuā amorreū et chananeū et etheum pberzeū q; et eueū et iebuseū. Cave ne vnq; cū habitatorib⁹ terre illi⁹ iūgas amicitias q; sint tibi in ruinā. sed et aras eorū destrue. p̄fringe statuas. et idola succide. Noli adorare deum alienū. Dñs zelotes nomē eius: de⁹ est emulatus. Ne in eas pactū cū boibus illarū regionū: ne cum fornicati fuerint cum dñis suis et adorerint simulacra eorū: vocet te quispiā vt comedas de imolatis. Nec vxorē de filiabus eorum accipies filiis tuis: ne postq; ipse fuerint forni

5. r. c.

B

E

Roma. r. i. a. ucc. r. i. d.

Ecc. r. r. d.

Deute. r. i. b.

Deute. r. i.

i. r. i. d.

Heb. r. i. L. o. r. i. i.

Deute. r. i.

i. r. i. r. e. r. a.

cate: fornicari faciant et filios tuos in deos suos. Deos consiliales non facies tibi. Solennitatem azimorum custodies. Septem diebus vesceris azimis sicut precepi tibi in tempore messis novorum. Mense enim verni temporis egressus es de egypto. Omne quod aperit vulva generi masculini meum erit. De cunctis animabus tam de bobus quam de omnibus meum erit. Primogenitum asini redimes one. Si autem nec precium pro eo dederis occidetur. Primogenitum filiorum tuorum redimes: nec apparebis in conspectu meo vacuus. Sex diebus operaberis: die septimo cessabis a rare et metere. Solennitatem hebdomadarum facies tibi in primitiis frugum messis tue triticee et solennitatem quam redeunte anni tempore cuncta condunt. Tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum in conspectu omnipotentis domini dei israel. Cum enim tulero gentes a facie tua et dilata vero terminos tuos: nullus insidiabitur terre tue ascendente te et apparete in conspectu domini dei tui ter in anno. Non immolabis super fermento sanguinem hostie mee: neque residet mane de victimis solennitatis phase. Primitias frugum terre tue offeres in domo domini dei tui. Non coques bedum in lacte matris sue. Dicitque dominus ad moysen. Scribe tibi verba hec quibus et tecum et cum israel pepigi fedus. Fuit ergo ibi cum domino moyses quadraginta dies et quadraginta noctes: panem non comedit et aquam non bibit. et scripsit in tabulis verba federis decem. Cumque descenderet moyses de monte synai. tenebat duas tabulas lapideas testimonij et ignorabat quod cornuta esset facies sua et consortio simonis domini. Videntes autem aaron et filij israel cornutam moysi faciem timuerunt prope accedere. Vocatusque ab eo reuersi sunt tam aaron quam principes synagoge. Et postquam locutus est ad eos venerunt ad eum etiam omnes filij israel. Quibus precepit cuncta que audierat a domino in monte synai. Impletisque simonibus posuit velamen super faciem suam. Qui ingressus ad dominum et loquens cum eo aufererat donec exiret. et tunc loquebatur ad filios israel omnia que sibi fuerant impata. Qui videbant faciem egredientis moysi esse cornutam sed operiebat ille rursus faciem suam: si quando loquebatur ad eos.

C. S. Moyses mandat sabbatum custodire: petit primitias et donaria: interrogat quis sapiens operari. Populus offert que petita sunt moyses ait. Ecce vocavit dominus Beseleel. XXXV.

Aditur congregata omni turba filiorum israel: dicit ad eos. Hec sunt que iussit dominus fieri. Sex diebus facietis opus. Septimus dies erit vobis sanctus. sabbatum et requies domini. Qui fecerit opus in eo occidetur. Non succendetis ignem in omnibus habitaculis vestris per diem sabbati. Et ait moyses ad omnem cateruam filiorum israel. Iste est homo quem precepit dominus dicens. Separate a pud vos primitias domino. Omnis voluntarius et prono animo offerat eas domino. Aurum et argentum et es byacinctum et purpuram coc-

cumque bis tinctum et byssum. pilos caprarum pellesque arietum rubricatas et byacintinas ligna sethim et oleum ad luminaria concinnanda. et ut conficiatur unguentum et thymiana suauissimum. lapides onychinos et gemmas ad ornatum superbumeralis et rationalis. Quisquis vestrum sapiens est. veniat et faciat dominus quod imperavit tabernaculum. scilicet et tectum eius atque operimentum annulus et tabulata cum vectibus parillos et bases arcam et vectes. pyriatorum et velum quod ante illud. appendicem mensam cum vectibus et vasis et propositiois panibus. candelabrum ad luminaria sustentanda. vasa illius et lucernas et oleum ad nutrimenta ignium. altare thymiamatis et vectes et oleum unctiois et thymiana ex aromatibus: tentorium ad ostium tabernaculi. altare holocausti et craticulam eius eneam cum vectibus et vasis suis. labrum et bases eius. corinas atrij cum columnis et basibus. tentorium in foribus vestibuli parillos tabernaculi atrij cum funiculis suis: vestimenta quorum usus est in ministerio sanctuarij. vestes aaron pontificis ac filiorum eius ut sacerdotio fungantur mihi. Egressa quoque omnis multitudo filiorum israel de conspectu moysi: obtulerunt mente promptissima atque deuota primitias domino ad faciendum opus tabernaculi testimonij. Quicquid ad cultum et ad vestes sanctas necessarium erat. viri cum mulieribus prebuerunt: armillas et inanes annulos et dertralia. Omne vas aureum in donaria domini separatim est. Si quis habebat aurum byacintinum et purpuram: coccumque bis tinctum: byssum et pilos caprarum. pelles arietum rubricatas et byacintinas. argenti et auri erisque metalla obtulerunt domino lignaque sethim in varios usus. Sed et mulieres docte que venerant dederunt byacintinum purpuram ac vermiculum ac byssum et pilos caprarum sponte propria cuncta tribuentes. Principes vero obtulerunt lapides onychinos et gemmas ad superbumerale et rationale. aromataque et oleum ad luminaria concinnanda et ad preparandum unguentum ac thymiana odoris suauissimi componendum. Omnes viri et mulieres mente deuota obtulerunt donaria ut fierent opera que iusserat dominus per manum moysi. Cuncti filij israel voluntaria domino dedicauerunt. Dicitque moyses ad filios israel. Ecce vocavit dominus et nomine beseleel filium buri. filij bur de tribu iuda: impleuitque eum spiritu dei sapientia et intelligentia et scientia et omni doctrina ad excogitandum et faciendum opus in auro et argento et ere et ferro: sculpendisque lapidibus et opere carpentario. Quicquid fabre ad inueniri potest: dedit in corde eius. Doliab quoque filium achisamech de tribu dan ambos erudit sapientia ut faciant opera abietarij polymitarij ac plumarij de byacintino et purpura coccumque bis tincto et byssum. et texant omnia ac noua queque reperiant.

C. S. Plus offert populus quam sit necesse. Sit

opus tabernaculi scilicet decem cortine et quinquaginta anse et quinquaginta sage quinquaginta fibule sunt operimenta tabernaculi. Tabule bases vectes circulos et velum et tentorium et columnas quinque. **Cap. XXXVI.**

Fecit ergo beeleel et ooliab et omnis vir sapiens quibus dedit dominus sapientiam et intellectum ut scirent fabricare operari quod in usu sanctuarii necessaria sunt: et que precepit dominus. Quos vocasset eos moyses et omnem eruditum virum cui dederat dominus sapientiam. et qui sponte sua obtulerant se ad faciendum opus tradidit eis omnia donaria filiorum israel. Qui cum instarent operi quotidie: mane vota populus offerebat. Unde artifices venire compulsi dixerunt moysi: Plus offert populus quam necessarium est. Iussit ergo moyses preconis voce cantari. Nec vir nec mulier quicquam offerat ultra in opere sanctuarii. Sic cessatum est a muneribus offerendis: eo quod oblata sufficerent et superabundarent. Feceruntque omnes corde sapientes ad explendum opus tabernaculi. cortinas decem. de bysso retorta et hyacintho et purpura. coccoque bis tincto. opere variario et arte polymita. quarum una habebat in longitudine vigintiocto cubitos. et in latitudine quattuor. Una mensura erat omnium cortinarum. Edumritque cortinas quinque alteram alteri et alias quinque sibi invicem copulavit. Fecit et ansas hyacinthinas in ora cortine unius et utroque latere. et in ora cortine alterius similiter ut contra se invicem venirent anse et mutuo iungerentur. Unde et quinquaginta fudit circulos aureos qui morderent cortinarum ansas et fieret unus tabernaculus. Fecit et saga undecim de pilis caprarum ad operiendum tectum tabernaculi. Unus sagum in longitudine habebat cubitos triginta et in latitudine cubitos quattuor. Unius mensure erant omnia saga. Quorum quinque iunxit seorsum et sex alia separatim. Fecitque ansas quinquaginta in ora sagi unius. et quinquaginta in ora sagi alterius. ut sibi invicem iungerentur. et fibulas eneas quinquaginta quibus neceretur tectum ut unum pallium ex omnibus sagis fieret. Fecit et opertorium tabernaculi de pellibus arietum rubricatis: aliudque desuper velamen de pellibus hyacinthinis. Fecit et tabulas tabernaculi de lignis sethim stantes. Decem cubitorum erat longitudo tabule unius et unum ac semis cubitum latitudo retinebat. Bine incastrature erant per singulas tabulas ut altera alteri iungeretur. Sic fecit in omnibus tabernaculi tabulis. Ex quibus viginti ad plagam meridiana erant contra austrum cum quadraginta basibus argenteis. Due bases sub una tabula ponebantur et utraque parte angulorum ubi incastrature laterum in angulis terminantur. Ad plagas quoque tabernaculi que respicit ad aquilonem fecit viginti tabulas cum quadraginta basibus argenteis duas bases per sin-

gulas tabulas. Contra occidentem vero. id est ad eam partem tabernaculi que mare respicit fecit sex tabulas et duas alias per singulos angulos tabernaculi retro que iuncte erant a deorsum usque sursum. et in unam compage pariter ferebantur. Ita fecit et utraque parte per angulos ut octo essent simul tabule. et haberent bases argenteas sedecim. binas scilicet bases sub singulis tabulis. Fecit et vectes de lignis sethim quinque ad continendas tabulas unius lateris tabernaculi. et quinque alios ad alterius lateris copandas tabulas et extra hos quinque alios vectes ad occidentalem plagam tabernaculi contra mare. Fecit quoque vectem alium qui per medias tabulas ab angulo usque ad angulum penetraret. Ipsa autem tabulata deauravit fisis basibus earum argenteis. et circulos eorum fecit aureos per quos vectes induci possent quos et ipsos laminis aureis operuit. Fecit et velum de hyacintho et purpura. vermiculo ac bysso retorta opere polymitarario. varium atque distinctum et quattuor columnas de lignis sethim quas cum capitibus deauravit. fisis basibus earum argenteis. Fecit et tentorium in introitu tabernaculi et hyacintho purpura vermiculo byssoque retorta opere plumarii et columnas quinque cum capitibus suis quas operuit auro basesque earum fudit eneas quas et operuit auro.

Cap. XXXVII. Fecit et vectes eius et propitiatorium cherubin mensa cum circulis: candelabrum cum emunctoriis. altare thymiamatis: oleum sanctificationis et thymiamata.

Fecit autem beeleel et arca de lignis sethim habentem duos et semis cubitos in longitudine et cubitum ac semis in latitudine. altitudo quoque unius cubiti fuit et dimidii: vestivitque eam auro purissimo intus et foris. Et fecit illi coronam auream per gyrum conflans quattuor annulos aureos per quattuor angulos eius. duos annulos in latere uno et duos in altero. Vectes quoque fecit de lignis sethim quos vestivit auro et quos misit in annulos qui erant in lateribus arce ad portandum eam. Fecit et propitiatorium id est oraculum de auro mundissimo duorum cubitorum et dimidii in longitudine et cubiti ac semis in latitudine. Duos etiam cherubi ex auro ductili quos posuit ex utraque parte propitiatorii. cherub unum in summitate unius partis. et cherub alterum in summitate partis alterius. Duos cherubi in singulis summitatibus propitiatorii extendentes alas et tegentes propitiatorium seque mutuo et illud respicientes. Fecit et mensam de lignis sethim in longitudine duorum cubitorum et in latitudine unius cubiti quod habebat in altitudine cubitum ac semis. Circum deditque eam auro mundissimo et fecit illi labium aureum per gyrum. ipsique labio coronam auream in terra silem quattuor digitorum. et super eadem alteram coronam auream. Fudit et quattuor circulos aureos quos posuit in quattuor angulis per singulos pedes mensam. misitque in eos vectes ut possit mensa portari. ipsos quoque vectes fecit

L de lignis sethim et circumdedit eos auro. Et vasa ad diversos usus mensae acetabula, phialas et cyathos et thuribula ex auro puro in quibus offerenda sunt libamina. Fecit et candelabrum ductile de auro mundissimo. De cuius vecte, calami, cippi, spheruleque ac lilia precedebant sex in utroque latere. Tres calami ex parte vna et tres ex altera. Tres cippi in nucis modum per calamos singulos, spheruleque simul et lilia et tres cippi in star nucis in calamo altero, spheruleque simul et lilia. Equum erat opus sex calamorum quod precedebat de stipite candelabri. In ipso autem vecte erant quattuor cippi in nucis modum. Spheruleque per singulos et lilia et spherule sub duobus calamis pro loca tria qui simul sex fiunt calami precedentes de vecte vno. Et spherule igitur et calami ex ipso erant, vniuersa ductilia ex auro purissimo. Fecit et lucernas septem cum emuctoribus suis, et vasa vbi ea que emuncta sunt extinguantur de auro purissimo. Talentum auri appendebat candelabrum cum omnibus vasis suis. Fecit et altare thymiamatis de lignis sethim per quadratum singulos habens cubitos, et in altitudine duos, e cuius angulis precedebat cornua, vestiuitque illud auro purissimo cum craticula ac parietibus et cornibus. Fecitque ei coronam aureolam per gyrum, et duos anulos aureos sub corona per singula latera ut mittantur in eos vectes et possit altare portari. Ipsos autem vectes fecit de lignis sethim et operuit laminis aureis. Composuit et oleum ad sanctificationis unguentum et thymiamata de aromatibus mundissimis opere pigmentarii. **C. L. S.** Sit altare holocaustum cum pertinentiis, labium eneum, atrium cum pertinentiis.

Capitulum. XXVIII

A **H**ecit ei altare holocausti de lignis sethim quinque cubitorum per quadratum et trium in altitudine, cuius cornua de angulis precedebat operuitque illud laminis eneis. Et in usus eius parauit ex ere vasa diuersa, lebetes, forcipes, fuscinulas, vncinos et ignium receptacula. Craticulaque eius in modum retis fecit eneam et subter eas in altaris medio arulam fuscis quattuor annulis per totidem retiaculi summitates ad imittendos vectes ad portandum. Duos et ipsos fecit de lignis sethim, et operuit laminis eneis, iduritusque in circulos que in lateribus altaris eminebant. Ipsus autem altare non erat solidum sed canum ex tabulatis et intus vacuum. Fecit et labrum eneum cum basi sua de speculis mulierum que excubabant in ostio tabernaculi. Fecit et atrium in cuius australi plaga erat tentoria de bysso retorta cubitorum centum colonne eneae viginti cum basibus suis capita columnarum et tota operis celatura argentea. Eque ad septentrionalem plagam tentoria colune basisque et capita columnarum eiusdem mensurae et operis ac metalli erant. In ea vero plaga que ad occidentes respicit fuerunt tentoria cubitorum quinquaginta, colune decem cum basibus suis eneae et capita columnarum

et tota operis celatura argentea. Porro contra orientem quinquaginta cubitorum parauit tentoria e quibus quindecim cubitos columnarum trium cum basibus suis vnum tenebat latus et in parte altera, quia inter utraque introitum tabernaculi fecit, quindecim eque cubitorum erant tentoria, coluneque tres et bases totidem. Luctra atrii tentoria bysso retorta texerat. Bases columnarum fuere eneae, capita autem earum cum cunctis celaturis suis argentea, sed ipsas columnas atrii vestiuit argento. Et in introitu eius opere plumario fecit tentorium et byacintho, purpura vermiculo ac bysso retorta quod habebat viginti cubitos in longitudine, altitudo vero quinque cubitorum erat iuxta mensuram quam cuncta atrii tentoria habebant. Colonne autem in ingressu fuere quattuor cum basibus eneis capitisque earum et celature argenteae. Parillos quoque tabernaculi et atrii per gyrum fecit eneos. Hec sunt instrumenta tabernaculi testimonii: que enumerata sunt iuxta preceptum moysi in ceremoniis leuitarum per manum ythamar filii aaron sacerdotis que beseleel filius buri filii hur de tribu iuda, domino per moysen iubente compleuerat, iuncto sibi socio ooliab filio abchisameth de tribu dan: quod et ipse artifex lignorum egregius fuit, et polymitaris atque plumarius et byacintho, purpura vermiculo et bysso. De aurum quod expensum est in opere sanctuarii, et quod oblatum est in donariis, viginti et noue talentorum fuit, et septingentorum triginta siclorum ad mensuram sanctuarii. Oblatum est autem ab his que transierunt ad numerum a viginti annis et supra, de sexcentis tribus milibus et quingentis quinquaginta armatorum. Fuerunt preterea centum talenta argenti, e quibus platee sunt bases sanctuarii, et introitus vbi velum pendet. Centum bases facte sunt de talentis centum singulis talentis per bases singulas supputatis. De mille autem septingentis et septuagintaque siclis fecit capita columnarum quas et ipsas vestiuit argento. Eris quoque oblata sunt talenta septuaginta duo milia et quadringenti supra sicut et quibus fuisse sunt bases in introitu tabernaculi testimonii, et altare eneum cum craticula sua, omniaque vasa que ad usum eius pertinent, et bases atrii tam in circuitu quam in ingressu eius, et parilli tabernaculi atque atrii per gyrum.

C. L. S. Fuit ornamenta pontificalia et sacerdotalia, perficitur opus obtulerunt que facta sunt, quibus oblati moyses benedixit eis. **Ca. XXXIX**

De byacintho vero et purpurea, vermiculo ac bysso fecit vestes quibus indueretur aaron quando ministrabat in sanctis sicut precepit dominus moysi, fecit igitur superhumeralis de auro byacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta, opere polymitaris. Inciditque bracteas aureas et extenuauit in fila ut possent torqueri cum priorum colorum subtegmine, duasque auroras sibi iuncte copulatas in utroque latere summatarum: et baltbeus

et eisdem coloribus. sicut preceperat dominus moysi. Parauit et duos lapides onychinos astrictos et inclusos auro et sculptos arte gemaria nominibus filiorum israel. Ser nomina in lapide vno. et ser in altero. iuxta ordinem natiuitatis eorum. Posuitque eos in lateribus superbumeralis in monimentum filiorum israel sicut preceperat dominus moysi. Fecit et rationale opere polymito iuxta opus superbumeralis. ex auro. byacinto. purpura. coccoque bis tincto et bysso retorta. quadrangulum duplex mensure palmi. et posuit in eo gemarum ordines quattuor. In primo versu erat sardius. topasius. smaragdus. In secundo carbunculus. saphirus. iaspis. In tertio liguriachates. et ametistus. In quarto chrysolit. onychinus et berillus circumdati et inclusi auro per ordines suos. Ipsique lapides duodecim sculpti erant nominibus duodecim tribuum israel singuli per nomina singulorum. Fecerunt in rationali et catenulas sibi inuicem coherentes de auro purissimo: et duos vincinos totidemque anulos aureos. Porro anulos posuerunt in utroque latere ronalis. ex quibus pederet due catene auree quas inseruerunt vincinis qui in superbumeralibus eminebant. Nec et ante et retro ita conueniebant sibi. ut superbumerale et ronale mutuo necerent. stricta ad balteum et anulis forti copulata quos iungebat virga byacintina ne lata fluerent et a se inuicem mouerent sicut precepit dominus moysi. Feceruntque et tunicam superbumeralis totam byacintinam et capitulum in superiori parte contra medium oraculum per gyrum capituli textile: deorsum autem ad pedes malapunica et byacinto purpura. umiculo ac bysso retorta. et tintinnabula de auro purissimo. que posuerunt in malograna in extrema parte tunice per gyrum. tintinnabulum autem aureum et malapunicum. quibus ornat incedebat pontifex quando ministerio iungebat. sicut precepit dominus moysi. Fecerunt et tunicas byssinas opere textili aaron et filii eius. et mitras cum cornu suis ex bysso. feminalia quoque linea byssina. circumgula pro de bysso retorta. byacinto. purpura ac vermiculo distinctum arte plumaria sicut preceperat dominus moysi. Fecerunt et laminam sacre venerabilis de auro purissimo. scripseruntque in ea opere gemario scriptum domini: et strinxerunt eam cum mitra virga byacintina. sicut preceperat dominus moysi. Perfectum est igitur omne opus tabernaculi et tecti testimonij. Feceruntque filii israel cuncta que preceperat dominus moysi. et obtulerunt tabernaculum et tectum et vniuersam supellectilem anulos. tabulas. vectes. columnas ac bases. oportorium de pellibus arictum rubricatis. et aliud oportorium de byacintinis pellibus. velum arcam. vectes. propitiatorium. mensam cum vasis suis. et propositionis panibus. candelabrum. lucernas. et vnguentum et thymiana et aromatibus et tentorium in introitu tabernaculi. altare eneum: retiaculum: vectes et vasa eius omnia. labrum cum basi sua tentoria atrij: et columnas cum basibus

suis. tentorium in introitu atrij. funiculosque illius et parillos. Nihil ex vasis defuit que in ministerium tabernaculi et in tectum federis iussa sunt fieri. Vestes quoque quibus sacerdotes vtunt in sacuario aaron scilicet et filii eius obtulerunt filii israel sicut preceperat dominus. Que postquam moyses cuncta vidit completa. benedixit eis.

C. L. B. Precepit dominus ut erigatur tabernaculus et omnia vinctiois oleo consecretur. quod fit mense primo anni secundi. que postquam locuta sunt nubes operit tabernaculus que incumbit tabernaculo per diem ignis per noctes. si nubes deserit proficiuntur. **Capitulum. CXL.**

Interlocutusque est dominus ad moysen dicens. Mense primo. prima die mensis eriges tabernaculum testimonij: et pones in eo archam. dimittesque ante illam velum: et illata mensa pones super eam que rite precepta sunt. Candelabrum stabit cum lucernis suis. et altare aureum in quo adoletur incensum. coram archa testimonij. Tentorium in introitu tabernaculi testimonij pones: et ante illud altare holocausti. Labrum inter altare et tabernaculum quod implebis aqua. Circumdabisque atrium tentorium et ingressum eius. Et assumpto vinctiois oleo vnges tabernaculum cum vasis suis ut sanctificentur: altare holocausti et omnia vasa eius. labrum cum basi sua. Omnia vinctiois oleo consecrabis: ut sint sancta sanctorum. Applicabisque aaron et filios eius ad fores tabernaculi testimonij: et lotos aqua indues sanctis vestibus ut ministrent mihi: et vinctio eorum in sacerdotium sempiternum proficiat. Fecitque moyses omnia que preceperat dominus. Igitur mense primo anni secundi. prima die mensis. collocatum est tabernaculum. Erexitque moyses illud et posuit tabulas. ac bases: et vectes. statuitque columnas et expandit tectum super tabernaculum. imposito desuper operimento. sicut dominus imperauerat. Posuit et testimonium in archa subditis infra vectibus et oraculum desuper. Cumque intulisset arcam in tabernaculum testimonij. appendit ante eam velum ut expleret domini iussionem. Posuit et mensam in tabernaculo testimonij ad plagam septentrionalem extra velum. ordinatis coram propositionis panibus. sicut preceperat dominus moysi. Posuit et candelabrum in tabernaculo testimonij e regione mense in parte australi locatis per ordinem lucernis iuxta preceptum domini. Posuit et altare aureum sub tecto testimonij contra velum. et adoleuit super eo incensum aromaticum. sicut iusserat dominus moysi. Posuit et tentorium in introitu tabernaculi testimonij. et altare holocausti in vestibulo testimonij offerens in eo holocaustum et sacrificia ut dominus imperauerat. Labrum quoque statuit inter tabernaculum testimonij et altare implens illud aqua.aueruntque in eo moyses et aaron ac filii eius manus suas et pedes. cum ingrederentur tectum federis. ac accederent ad altare: sicut preceperat dominus moysi. Erexit et atrium per gyrum tabernaculi et altaris ducto in introitu eius te

Iume. it.

A

B

C. L. B.

Ero. r. it. i. iii. a. et i. iii. a.

Nume.

I. co.

L

S. co.

D

S. r. it.

lume. se. c

torio. Postq̄ omnia perfecta sunt. opuit nubes tabernaculū testimonij: et gl̄ia dñi impleuit illud. Nec poterat moyses ingredi rectū federis nube opiente oia: et maiestate dñi coruscante. quia cūcta nubes operuerat. Si quādo nubes tabernaculū deserabat. p̄ficiscebant filij israel p̄ turmas suas. Si pendeat desup. manebāt in eodē loco. Nubes quippe dñi incubebat per diem tabernaculo et igit̄ in nocte: videntib⁹ cūctis populis israel p̄ cūctas māñones suas.

Explicat liber exodi. Incipit vagetbra id est liber Leuiticus

C. S. De ritu holocaustoz: quomodo de armento fit oblatio: si fit quomodo de pecoribus quomodo de aubus.

Capitulū. I.

Docuit autem

U moysen: et locut⁹ ē ei dñs de tabernaculo testimonij dicens. Loquere filiis isrl et dices ad eos. Homo qui obtulerit ex vobis hostiā dño pecorib⁹ id est de bobus et ouibus. offerens victimas. si holocaustū fuerit eius oblatio: ac de ar-

mento. masculū imaculatū offeret ad ostium tabernaculi testimonij ad placādū sibi dñm. Ponetq̄ super caput hostie manus et acceptabilis erit. atq̄ in expiationē eius p̄ficiēs. Immolabitq̄ vitulū coram dño et offeret filij aaron sacerdotis sanguinē eius. fundentes per altaris circūctum quod est ante ostiū tabernaculi. De tractaq̄ pelle hostie. artus in frustra concidēt et subiciēt in altari ignē: strue lignoz ante cōposita: et mēbra que sunt cesa desup ordinātes caput videlicet et cuncta que adherent iecori. i testimonij et pedibus lotis aqua: adolebitq̄ ea sacerdos super altare i holocaustū et suauē odorē domino. q̄ si de pecoribus oblatio est. de ouib⁹ siue de capris holocaustum: agnū anniculum et absq̄ macula offeret: imolabitq̄ ad latus altaris quod respicit ad aquilonē coram dño. Sanguinē vero illius fundēt super altare filij aaron per circūctū: diuidentq̄ mēbra. caput et omnia que adherent iecori. et imponēt super ligna quibus subiciendus est ignis. Intestina vero et pedes lauabunt aqua: et oblata omnia adolebit sacerdos super altare in holocaustū et odorē suauissimū dño. Si autē de aub⁹ holocausti oblatio fuerit dño: de turturibus et pulis colūbe: offeret eā sacerdos ad altare: et retorto ad collū capite ac rupto vulneris loco: decurrere faciet sanguinē super crepidinē altaris. vesiculam vero gutturis et plumas proiciat prope altare ad orientales plagam. in loco in quo cineres effundī solent. Confringetq̄ ascillas eius et non secabit: neq̄ ferro diuidet eam: et adolebit sup altare lignis igne supposito. Holocaustum est: et oblatio suauissimī odoris domino.

C. S. De oblatione sacrificioz. de simila de cocta in cibano cum craticula absq̄ melle. de adiectione salis. de p̄mitijs torrendis. Ca. II.

A nima cū obtulerit oblationē sacrificij dño. simila erit eius oblatio. Fundetq̄ sup eas oleū. et pone thus ac deferet ad filios aaron sacerdotis. Quorum vnus tollet pugillū plenū simile: et olei ac totū thus et ponet memoriale sup altare i odorem suauissimū dño. Quod autē reliquū fuerit de sacrificio. erit aaron et filioz eius. sanctū sc̄orum de oblationib⁹ dñi. Cum autē obtuleris sacrificiū coctū in cibano de simila panes sc̄ absq̄ fermento p̄spersos oleo: et lagana azyma oleo lita. si oblatio tua fuerit de sartagie simile p̄perse oleo et absq̄ fermento. diuides eā minutatim et fundes super eas oleū. Si autē de craticula fuerit sacrificiū eque simila oleo p̄spersetur: quā offerēs dño trades manibus sacerdotis. Qui cū obtulerit eā: tollet memoriale de sacrificio et adolebit sup altare in odorem suauitatis dño. Quicquid autē reliquū est. erit aaron et filioz eius. sanctū sc̄oz de oblationibus dñi. Omnis oblatio q̄ offertur dño absq̄ fermento fiet. nec quicq̄ fermenti ac mellis adolebitur in sacrificio dñi. P̄mitias tantū eozū offeretq̄ ac munera: sup altare vero nō imponēt i odorem suauitatis. Quicq̄ obtuleris sacrificij sale condies: nec auferes sal federis dei tui de sacrificio tuo. In omni oblatione offeres sal. Si autē obtuleris mun⁹ p̄mitiaz frugum tuarū dño. despicias ad huc virētib⁹: torrebis eas igni et cōfringes in morē farris: et sic offeres p̄mitias tuas dño. fundēs sup ea oleum. et thus imponēs quia oblatio domini est. de qua adolebit sacerdos in memoriā muneris. partem farris fracti et olei ac totum thus.

C. S. De hostia pacificoz: si bos si ouis: capra omnis adeps domini est. Capitulū. III.

Q uod si hostia pacificoz fuerit ei oblatio. et de bobus voluerit offerre marē siue feminā: imaculatā offeret coram dño. Ponetq̄ manū super caput victime sue. que imolabitur in introitu tabernaculi testimonij. Fundentq̄ filij aaron sacerdotis sanguinē per altaris circūctū. et offerent de hostia pacificoz in oblationē domino adipē qui operit vitalia: et quicquid pinguedinis est in trīsecus. duos renes cum adipe quo regunt illa: et reticulum iecoris cum renūculis: adolebitq̄ ea super altare i holocaustū lignis igne supposito in oblationem suauissimī odoris domino. Si vero de ouibus fuerit eius oblatio et pacificorum hostia. siue masculum obtulerit siue feminam imaculata erunt omnia. Si agnum obtulerit coram domino. ponet manum suam super caput victime sue que imolabitur i vestibulo tabernaculi testimonij. Fundētq̄ filij aaron sanguinē eius per circūctum altaris. et offerent de pacificorum hostia sacrificium domino. adipem et caudam totam euz re-

B

B

E

D

A

j. co.

Exo. xxi. b

B

E

s. co. 7. j. co.

e

lume. se. c

Ero. xxi. b

j. iii. a. et

j. iii. a.

lume

j. co.

s. co.

D

j. co.

nibus et pinguedinem que operit ventrem atque vniversa vitalia. et vtrumque renunculum cuius adipe qui est iuxta ilia: reticulumque iecoris cuius renunculis. et adolebit ea sacerdos super altare in pabulum ignis et oblationis domini. Si capra fuerit eius oblatio: et obtulerit eam domino ponet manum suam super caput eius: immolabitque eam in introitu tabernaculi testimonij. Et fundet filij aarō sanguinem eius per altaris circumitum. tollentque et ea in partem ignis domini adipe qui operit ventrem: et qui tegit vniversa vitalia. duos renunculos cum reticulo quod est super eos iuxta ilia: et aruinā iecoris cum renunculis. adolebitque ea super altare sacerdos in alimoniam ignis et suauissimi odoris. Omnis adeps domini erit iure perpetuo in generationibus et cunctis habitaculis vestris: nec sanguinem nec adipem omnino comedetis.

CL. S. De hostia pro peccato sacerdotis pro ignorantia multitudinis. pro peccato principis pro peccato vnus anime. **Cap. III**

Locusque est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Anima que peccauerit per ignorantiam: et de vniversis mandatis domini que precepit vt non fieret quippiam fecerit. si sacerdos qui vnctus est peccauerit delinquere faciens populum. offeret pro peccato suo vitulum immaculatum domino. Et adducet illum ad ostium tabernaculi testimonij coram domino: ponetque manus super caput eius et immolabit eum domino. Hauriet quoque de sanguine vituli inferens illum in tabernaculum testimonij. Et unget digitum in sanguinem asperget eum septies coram domino contra velum sanctuarij. ponetque de eodem sanguine super cornua altaris thymiamatis gratissimi domino. quod est in tabernaculo testimonij. Omne autem reliquum sanguinem fundet in basin altaris holocausti in introitu tabernaculi. Et adipem vituli offeret pro peccato tam cum qui vitalia operit: que omnia que intrinsecus sunt: duos renunculos et reticulum quod est super eos iuxta ilia et adipem iecoris cum renunculis: sicut offerunt de vitulo hostie pacificorum. et adolebit ea super altare holocausti. Pelle vero et omnes carnes cum capite et pedibus et intestinis et fimo et reliquo corpore efferet extra castra in locum mundum vbi cineres effundi solent. incendetque ea super lignorum struem que in loco effusorum cinerum cremabitur: quia si omnis turba filiorum israel ignorauerit et preperitiam fecerit. quod contra mandatum domini est. et postea ea intellexerit peccatum suum. offeret pro peccato suo vitulum. Adducetque eum ad ostium tabernaculi: et ponent sensores populi manum super caput eius coram domino. Immolatusque vitulo in conspectu domini. inferet sacerdos qui vnctus est. de sanguine eius in tabernaculum testimonij tincto digito asperget septies contra velum. Ponetque de eodem sanguine in cornibus altaris quod est coram domino in tabernaculo testimonij. Re-

liquum autem sanguinem fundet iuxta basin altaris holocaustorum. quod est in ostio tabernaculi testimonij. Quomodo eius adipem tollet et adolebit super altare: sic faciens et de hoc vitulo quod fecit et prius et rogante pro eis sacerdote propitius erit eis dominus. Ipse autem vitulum efferet extra castra atque comburet sic et priorem vitulum. quod est pro peccato multitudinis. Si peccauerit princeps et fecerit vnum e pluribus per ignorantiam quod domini lege prohibetur. et postea intellexerit peccatum suum. offeret hostiam coram domino byrcam de capris immaculatam. ponetque manum suam super caput eius. Et unget immolauerit eum in loco vbi solent mactari holocaustum coram domino: quia pro peccato est. tingeret sacerdos digitum in sanguine hostie pro peccato tangens cornua altaris holocausti: et reliquum fundens ad basin eius adipem vero adolebit supra: sicut in victimis pacificorum fieri solet. Rogabitque pro eo sacerdos et pro peccato eius: et dimittet eum. quia si peccauerit anima per ignorantiam de populo terre vt faciat quicquid de his que domini lege prohibentur atque delinquat et cognouerit peccatum suum offeret capram immaculatam. ponetque manus super caput hostie que pro peccato est. et immolabit eam in loco holocausti. Tolleretque sacerdos de sanguine in digito suo et tangens cornua altaris holocausti. reliquum fundet ad basin eius. Quomodo autem adipem auferens sicut auferri solet de victimis pacificorum adolebit super altare in odorem suauitatis domino. rogabitque pro eo et dimittet eum. Si autem de pecoribus obtulerit victimam pro peccato. ouem scilicet immaculatam. ponet manus super caput eius: et immolabit eam in loco vbi solent cedi holocaustorum hostie. Sumetque sacerdos de sanguine eius digito suo: et tangens cornua altaris holocausti. reliquum fundet ad basin eius. Quomodo autem adipem auferens. sicut auferri solet adeps arietis qui immolatur pro pacificis cremabit super altare incensum domini. rogabitque pro eo et pro peccato eius et dimittetur ei.

CL. S. Quid pro quibus causis offerri debeat. scilicet quid pro iuramento: quid pro errore quid pro ignorante. quid pro errante. **Cap. V**

Si peccauerit anima et audierit vocem iurantis: testisque fuerit quod ipse vidit. aut percipit: nisi idicauerit portabit iugum iuramentum suum. Anima que tetigerit aliquid immundum. siue quod occisum a bestia est: aut per se mortuum aut quodlibet aliud reptile et oblita fuerit immundicie sue rea est et deliquit. et si tetigerit quicquid de immundicia hominis iuxta omnem impuritatem qua pollui solet. oblitaque cognouerit postea: subiacet delicto. Anima que iurauerit et protulerit labijs suis. vt vel male quid faceret: vel bene et non fecerit. et idipsum iuramento et sermone firmauerit. oblitaque postea intellexerit delictum suum. agat penitentiam pro peccato. et offerat de gregibus agnum siue capram. orabitque pro ea sacerdos et pro peccatis eius. Si autem non potuerit offerre pecus offerat duos turtures

s. co. 1

D

1. iij. d

A

s. i. b. et s. iij. a

B

1. co.

E

D

s. co

s. iij. d et 1. co. E

F

s. iij. d et 1. co.

s. iij. d

B

B

Deu. et Zucc.

vel duos pullos columbarum domino: vnum pro peccato: et alterus in holocaustum. dabitque eos sacerdoti. Qui primus offerens pro peccato restorquet caput eius ad penulas ita ut collo adberet: et non penitus abumpatur. et asperget de sanguine eius parietem altaris. Quicquid autem reliquum fuerit faciet distillare ad fundamentum eius quia pro peccato est. Alterus vero in holocaustum adolebit ut fieri solet. rogabitque pro eos sacerdos et pro peccato eius: et dimittetur ei. quod si nonauerit manus eius duos offerre turtures aut duos pullos columbarum offert pro peccato suo simile partem ephedecimam. Non mittet in eam oleum nec turbur aliquid imponet quia pro peccato est. tradetque eam sacerdoti qui plenum ex ea pugillum bauuens cremabit super altare in monumentum eius qui obtulerit. rogans pro illo et ceteras reliquam vero partem ipse habebit in munere. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Nisi si preuaricans ceremonias per errorem in his que domino sunt sanctificata peccauerit. Offerret pro delicto suo arietem immaculatum de gregibus. qui emi potest duobus siclis iuxta pondus sanctuarii. ipsumque quod intulit damni restituet. et quintam partem ponet supra tradens sacerdoti qui rogabit pro eo offerens arietem et dimittetur ei. Anima que peccauerit per ignorantiam. feceritque vnum ex his que domini lege prohibentur: et peccati rea intellexerit iniquitatem suam. offerret arietem immaculatum de gregibus sacerdoti iuxta mensuram estimationis nempe peccati qui orabit pro eo. quia nesciens fecerit. et dimittetur ei: quia per errorem deliquit in domino.

C. L. S. De lege holocausti et igne perpetuo. et lege singulorum sacrificiorum. de oblatione sacerdotis in die vntionis eius. et de hostia pro peccato quis eam comedit et ubi sacerdotis offerentis sacrificia erunt. **Capitulum. VI**

Locutusque est dominus ad moysen dicens. Anima que peccauerit. et contempserit pro domino negauerit proterio suo. depositum quod fidei eius creditum fuerit vel aliquid ex torserit. aut calumniam fecerit: siue rem perditam inuenerit: et inficiens insuper peierauerit et quotlibet aliud ex pluribus fecerit in quibus solet peccare homines peccata delicti. reddet omnia que per fraudem voluit obtinere integra: et quantum insuper parte domino cui damnum intulerat. Pro peccato autem suo offerret arietem immaculatum de grege: et dabit eius sacerdoti iuxta estimationem mensuramque delicti. qui rogauit pro eo coram domino. et dimittet illi pro singulis que faciendo peccauit. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Precipe aaron et filiis eius. Hec est lex holocausti. Cremabitur in altari tota nocte usque mane. Ignis ex eodem altari erit. Vestietur tunica sacerdos et feminalibus lineis tolletque cineres quos vorans ignis erussit: et ponens iuxta altare spoliabitur vestimentis. indutisque alijs efferet eos extra ca-

stra. et in loco mundissimo usque ad fauillam consumi faciet. Ignis autem in altari semper ardebit quem nutrit sacerdos. subiiciens ligna mane per singulos dies: et imposito holocausto desuper adipes adolebit pacificorum. Ignis est iste perpetuus: qui nunquam deficiet in altari. Hec est lex sacrificij et libamentorum que offerent filij aaron coram domino et coram altari. Tolle sacerdos pugillum simile que conspersa est oleo. et totum ibi quod super similia est. adolebitque illud in altari in monumentum odoris suauissimi domino. Reliquam autem partem simile comedit aaron cum filiis suis absque fermento. et comedit in loco sanctuarii tabernaculi. Ideo autem non fermentabitur quia pars eius in domino offertur incensum. Sanctum sanctorum erit sicut pro peccato atque delictorum. Mares tamen stirpis aaron comedent illud. Legitimum ac sempiternum erit in generationibus vestris de sacrificijs domini. Omnis qui tetigerit illa sanctificabitur. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Hec est oblatio aaron et filiorum eius quam offerre debent domino in die vntionis sue. Decimam partem ephedecimam offerent simile in sacrificio sempiterno. Medium eius mane et medium eius vespere. que in sartagine oleo conspersa frigetur. Offeret autem eam calidam in odorem suauissimum domino sacerdos qui iure patri successerit. Et tota cremabitur in altari. Omne enim sacrificium sacerdotum igne consumet: nec quisquam comedit ex eo. Locutus est autem dominus ad moysen dicens. Loquere aaron et filiis eius. Ista est lex hostie pro peccato. In loco ubi offertur holocaustum. immolabitur coram domino. Sanctum sanctorum est. Sacerdos qui offert comedit eam in loco sancto in atrio tabernaculi. Quicquid tetigerit carnes eius sanctificabitur. Si de sanguine illius vestis fuerit aspersa lauabitur in loco sancto. Vas autem fictile in quo cocta est confringetur. quod si vas eneum fuerit defricabitur et lauabitur aqua. Omnis masculus de genere sacerdotali vescetur de carnibus eius quia sanctum sanctorum est. Hostia enim que ceditur pro peccato. cuius sanguis infertur in tabernaculum testimonij. ad expiandum in sanctuario. non comedetur. sed comburetur igni.

C. L. S. De hostia pacificorum quis quando comedi debeat de adipe et sanguine et parte sacerdotis et pectusculo elevationis. et de consecratione sacerdotis. **Capitulum. VII**

Hec quoque est lex hostie pro delicto. Sancta sanctorum est. Idcirco ubi immolabitur holocaustum. mactabitur et victima pro delicto. sanguis eius per gyrum altaris fundetur. Offerent ex ea caudam et adipem qui operit vitalia. duos renunculos et pinguedinem que iuxta hanc est reticulumque iecoris cum renunculis et adolebit ea sacerdos super altare. Incensum est domini pro delicto. Omnis masculus de sacerdotali genere in loco sancto vescetur his carnibus: quia sanctum sanctorum est. Sicut

pro peccato offertur hostia. ita et pro delicto. Utriusque hostie lex una erit. Ad sacerdotes qui eas obtulerit pertinebit. Sacerdos qui offert holocausti victimam habebit pellem eius. Et omne sacrificium simile quod coquitur in clibano. et quicquid in craticula vel in sartagine preparatur. eius erit sacerdotis a quo offertur. siue oleo conspersa siue arida fuerint. Unctis filijs aaron mensura equa per singulos diuidetur. Hec est lex hostie pacificorum que offertur domino. Si pro gratiarum actione oblatio fuerit offerent panes absque fermento. et spersos oleo. et lagana azyma uncta oleo. coctamque similes et collyridas olei admixtione conspersas. panes quoque fermentatos cum hostia gratiarum que immolatur pro pacificis et quibus vnus primitiis offertur domino. et erit sacerdotis qui fundet hostie sanguines. Cuius carnes eadem comedentur die. nec remanebit ex eis quicquam usque mane. Si voto vel sponte quispiam obtulerit hostiam. eadem similiter edetur die. Sed et si quid in crastinum remanserit. vesci licitum est. Quicquid autem tertius inuenerit dies. ignis absumet. Si quis de carnibus victimae pacificorum die tertio comederit. irrita fiet eius oblatio nec proderit offerenti. quin potius quaecumque anima tali se edulso contaminauerit. pro uariationis rea erit. Caro que aliquid tetigerit immundum non comedetur. sed comburetur igni. Qui fuerit mundus vescetur ex ea. Anima polluta que ederit de carnibus hostie pacificorum que oblata est domino peribit de populis suis. et que tetigerit immundiciam hominis vel iumentum siue omnis rei que polluere potest. et comederit de huiusmodi carnibus. interibit de populis suis. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Adipem ouis et bouis et capre non comedetis. Adipem cadaveris mortuini et eius animalis quod a bestia captum est. habebitis in varios usus. Si quis adipem qui offerri debet in incensum domini comederit. peribit de populo suo. Sanguinem quoque omnis animalis non sumetis in cibo. tam de anibus quam de pecoribus. Omnis anima que ederit sanguinem. peribit de populis suis. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel dicens. Qui offert victimam pacificorum domino. offerat simul et sacrificium. id est libamenta eius. Tenebit manibus adipem hostie. et pectusculum. Cuius ambo oblata domino consecrauerit. tradet sacerdoti. qui adolebit adipem super altare. pectusculum autem erit aaron et filiorum eius. Armus quoque dexter de pacificorum hostiis. cedit in primitias sacerdotis. Qui obtulerit sanguinem et adipem filiorum aaron. ipse habebit et armum dextrum in portione sua. Pectusculum enim eleuationis et armum separationis tulit a filiis israel de hostiis eorum pacificis. et dedit aaron sacerdoti et filiis eius lege perpetua ab omni populo israel. Hec est unctio aaron et filiorum eius in ceremoniis dominis. die quo obtulit eos moyses. ut sacerdotio fun-

gerentur. et quae precepit eis dari dominus a filiis israel religione perpetua in generationibus suis. Ista est lex holocausti et sacrificii pro peccato atque delicto. et pro consecratione et pacificorum victimis. quam constituit dominus in monte synai quando mandauit filiis israel ut offerrent oblationes suas domino in deserto synai.

C. S. de consecratione aaron et filiorum eius. de oblationibus pro peccato et consecrationis primitiis. et quod septem diebus diffinitur consecratio. et tot diebus non eribunt de ostio in tabernaculum aaron et filij eius.

Capitulum. VIII.

Locutusque est dominus ad moysen dicens. Tolle aaron cum filiis suis. vestes eorum et unctiois oleum. vitulum pro peccato. duos arietes canistrum cum azymis. et congregabis omnes cetum israel ad ostium tabernaculi. Fecit moyses ut dominus imperauerat. congregataque omni turba ante fores tabernaculi. ait. Iste est sermo quem iussit dominus fieri. Statimque obtulit aaron et filios eius. Cuius lausisset eos. vestiuit pontificem subucula linea accingens eum baltheo. et induens eum tunica bya cinthina: et de suphumerale imposuit: quod astrigens cingulo aptauit rationalli in quo erat doctrina et veritas. Et danti quoque terit caput. et super eam contra frontem posuit laminam auream consecratam in sanctificatione. sicut preceperat ei dominus. Tulit et unctiois oleum quo liniuit tabernaculum cum omni suppellectuli sua. Cuius sanctificans aspisset altare septem vicibus. unxit illud et omnia vasa eius. labrumque cum basi sua sanctificauit oleo. Quod fundens super caput aaron. unxit eum et consecrauit. Filios quoque eius oblatos consecrauit: vestiuitque tunicis lineis et cinxit baltheis: imposuitque mitras ut iusserat dominus. Obtulit et vitulum pro peccato. Cuius super caput eius posuisset aaron et filij eius manus suas: immolauit eum hauriens sanguinem. et tincto digito tetigit cornua altaris per gyrum. Quo et piato et sanctificato. fudit reliquum sanguinem ad fundamenta eius. Adipem vero qui erat super vitalia et reticulum iecoris. duosque reniculos cum aruinulis suis adoleuit super altare vitulumque cum pelle et carnibus. et fimo cremas extra castra: sicut preceperat dominus. Obtulit et arietem in holocaustum. Super cuius caput cum imposuissent aaron et filij eius manus suas immolauit eum. et fudit sanguinem eius per circuitum altaris. Ipsumque arietem in frustra concidens. caput eius et artus et adipem adoleuit igni. lotis prius intestinis et pedibus. Lotumque simul arietem incendit super altare: eo quod esset holocaustum suauissimum odoris domino: sicut preceperat ei. Obtulit et arietem secundum in consecrationem sacerdotum posueruntque super caput eius aaron et filij eius manus suas. Quem cum immolasset moyses fumens de sanguine eius tetigit extremum auricule dextre aaron: et pollicem manus eius dextre similiter et pedis. Obtulit et filios aaron. Cuius de sanguine arietis immolati tetigisset

III. d.

d.

L

d

L

extremū auriculę singulorū dextre. pollices manus ac dextri pedis reliquū fudit sup altare p circuitū. Adipē vero ⁊ caudā oēmꝫ piguedinē q̄ opit̄ intestina reticulūꝫ iecoris ⁊ duos renes cū adipibꝫ suis. ⁊ armō dextro sepauit. Tollēs autē de canistro azymorū quod erat corāz dño panes absqꝫ fermento. ⁊ collyridā conspersaz oleo laganūꝫ posuit super adipēs ⁊ armū dextrum tradens simul om̄ia aaron et filiis eius. Qui postqꝫ leuauerūt ea coram dño. rursūm suscep̄ta de manibus eorum: adoleuit super altare holocausti: eo qꝫ consecrationis esset oblatio in odorem suauitatis sacrificij domino. Tūc pectusculū eleuans illud coram dño de arietē consecrationis in partē suam: sicut preceperat ei dñs. Assumensqꝫ vnguentū ⁊ sanguines qui erat in altari asperit super aaron et vestimenta eius. ⁊ super filios illius ac vestes eorū. Tūc sanctificasset eos in vestitu suo: precepit eis dicens. Loquite carnes ante fores tabernaculi: ⁊ ibi comedite eas. Panes quoqꝫ consecrationis edite qui posite sunt in canistro sicut precepit mibi dñs dicens. Aaron ⁊ filij eius comedent eos. Quicquid autē reliquū fuerit de carne ⁊ panibꝫ. ignis absument. De ostio qꝫ tabernaculi nō eribitis septem diebꝫ vsqꝫ ad diē quo cōplebit̄ tempꝫ cōsecrationis vestre. Septem em̄ diebus finitur cōsecratio sicut in presentiarū factū est. vt ritus sacrificij compleret̄. Die ac nocte manebitis in tabernaculo. obseruantes custodias domini ne moriamini. Sic ei mibi preceptū est. Fecerūtqꝫ aaron ⁊ filij eius cuncta que locutus est dñs per manū moysi.

C. L. S. De prima imolatione sacerdotis pro suo peccato ⁊ populi: qualis dñs apparuit eis. Quāter moyses ⁊ aarō bñdixerūt pp̄lo qꝫ ignis egressus a deo deuorauit holocaustus tuba laudauit dominum.

Capitulum. IX

Facto autē octauo die vocauit moyses aaron et filios eius ac maiores natu israel dixitqꝫ ad aarō. Tolle de armēto vitulum pro peccato ⁊ arietem i holocaustū vtrūqꝫ imaculatū. ⁊ offer illos corāz dño ⁊ ad filios israel loqꝫris. Tollite byrcū pro peccato ⁊ vitulū atqꝫ agnū anniculū ⁊ sine macula in holocaustū. bouē ⁊ arietem pro pacificis ⁊ immolate eos corāz dño in sacrificio singulorū similia conspersam oleo offerentes. Hodie em̄ dñs apparebit vobis. Tulerunt ergo cūcta que iusserat moyses ad ostiū tabernaculi: vbi cū ois multitudo astaret ait moyses. Iste est sermo quem precepit dñs. facite ⁊ apparebit vobis gloria eius. Et dixit ad aaron. Accede ad altare ⁊ imola p peccato tuo. Offer holocaustum ⁊ deprecare pro te ⁊ pro populo. Tūc mactaueris hostiam populi. ora pro eis sicut precepit dominus. Statimqꝫ aaron accedens ad altare immolauit vitulum pro peccato suo. cuius sanguinem obtulerūt ei filij sui. In quo tingens digitum tetigit cornua altaris. ⁊ fudit residuum ad basim eius. Adipemqꝫ ⁊ renun-

los ac reticulum iecoris que sunt pro peccato adoleuit super altare. sicut preceperat dominus moysi. Carnes vero ⁊ pellem eius extra castra combussit igni: imolauit ⁊ holocausti victimā. Obtulerūtqꝫ ei filij sui sanguinē eius quē fudit per altaris circuitum. Ipsam etiā hostiaz in frusta concisam cum capite et membris singulis obtulerūt: que omnia super altare cremavit igni. lotis aqua prius intestinis ⁊ pedibus. Et pro peccato populi offerens: mactauit byrcū cum etpiatoqꝫ altari fecit holocaustū addens in sacrificio libamenta que pariter offerunt: ⁊ adolens ea super altare absqꝫ ceremonijs holocausti matutini. Immolauit ⁊ bouē atqꝫ arietem hostias pacificas populi. Obtulerūtqꝫ ei filij sui sanguinē quez fudit super altare in circuitu. adipē autem bouis ⁊ caudam arietis renunculorū cum adipibus suis ⁊ reticulum iecoris posuerunt super pectora. Tūc cremati essent adipēs super altare pectora eorum: ⁊ armos dextros separauit aaron eleuans coram dño: sicut preceperat moyses. Et extendēs manū ad populū benedixit ei: sicqꝫ cōpletis hostijs pro peccato ⁊ holocaustis ⁊ pacificis descendit. Ingressi autem moyses ⁊ aaron in tabernaculū testimonij ⁊ deinceps egressi: benedixerunt populo. Apparuitqꝫ gloria dñi ois multitudini. ⁊ ecce egressus ignis a dño deuorauit holocaustum ⁊ adipēs qui erant super altare. quod cum vidissent turbe laudauerūt dñm ridentes in facies suas.

C. L. S. De morte nadab ⁊ abiu. de vino nō bibēdo: ⁊ pte sacerdotali: ⁊ byrco cōbusto. Ca. X

Ariptisqꝫ nadab ⁊ abiu filij aarō tribulis imposuerunt ignem ⁊ incensum desuper offerētes corā dño ignē alienum: quod eis preceptū non erat

Egressusqꝫ ignis a dño deuorauit eos: ⁊ mortui sunt coram dño. Dixitqꝫ moyses ad aaron. Hoc est quod locutus est dominus. Sanctificabor in his qui appropinquāt mibi: ⁊ in conspectu ois populi glorificabor. Quod audiens tacuit aarō. Vocatis autem moyses mysabele ⁊ elisaphā: filiis oziel patruī aaron. ait ad eos. Ite ⁊ tollite fratres vestros de conspectu sanctuarij ⁊ asportate extra castra. Confestimqꝫ pgentes tulerunt eos sicut iacebant vestitos lineis tunicis: ⁊ eiecerunt foras vt sibi fuerat imperatum. Locutusqꝫ est moyses ad aaron ⁊ ad eleazar ⁊ ytbamar filios eius. Capita vestra nolite nudare. ⁊ vestimēta nolite scindere: ne forte moriamini: ⁊ super oēm cetum oriatur indignatio. Fratres vestri et omnis domus israel plangent incendium quod dominus suscitauit: vos autem non egrediemini fores tabernaculi: alioquin peribitis. Oleum quippe sancte vnctionis est super vos. Qui fecerunt omnia iuxta preceptum moysi. Dixitqꝫ dominus ad aaron. Vinum ⁊ omne quod inebriare potest non bibetis tu ⁊ filij tui quando intrabitis in tabernaculum testimonij ne moriamini

e iij

A
I. rvi. a
Nume. iij. a
⁊. rvi. g.

quia preceptum sempiternum est in generati-
 ones vestras: et ut habeatis scientiam discer-
 nendi inter sanctum et prophanum, inter pollu-
 tum et mundum doceatisque filios israel omnia
 legitima mea que locutus sum ad eos per ma-
 num moysi. Locutusque est moyses ad aaron et
 ad eleazar et ythamar filios eius qui erant re-
 fidui. Tollite sacrificium quod remansit de obla-
 tione domini, et comedite illud absque fermento
 iuxta altare, quia sanctum sanctorum est. Come-
 detis autem in loco sancto quod datum est tibi
 et filiis tuis de oblationibus domini: sicut pre-
 ceptum est tibi. Pectus autem quoque quod obla-
 tum est, et armum qui separatus est: edetis in
 loco mundissimo tu et filij tui et filie tue tecum.
 Tibi enim ac liberis tuis reposita sunt de hostijs
 salutaribus filiorum israel, eo quod armum et pec-
 tus et adipem qui cremantur in altari eleuaue-
 runt coram domino et pertineant ad te et ad fi-
 lios tuos lege perpetua, sicut precepit dominus.
 Inter bechyrcum qui oblatus fuerat pro pec-
 cato cum quere: et moyses adustum repperit,
 fratresque contra eleazar et ythamar filios aaron
 qui remanserant ait. Cur non comedistis hostijs
 am pro peccato in loco sancto que sancta sancto-
 rum est, et data vobis ut portetis iniquitatem mul-
 tudinis: et rogetis pro ea in conspectu domini,
 presertim cum de sanguine illius non sit illatus
 intra sancta: et comedere debueratis eas in san-
 ctuario sicut preceptum est tibi? Respondit a-
 aron. Oblata est hodie victima pro peccato et
 holocaustum coram domino: tibi autem aure
 accidit quod vides. Quomodo potui comede-
 re eam, aut placere domino in ceremonijs meis
 te lugubris? Quod cum audisset moyses recepit
 satisfactionem.

¶ L. S. De immundis animalibus ad esum,
 et quod sancti debent esse. quod sanctus est dominus. La. XI

Locutus est dominus ad moysen et a-
 aron: dicens. Dicitur filiis israel. Custodi-
 dite omnia que scripsi vobis ut sum de-
 us vester. Hec sunt animalia que co-
 medere debetis de cunctis animalibus terre.
 Omne quod habet diuisam ungulam et rumi-
 nat in pecoribus comedetis. Quicquid autem
 ruminat et habet ungulam, sed non diuidit eas
 sicut camelus et cetera: non comedetis illud: et
 inter immunda reputabitur. Tyrogrillus qui
 ruminat ungulamque non diuidit immundus est.
 Lepus quoque nam et ipse ruminat sed ungulam
 non diuidit, et sus que cum ungula diuidat, non
 ruminat, horum carnibus non vescemini, nec ca-
 dauera contingetis: quia immunda sunt vobis.
 Hec etiam sunt que gignuntur in aquis: et vesci-
 licitum est. Omne quod habet pennulas et squa-
 mas tam in mari quam in fluminibus et stagnis:
 comedetis. Quicquid autem pennulas et squa-
 mas non habet eorum que in aquis mouentur
 et viuunt abominabile vobis execrandumque erit,

Earnes eorum non comedetis et morticina vis-
 tabitis. Euncta que non habent pennulas et
 squamas in aquis: polluta erunt. Hec sunt que
 de aquis comedere non debetis: et vitanda sunt
 vobis. Aquilam et gryphum et balyetum et mi-
 lium ac vulturem iuxta genus suum, et omne
 conini generis in similitudine suam structio-
 nem et noctuam et larum et accipitrem iuxta ge-
 nus suum, bubonem et mergulum et ibin et cy-
 gnium et onocrocalum et porphirionem, heronem
 et caradrionem iuxta genus suum, vulturis
 quoque et vespertilionem. Omne de volu-
 cribus quod graditur super quatuor pe-
 des abominabile erit vobis. Quicquid autem
 ambulat quidem super quatuor pedes: sed ha-
 bet longiora retro crura per que salit super ter-
 ram comedere debetis, ut est hircus in genere
 suo: et artibacus atque ophimac atque locusta sin-
 gula iuxta genus suum. Quicquid autem er-
 uolucris quatuor tantum habet pedes, execra-
 bile erit vobis: et quicumque morticina eorum te-
 tigerit, polluetur: et erit immundus usque ad ve-
 sperum, et sic necesse fuerit ut portetur quippiam
 horum mortuum: lauabit vestimenta sua et im-
 mundus erit usque ad occasum solis. Omne ani-
 mal quod habet quidam ungulam: sed non diuidit
 eam nec ruminat, immundum erit, et quicquid teti-
 gerit illud: contaminabitur. Quod ambulat su-
 per manus et cunctis animalibus que ince-
 dunt quadrupedia immundum erit. Qui tetige-
 rit morticina eorum, polluetur usque ad vesperum
 et qui portauerit huiusmodi cadavera, laua-
 bit vestimenta sua et immundus erit usque ad ve-
 sperum: quia omnia hec immunda sunt vobis.
 Hec quoque inter polluta reputabuntur de his que mo-
 uentur in terra mustela et mus et crocodilus: sin-
 gula iuxta genus suum, migale cameleon, et stel-
 lio et lacerta, et talpa, omnia hec immunda sunt.
 Qui tetigerit morticina eorum: immundus erit
 usque ad vesperum: et super quod ceciderit quic-
 quid de mortuis eorum polluetur. Tam vas ligneum
 et vestimentum que pelles et cilicia: et in quibus sit opus
 tingentur aqua et polluta erunt usque ad vespe-
 rum: et sic postea mundabuntur. Vas autem si-
 ctile in quod horum quicumque intro ceciderit pol-
 luetur: et idcirco fragendum est. Omnis cibus
 quem comedetis si fusa fuerit super eum aqua
 immundus erit: et omne liquens quod bibitur
 de vniuerso vase immundus erit. Et quicquid
 de morticinis huiusmodi ceciderit super illud:
 immundum erit siue cibum siue sycropodes destru-
 entur et immundi erunt. Fontes vero et cisterne et
 omnis aquarum congregatio munda erit. Qui mortici-
 na eorum tetigerit polluetur. Si ceciderit super
 sementem non polluet eam. Si autem quispiam aqua
 semetipsum perfuderit, et postea morticinis tacta fue-
 rit illico polluetur. Si mortuum fuerit animal quod licet
 vobis comedere, qui cadaver eius tetigerit: im-
 mundus erit usque ad vesperum. Et qui comede-
 rit ex eo quippiam siue portauerit lauabit vesti-
 menta sua: et immundus erit usque ad vesperum. Omne

f. tit. a
i. pe. i. c.

D

Luce. ij

E

D
f. v. b
Luce. ij

f. v. d.

rv. b

f

A

B

quod reptat super terram. abominabile erit. nec assumet in cibum. Quicquid super pectus quadrupes graditur: et multos habet pedes si ne per bimum trahitur non comedetis. quia abominabile est. Nolite cotamariare aias vestras nec tangatis quicquid eorum ne imundi sitis. Ego sum dñs deus vester. Sancti estote: quia ego sanctus sum: ne polluatis aias vestras in omni reptili quod mouetur sup terram. Ego em sum dñs qui eduxi vos de terra egypti: vt essem vobis in deum. Sancti eritis. qz ego sanctus sum. Ista est lex animantium ac volucrum et ois anime viuentis: que mouet in aqua et reptat in terra vt differentias noueritis mundi et imundi. et sciatis quid comedere et respicere debeatis

¶ De immundicia mulieris puerpere et mundatione ipsius et oblatione eius. **¶** Ca. XII

Incutusque est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel: et dices ad eos. Mulier si suscepto semine peperit masculu: immunda erit septem diebus in terra dies separationis menstrue: et die octavo circumcidet infantulus. ipsa vero triginta tribus diebus manebit in sanguine purificationis sue. Omne sanctu non tanget nec ingredietur in sanctuariu donec impleatur dies purgationis sue. Sin autem femina peperit imunda erit duabus hebdomadibus iuxta ritum fluxus menstrui: et sexaginta sex diebus manebit in sanguine purificationis sue. Cumque expleti fuerint dies purificationis sue pro filio siue pro filia. deferet agnum anniculu in holocaustu et pullu columbe siue turturem pro peccato ad ostiu tabernaculi testimoniu. et tradet sacerdoti qui offeret illa coram dño et orabit pro ea. et sic mundabitur per fluxu sanguinis sui. Ista est lex parientis masculu aut femina. qz si non inuenerit manus eius nec potuerit offerre agnum. sumet duos turtures vel duos pullos columbaru: vnus in holocaustum: et alteru pro peccato. Orabitque pro ea sacerdos et sic mundabitur.

¶ De immundicia hominis leprosi quomodo cognoscatur et quomodo se debent habere. et de lepra vestimentoꝝ. **¶** Ca. XIII

Incutusque est dñs ad moysen et aaron dicens. Homo in cuius cute et carne ortus fuerit diuersus color siue pustula: aut quasi lucens quippiam id est plaga lepre: adducetur ad aaron sacerdotem vel ad vnum quolibet filioꝝ eius. Qui cum viderit lepram in cute et pilos in album mutatos colorem ipsamque speciem lepre humiliorē cute et carne reliqua: plaga lepre est: et ad arbitriu eius separabitur. Sin autem lucis candor fuerit in cute. nec humilior carne reliqua et pili coloris pristini. recludet eum sacerdos septem diebus et considerabit die septimo. Et siquidem lepra ultra non creuerit nec trāsierit in cute pores terminos rursus recludet eum septem diebus alijs et die septimo ostēplabit. Si obscurior fuerit lepra et non

creuerit in cute mundabit eam: quia scabies est laetabitque homo vestimenta sua et mundabitur. et si postquam a sacerdote visus est et reddidit mundicie iter lepra creuerit adducetur ad eum. et immundicie ostēdemnabitur. Plaga lepre si fuerit in boie: adducet ad sacerdotem. et videbit eum. Cumque color albus in cute fuerit et capilloꝝ mutauerit aspectu. ipsa quoque caro vicia apparuerit. lepra vetustissima iudicabitur atque inoluta cuti. Cotaminabit itaque leu sacerdos et non recludet. quia perspicue immundicie est. Sin autem efflouerit discurrens lepra in cute et operuerit omnem carnem a capite usque ad pedes quicquid sub aspectu oculoꝝ cadit. considerabit eum sacerdos et teneri lepra mundissima iudicabitur: eo quod omnis in candore versa sit et idcirco homo mundus erit. Quia vero caro viuens in ea apparuerit. tunc sacerdotis iudicio polluetur. et inter immundos reputabitur. Caro enim vicia si lepra aspergitur imunda est. et si rursus versa fuerit in albore et totum boiem operuerit. considerabit eum sacerdos. et mundum eum decernet. Caro autem et cutis in qua vlcus natum est et sanatum et in loco vlcis cicatrix alba apparuerit siue subvrsa. adducetur homo ad sacerdotem. Qui cum viderit locum lepre humiliorē carne reliqua et pilos versos in candore ostēplaminabit eum. Plaga enim lepre orta est in vlcere. et si pilus coloris est pristini. et cicatrix sub obscura et vicina carne non est humilior. recludet eum septem diebus. Et siquidem creuerit: adiudicabit eum lepra. sin autem steterit in loco suo vlcis est cicatrix: et homo mundus erit. Caro autem et cutis quam ignis etusserit: et sanata alba siue rufam habuerit cicatricem. considerabit eam sacerdos. Et ecce si versa est in albore. et locus eius reliqua cute est humilior. ostēplaminabit eum. quia plaga lepre in cicatrice orta est. et si pilorum color non fuerit immutatus. nec humilior plaga carne reliqua: et ipsa lepre species fuerit subobscura. recludet eum septem diebus. et die septimo ostēplabit. Si creuerit in cute lepra ostēplaminabit eum. sin autem in loco suo candor steterit. non satis clarus plaga combustionis est. et idcirco mundabitur: quia cicatrix est combusture. Vir siue mulier in cuius capite vel barba germinauerit lepra: videbit eos sacerdos. Et siquidem humilior fuerit locus carne reliqua. et capillus flauus solitiorque subtilior. considerabit eos. quia lepra capitis ac barbe est. Sin autem viderit locus macule equalem vicini carne et capillum nigrum. recludet eos septem diebus: et die septimo intuebitur. Si non creuerit macula et capillus sui coloris est. et locus plage carni reliqua equalis. radet homo absque loco macule. et recludet septem diebus alijs. Si die septimo visa fuerit steterit plaga in loco suo nec humilior carne reliqua mundabit eum. locustisque vestibus suis mundus erit. Sin autem post emundationem rursus creuerit macula in cute. non queret amplius vtrum capillus in flauo colore sit mutatus. quia aperte imundus est. Porro si steterit macula et capilli nigri fuerit nouerit bo

S
 minē sanātū esse. et confidenter euz p̄nunciet
 mūdum. Vir siue mulier in cuius cute cādor ap
 paruerit: intuebitur eos sacerdos. Si dep̄ben
 derit subobscurū alborē lucere in cute: sciat nō
 esse leprā. sed maculā coloris candidi et boiem
 mundum. Vir de cuius capite capilli fluūt. cal
 nus et mundus est. Et si a fronte ceciderint pi
 li. recaluafter et mundus est. Si autē in calui
 tio siue in recaluatione albus vel rufus color
 fuerit exortus. et hoc sacerdos viderit: cōdēna
 bit eum haud dubie leprae q̄ orta est in caluitio.
 Quicūq; ergo maculatus fuerit lepra: et sepa
 ratus est ad arbitriū sacerdotis habebit vesti
 menta dissuta. caput nudū. os veste contactum
 cōtamīnatū ac sordidū se clamabit. Omni t̄pe
 quo leprosus est et immundus. solus habitā
 bit extra castra. Vestis lanea siue linea que le
 praz habuerit in stamine atq; subtegmīne. aut
 certe pellis. vel quicquid ex pelle confectus est
 si alba vel rufa macula fuerit infecta lepra re
 putabit: ostendet q; sacerdoti. Qui cōsideratā
 recludet septem diebus. et die septimo rursus
 aspiciens si dep̄benderit creuisse. lepra perse
 uerās est. pollutū iudicabit vestimētū. et omne
 in quo fuerit inuēta. et idcirco cōburet flāmis
 q̄ si eam viderit nō creuisse p̄cipiet et lauabūt
 id in quo lepra est: recludetq; illud septē dieb;
 alijs. Et cū viderit faciē quidē p̄stinā nō reuer
 sam. nec tñ creuisse leprā immūdū iudicabit et
 igne cōburet. eo q̄ infusa sit in superficie vesti
 mētū vel per totū lepra. Si autē obscurior fue
 rit locus leprae postq̄ vestis est lota: abrupet eū
 et a solido diuidet. q̄ si vltra apparuerit in his
 locis que prius immaculata erāt lepra volatī
 lis et vaga debet igne cōburi. Si cessauerit. la
 uabit aq̄ ea q̄ pura sunt s̄do: et munda erunt.
 Ista est lex leprae vestimenti lanei et linei sta
 minis atq; subtegmīnis. omnisq; suppellectil
 pellice. quō mūdari debeat vel cōtamīnari.

E. S.
 De mūdatione leprosi et de sacrificio
 et de lepra domū. et de purificatōe ip̄i. XIII

A
 Nat. viij. a
 Mar. i. a
 Lu. v. c. c
 viij. d

L
 Locutusq; est dñs ad moysen: dicens.
 Hic est ritus leprosi quī mūdandus ē
 Adducef ad sacerdotē. Qui egressus
 de castris: cū inuenerit lepram eē mū
 datam. p̄cipiet ei qui purificat vt offerat du
 os passerēs viuos pro se quos vesci licitū est: et
 lignū cedrinū vermīculūq; et bysopū. Et vnus
 ex passerib; immolari iubebit in vase fictili su
 per aquas viuetes. aliū aut viuum cum ligno
 cedrino et cocco et bysopo tinget in sanguine
 passeris immolati. quo asperget illum qui mū
 dādus est septies vt iure purgetur. et dimittet
 passerem viuum vt in agrū auolet. Cūq; lauerit
 homo vestimenta sua. radet omnes pilos cor
 poris et lauabitur aqua purificatusq; ingre
 ditur castra. ita dūtateat vt maneat extra taber
 naculum suum septem diebus et die septima
 radet capillos capitis. barbāq; et supercilia. ac
 totius corporis pilos. Et lotis rursus vestibus
 et corpore. die octauo sumet duos agnos ima

culatos. et oues anniculā absq; macula: et tres
 decimas simile in sacrificiū que conspersa sit
 oleo. et seorsum olei fertarium. Cūq; sacerdos
 purificans hominem statuerit eum. et hec om
 nia coram domo in ostio tabernaculi testimo
 nij tollet agnum et offeret euz pro delicto. oleū
 q; fertarium. Et oblatis ante dominū omnib;
 immolabit agnum vbi solet immolari hostia. p
 peccato et holocaustum. i. in loco sancto. Sicut
 em̄ pro peccato ita et p delicto ad sacerdotem
 pertinet hostia. Sancta sanctorū ē. Assumēs
 sacerdos de sanguine hostie q̄ immolata est p
 delicto. ponet super extremū auricule dextre
 eius qui mundatur. et super pollices manū dex
 tre et pedis. et de olei fertario mittet in manū
 suam sinistrā: tingetq; digittū dextrū in eo et
 asperget coram dño septies. Quod autem res
 liquum est olei in leua manu. fundet super ex
 tremū auricule dextre eius qui mūdatur. et sup
 pollices manus ac pedis dextrū. et super san
 guinē qui effusus est p delicto: et sup caput ei;
 Rogabitq; p eo corā dño: et faciet sacrificiū
 pro peccato. Cū immolabit holocaustū. et po
 net illud in altari cū libamētis suis. et homo ri
 te mundabitur. q̄ si pauper est et non pōt ma
 nus eius inuenire q̄ dicta sunt pro delicto assu
 met agnū ad oblationē vt roget pro eo sacer
 dos. decimāq; partes simile consperse oleo in
 sacrificiū. et olei fertariū. duosq; turtures siue
 duos pullos colūbe. quoz vnus sit pro peccato
 et alter in holocaustis. offeretq; ea die octauo
 purificatōis sue sacerdoti ad ostiū tabernaculi
 testimoniū corā dño. Qui suscipiēs agnū pro de
 licto et fertariū olei. leuabit simul. immolatoq;
 agno de semine eius. ponet sup extremū au
 ricule dextre eius qui mundatur. et super polli
 ces manus eius ac pedis dextrū. Olei vero ptē
 mittet in manū suā sinistrā in quo tingēs digi
 tum dextre manus asperget septies cōtra dñz
 tangetq; extremū dextre auricule illi; qui mū
 datur: et pollices manus ac pedis dextrū in lo
 co sanguinis qui effusus est p delicto. Reliquā
 aut partē olei que est in sinistra manu. mittet
 super caput purificati vt placet p eo dñm et tur
 turē siue pullū colūbe offeret vnū p delicto. et
 alterum in holocaustum cum libamentis suis.
 Hoc est sacrificiū leprosi qui habere nō potest
 omnia in emūdationē sui. Locutusq; ē dñs ad
 moysen et aaron: dicēs. Cūq; ingressi fueritis
 terrā chanaā. quā ego dabo vobis in possessio
 nē si fuerit plaga leprae in edib;. ibit cuius ē do
 mus nūcians sacerdoti et dicet. Quasi plaga le
 prae videt mibi esse in domo mea. At ille p̄cipi
 et vt efferentur vnuersa de domo priusq̄ igre
 diatur eam et videat vtrū leprosa sit. ne immū
 da fiant omnia que in domo sunt. Intrabitq;
 postea vt consideret lepram domus: et cū vide
 rit in parietibus illius quasi vālliculas pallore
 siue rubore deformes et humiliores superficie re
 liqua. egredietur ostiū domus et statim clau
 det illā septē diebus. reuersusq; die septimo cō

s. v. b. i
 r. d
 D

E

E. vi. d.

F siderabit eam. Si inuenerit creuisse lepra iube
bit erui lapides in quibus lepra est et p̄ici eos
extra ciuitatē in locū immūdū. domū autē ip̄
sam radi intrinsecus per circuitū et spargi pul
uerē rasure extra urbē in locū immūdū. lapides
et alios reponi pro his qui ablati fuerāt. et lu
to alio liniri domū. Sin autē postq̄ eruti sunt
lapides et puluis elatus et alia terra lita ingres
sus sacerdos uiderit reuersam leprā et parietes
resperfos maculis lepra est perseveras et
immunda domus. quam statim destruet et la
pides eius ac ligna atq; vniuersum puluerem
proicient extra oppidū in locum immundum.
B Qui intrauerit domū q̄n̄ clausa est immundus
erit vsq; ad uesperū. et qui dormierit in ea et co
mederit q̄pp̄ia lauabit uestimēta sua. q̄ si intro
iens sacerdos uiderit leprā non creuisse in do
mo postq̄ denuo lita fuerit. purificabit eā red
dita sanitate. et in purificatione eius sumet du
os passerēs lignūq; cedrinum et uermiculū
atq; bysopum: et immolato vno passere in uas
se fictilī super aquas uiuas. tollet lignū cedri
num et bysopū et cocū et passerem uiuum. et
tinget omnia in sanguine passeris immolati.
atq; in aquis uiuentibus: et asperget domum
septies: purificabitq; eā tā in sanguine passe
ris q̄ in aquis uiuentibus. et in passere uiuo li
gnoq; cedrino et bysopo atq; uermiculo. Lun
q; dimiserit passerem auolare in agrum libere
orabit p̄ domo et iure mundabitur. Ista est lex
omnis lepre et percussere. lepre uestiū et domo
rum cicatricis et erupētū papularum: lucētis
macule et in varias species coloribus immuta
tis: ut possit scire quo tempore mundum quid
uel immundum sit.

¶ L. S. De semisuo et emundatione de coeū
te cum menstrua et que fluxus sanguinis pa
titur et emundatione earum. **¶ La. XV**

A **L**icutusq; ē dñs ad moysen et aarō: dī
cēs. Loquimini filiis israel: et dicite eis.
Vir qui patit fluxū seminis imūd⁹ er
it. et tūc iudicabit hūc uicio subiace
re. cū per singula momēta adbeserit carni et
atq; cōcreuerit fedus humor. Omne stratū in q̄
dormierit immūdū erit et vbicūq; sederit. Si
quis hoim tetigerit lectū ei⁹ lauabit uestimen
ta sua: et ip̄e lot⁹ aq̄: imūd⁹ erit vsq; ad uesperū
Si sederit vbi ille sederat. et ip̄e lauabit uesti
mēta sua. et lot⁹ aq̄ immūd⁹ erit vsq; ad uesperū.
Qui tetigerit carnē ei⁹ lauabit uestimēta sua. et
et ip̄e lot⁹ aq̄ imūdus erit vsq; ad uesperū. Si
salinā huiuscemodi hō fecerit sup eū q̄ mūd⁹ ē.
lauabit uestimēta sua. et lot⁹ aq̄ imūdus erit vs
q; ad uesperū. Sagma sup qd̄ sederit imūdus
erit et q̄cqd̄ sub eo fuerit q̄ fluxū seminis patit
pollutū erit vsq; ad uesperū. Qui p̄tauerit ho
rum aliquid lauabit uestimēta sua: et ip̄e lot⁹
aqua immūdus erit vsq; ad uesperū. Omnis
quē tetigerit qui talis est nō lotis ante mani
bus. lauabit uestimēta sua. et lotus aqua immū
dus erit vsq; ad uesperum. Uas fictile quod te

tigerit confringet. uas autem ligneū lauabit
aqua. Si sanatus fuerit qui huiuscemodi susti
net passionem numerabit septē dies post emū
dationē suā. et lotis uestibus et toto corpore in a
quis uiuētib⁹ erit mūd⁹. Die autē octauo sumet
duos turtures aut duos pullos colūbe: et uenit
et i⁹ spectu dñi ad ostiū tabnaculi testionij. da
bitq; eos sacerdoti. Qui faciet unum pro pctō
et alterum in holocaustū: rogabitq; pro eo corā
domino ut emūdet a fluxu seminis sui. Vir de
quo egredietur semē coitus lauabit aqua omne
corpus suū. et imūd⁹ erit vsq; ad uesperū. Ue
stem et pellem quam habuerit: lauabit aqua et
imūda erit vsq; ad uesperum. Mulier cum q̄
coierit lauabit aqua et imūda erit vsq; ad ues
perū. Mulier que redeunte mense patit fluxū
sanguinis. septem dieb⁹ separabit. Omnis
qui tetigerit eam imūdus erit vsq; ad uespe
rum: et locus in quo dormierit uel sederit dieb⁹
separationis sue: polluet. Qui tetigerit lectū
suum: lauabit uestimēta sua: et ip̄e lotus aqua i
mundus erit vsq; ad uesperum. Omne uas sup
quod illa sederit quisquis attigerit. lauabit ue
stimēta sua. et ip̄e lotus aqua pollutus erit vs
q; ad uesperū. Si coierit cum ea uir tempe san
guinis menstrualis imūd⁹ erit septem dieb⁹
et omne stratū in quo dormierit polluetur. Mu
lier que patitur multis diebus fluxum sangui
nis non in tēpore menstruali uel que post men
struum sanguinē fluere non cessat. q̄ diu subia
cet huic passioni. imūda erit q̄n̄ sit in tempore
menstruo. Omne stratū in quo dormierit et
uas in quo sederit. pollutum erit. Quicumq; te
tigerit eam: lauabit uestimēta sua: et ip̄e lot⁹
aqua imūdus erit vsq; ad uesperum. Si stete
rit sanguis et fluere cessauerit: numerabit sep
tem dies purificationis sue: et die octauo offe
ret p̄ se sacerdoti duos turtures: aut duos pul
los columbarū ad ostiū tabernaculi testimo
nij. qui unū faciet pro peccato et alterum in hol
ocaustū: rogabitq; pro ea coram dño: et pro fluxu
immundicie ei⁹. Docebit ergo filios israel
ut careant imundiciis et non moriant in sordi
bus suis cum polluerint tabernaculam meam.
quod est inter eos. Ista est lex ei⁹ qui patitur
fluxus seminis et qui polluitur coitu: et que mē
struis temporibus separatur: uel que iugi fluit
sanguine et hominis qui dormierit cum ea.

¶ L. S. q̄ sacerdos non omni tempore ingredi
diatur sanctuariū de capro emissario. de expia
tione sanctuarij tabernaculi et festo expiatōis
Licutusq; est domin⁹ **¶ La. XVI**
ad moysen post mortem duorum filio
rum aaron: quando offerentes ignē
alienus interfecti sunt. Et precepit ei
dicens. Loquere ad aaron fratrem tuum ne oī
tempore ingrediatur sanctuariū quod est itra
uelum coram propitiatorio quo tegitur arca ut
nō moriatur. quia in nube apparebo super ora
culum: nisi hec ante fecerit. Titulum pro peccato
offeret et arietem in holocaustum. Tunica li

s. r. e

L

D

A
s. r. es. v. b. i.
ij. d.

E

s. v. d.

minē sanatū esse. et confidenter eus p̄nunciet mundum. Vir siue mulier in cuius cute cādor ap̄ paruerit: intuebitur eos sacerdos. Si de p̄ben derit subobscurū alborē lucere in cute: sciat nō esse leprā. sed maculā coloris candidi et boiem mundum. Vir de cuius capite capilli fluūt. cal nus et mundus est. Et si a fronte ceciderint pi li. recaluafter et mundus est. Sin autē in calui tio siue in recaluatione albus vel rufus color fuerit exortus. et hoc sacerdos viderit: cōdēna bit eum haud dubie leprae q̄ orta est in caluitio. Quicūq; ergo maculatus fuerit lepra: et sepa ratus est ad arbitriū sacerdotis habebit vesti menta dissuta. caput nudū. os veste contectum cōtamīnatū ac sordidū se clamabit. Omni t̄pe quo leprosus est et immundus. solus habitabit extra castra. Vestis lanea siue linea que le pras habuerit in stamine atq; subtegmīne. aut certe pellis. vel quicquid ex pelle confectus est si alba vel rufa macula fuerit infecta lepra. re putabit: ostendetq; sacerdoti. Qui cōsideratā recludet septem diebus. et die septimo rursus aspiciens si deprehenderit creuisse. lepra perse uerās est. pollutū iudicabit vestimētū. et omne in quo fuerit inuēta. et idcirco cōburet flāmis q̄ si eam viderit nō creuisse p̄cipiet et lauabūt id in quo lepra est: recludetq; illud septē dieb; alijs. Et cū viderit faciē quidē p̄stinā nō reuer sam. nec tñ creuisse leprā immūdū iudicabit et igne cōburet. eo q̄ infusa sit in superficie vesti mētū vel per totū lepra. Sin autē obscurior fue rit locus leprae postq̄ vestis est lota: abrupet eū et a solido diuidet. q̄ si vltra apparuerit in his locis que prius immaculata erāt lepra volatilis et vaga debet igne cōburi. Si cessauerit. la uabit aq̄ ea q̄ pura sunt sodo: et munda erunt. Ista est lex leprae vestimenti lanei et linei sta minis atq; subtegmīnis. omnisq; suppellectil' pellice. quō mūdari debeat vel cōtamīnari.

De mūdatione leprosi et de sacrificio et de lepra dom'. et de purificatōe ipi'. XIII

Mat. viij. a
Mar. i. a
Lu. v. c. 7
xvij. d

Locutusq; est dñs ad moysen: dicens. Hic est ritus leprosi qñ mūdandus ē. Adducef ad sacerdotē. Qui egressus de castris: cū inuenerit lepram eē mū datam. p̄cipiet ei qui purificaf vt offerat duos passeres viuos pro se quos vesci licitū est: et lignū cedrinū vermiculūq; et bysopū. Et vnus ex passerib; immolari iubebit in vase fictili su per aquas viuetes. aliū aut viuum cum ligno cedrino et cocco et bysopo tinget in sanguine passeris immolati. quo asperget illum qui mū datus est septies vt iure purgetur. et dimittet passerem viuum vt in agrū auolet. Cūq; lauerit homo vestimenta sua. radet omnes pilos cor poris et lauabitur aqua purificatusq; ingredi etur castra. ita dūtatat vt maneat extra taber naculum suum septem diebus et die septima radet capillos capitis. barbāq; et supercilia. ac totius corporis pilos. Et lotis rursus vestibus et corpore. die octauo sumet duos agnos imā

culatos. et oues anniculā absq; macula: et tres decimas simile in sacrificiū que conspersa sit oleo. et seorsum olei fertarium. Cūq; sacerdos purificans hominem statuerit eum. et bec om nia coram domo in ostio tabernaculi testimo nij tollet agnum et offeret eus pro delicto. olei q; fertarium. Et oblati ante dominū omnib; immolabit agnum vbi solet immolari hostia. p peccato et holocaustum. i. in loco sancto. Sicut em̄ pro peccato ita et p delicto ad sacerdotem pertinet hostia. Sancta sanctorū ē. Assumēsq; sacerdos de sanguine hostie q̄ immolata est p delicto. ponet super extremū auricule dextre eius qui mundatur. et super pollices man' dex tre et pedis. et de olei fertario mittet in manū suam sinistrā: tūgetq; digittū dextrū in eo et asperget coram dño septies. Quod autem res liquum est olei in leua manu. fundet super ex tremū auricule dextre eius qui mūdaf. et sup pollices manus ac pedis dextri. et super san guinē qui effusus est p delicto: et sup caput ei' rogabitq; p eo corā dño: et faciet sacrificiū pro peccato. Tūc immolabit holocaustū. et po net illud in altari cū libamētis suis. et homo ri te mundabitur. q̄ si pauper est et non pōt ma nus eius inuenire q̄ dicta sunt pro delicto assu met agnū ad oblationē vt roget pro eo sacer dos. decimāq; partes simile consperse oleo in sacrificiū. et olei fertariū. duosq; turtures siue duos pullos colūbe. quoz vnus sit pro peccato et alter in holocaustus. offeretq; ea die octauo purificatōis sue sacerdoti ad ostiū tabernaculi testimonij corā dño. Qui suscipies agnū pro de licto et fertariū olei. leuabit simul. immolatoq; agno de semine eius. ponet sup extremum au ricule dextre eius qui mundaf. et super polli ces manus eius ac pedis dextri. Olei vero ptē mittet in manū suā sinistrā in quo tūges digi tum dextre manus asperget septies cōtra dñs tangetq; extremū dextre auricule illi' qui mū datur: et pollices manus ac pedis dextri in lo co sanguinis qui effusus est p delicto. Reliquā aut partē olei que est in sinistra manu. mittet super caput purificati vt placet p eo dñm et tur turē siue pullū colūbe offeret vnū p delicto. et alterum in holocaustum cum libamentis suis. Hoc est sacrificiū leprosi qui habere nō potest omnia in emūdationē suā. Locutusq; ē dñs ad moysen et aaron: dices. Cūq; ingressi fueritis terrā chanaā. quā ego dabo vobis in possessio nē si fuerit plaga leprae in edib; ibit cuius ē do mus nūcians sacerdoti et dicet. Quasi plaga le pre vides mibi esse in domo mea. At ille p̄cipi et vt efferentur vniuersa de domo p̄uisq; igre diatur eam et videat vtrū leprosa sit. ne immū da fiant omnia que in domo sunt. Intrabitq; postea vt consideret lepram domus: et cū vide rit in parietibus illius quasi vallculas pallore siue rubore deformes et humiliores superficie re liqua. egredietur ostiū domus et statim clau det illā septē diebus. reuersusq; die septimo cō

5. v. b. i.
xij. d
D

E

i. vi. d.